

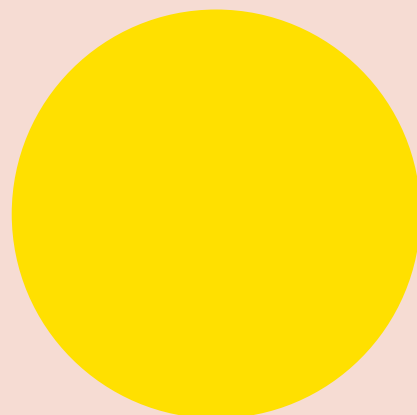

20
24

Omgevings- analyse

Schoten

Inhoudstafel

1 VOORWOORD	p6
2 LEESWIJZER EN BRONNEN	p8
3 DEMOGRAFIE	p10
4 EXTERNE OMGEVINGSANALYSE	p12
4.1. Vier centrale begrippen	p13
4.2. Externe omgevingsanalyse per thema	p18
Leefbaar Schoten	p19
Zorgzaam Schoten	p48
Bruisend Schoten	p69
5 INTERNE OMGEVINGSANALYSE	p93
6 FINANCIEEL PROFIEL	p110
7 BELANGHEBBENDEN	p121

Voorwoord

01

“Politiek en administratie staan voor een intensieve periode van samenwerking.”

Beste lezer,

Voor zowel de politieke mandatarissen als voor de gemeentelijke administratie is het erg belangrijk om het schakeljaar tussen twee legislaturen zo goed mogelijk te benutten.

Ik nodig dan ook iedereen uit om in 2025 de krachten te bundelen en een werkbaar, uitdagend en inspirerend meerjarenplan te maken voor Schoten. Een plan dat het fundament en de ruggengraat vormt voor de vele mooie dingen die we de volgende 6 jaar samen willen realiseren.

De basis voor dit plan wordt uiteraard gevormd door het politieke bestuursakkoord voor de beleidsperiode 2026–2031. Vanuit onze rol en positie willen we met deze omgevingsanalyse daaraan graag ons steentje bijdragen en hebben we onszelf een aantal doestellingen opgelegd:

- We willen op een visueel aantrekkelijke manier tonen hoe Schoten zich verhoudt tegenover de rest van Vlaanderen, de provincie of wettelijk opgelegde normen.
- We willen in een vlot leesbare tekst belangrijke trends, evoluties en analyses meegeven, zowel in een breder perspectief als toegespitst op de specifieke situatie in Schoten.
- We willen inspirerende beleidskeuzes in menuvorm aanbieden waar het nieuwe bestuur in functie van de door haar gestelde prioriteiten uit kan putten.
- We willen de financiële situatie van onze gemeente schetsen en wijzen op de risico's en de impact die deze kunnen hebben op de financiële gezondheid van Schoten. We willen inzicht bieden in de kostprijs van het huidige beleid zodat de nieuwe beleidsmakers geïnformeerde keuzes kunnen maken over de verderzetting of de aanpassing van het beleid de komende 6 jaar.

Kortom, de omgevingsanalyse die voorligt, wil een gids zijn die de bakens binnen onze organisatie verlegt. Uiteraard is het aan u om te oordelen of we geslaagd zijn in dit opzet. Als algemeen directeur ben ik in ieder geval trots op het geleverde werk van alle betrokken medewerkers die ik hierbij oprecht dank. Het is onze ambitie om steeds beter samen te werken voor Schoten en om beleid om te zetten in realisaties, op tijd en binnen het voorziene budget. Ik kijk alvast uit naar de boeiende gesprekken die we dit en volgend jaar hierover gaan hebben en leg hierbij heel graag deze omgevingsanalyse aan u voor.

Rony Lejaeghere
algemeen directeur

Leeswijzer en bronnen

02

Deze omgevingsanalyse biedt een brede en objectieve blik op de actuele toestand van onze gemeente en bestaat uit drie belangrijke onderdelen: een externe, een interne en een financiële analyse.

In de **externe analyse** belichten we de verschillende gemeentelijke beleidsdomeinen. Per beleidsthema schetsen we aan de hand van de belangrijkste cijfers de positie van Schoten binnen de Vlaamse en provinciale context. Waar scoren we goed en waar minder? Daarnaast schetsen we de huidige maatschappelijke ontwikkelingen binnen dit thema en doen we een aantal beleidsvoorstellen die inspiratie kunnen bieden bij de opmaak van het bestuursakkoord en het meerjarenplan. Hiertoe leverden de verschillende diensten van het lokaal bestuur de nodige kwantitatieve en kwalitatieve informatie aan en gebruikten we naast deze eigen gegevens ook data van een aantal overheidsinstanties.

In de **interne analyse** geven we een beeld van onze eigen werking en brengen daarbij onze sterktes, zwaktes, opportuniteiten en kansen in kaart. Daarnaast schuiven we een vijftal doelstellingen naar voren waaraan we de komende jaren willen werken om onze interne samenwerking en structuur te verstevigen en onze dienstverlening aan de Schotenaar nog te verbeteren.

Als basis voor deze interne analyse gebruikten we de jaarlijkse rapporten organisatiebeheersing. In het kader daarvan lichten personeelsleden, aangeduid omwille van hun expertise, onze werking door op 11 thema's. We vulden deze analyse nog aan met een overkoepelende blik op de organisatie vanuit de verschillende leden van het managementteam.

In de **financiële analyse** bieden we tot slot aan de hand van onze financiële kerncijfers en bovenlokale ontwikkelingen een blik op de financiële toestand en risico's.

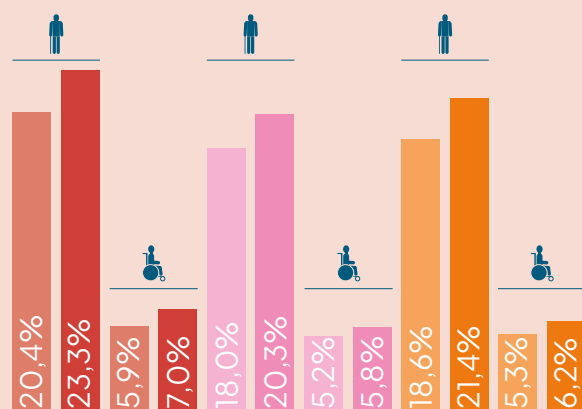
Samengevoegd vormen al deze onderdelen een **eerlijke blik op onze organisatie en gemeente** en de uitdagingen waarvoor we staan.

Belangrijkste bronnen:

- Gemeente- en stadsmonitor, Vlaamse overheid
- Provincie in cijfers, Provincie Antwerpen
- Barometer digitale inclusie, Koning Boudewijnstichting
- Gemeentelijke armoedecijfers, Statbel
- Woonscan Schoten 2023, Provincie Antwerpen
- Lokale gezondheidsindicator Mobiliteit, departement Zorg & Gezondheid

Prognose inwonersaantal
2040: 35.623

Evolutie 2012 – 2024

Aandeel inwoners ouder dan 65 jaar, ouder dan 80 jaar

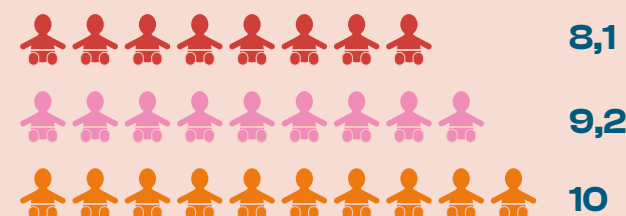
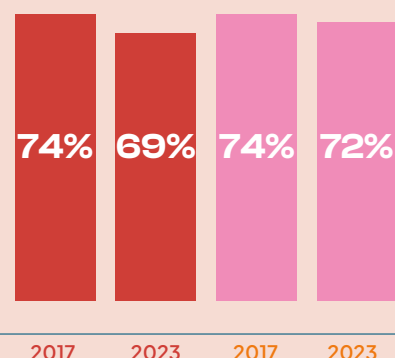
Groei van de bevolking

2014 – 2024

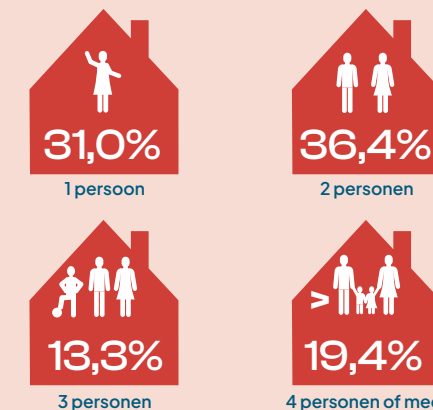
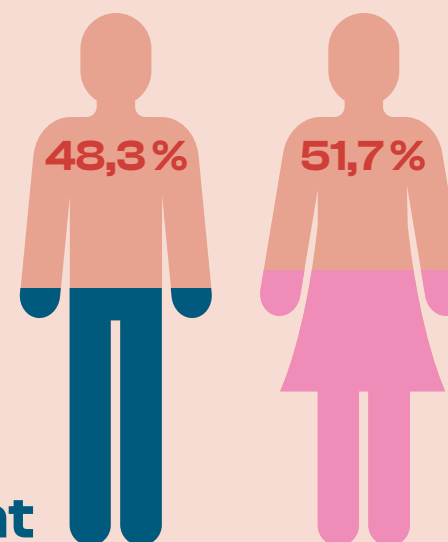
Schoten Provincie Vlaanderen

Aandeel inwoners die langer dan tien jaar in de gemeente wonen

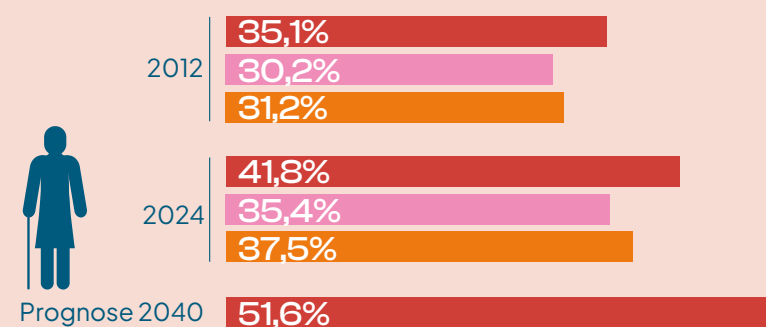

Aantal geboorten per 1000 inwoners (2023)

Inwoners naar geslacht

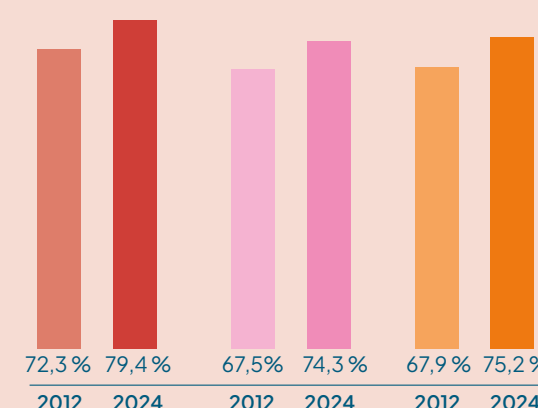

Aandeel huishoudens naar grootte

Grijze druk

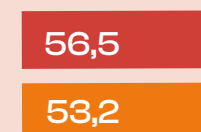
Verhouding tussen aantal 65– plussers t.o.v. aantal 20– tot 64–jarigen

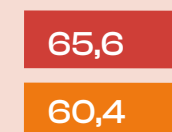
Demografische afhankelijkheidsratio

Verhouding tussen aantal 0– tot 19–jarigen en 65–plussers t.o.v. het aantal 20– tot 64–jarigen inactieven/actieven

Uitwijking (2023)

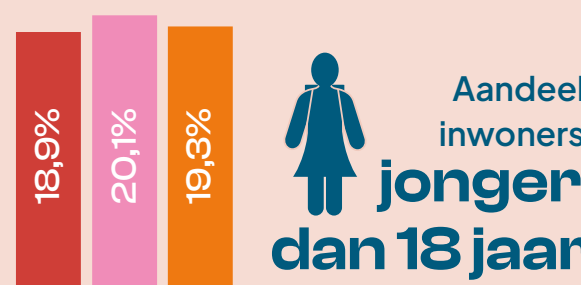
Inwijking (2023)

Aantal personen dat uit Schoten vertrok/in Schoten is komen wonen, per 1.000 inwoners

Bevolkingsdichtheid (aantal inwoners/km²)

Aandeel inwoners jonger dan 18 jaar

03

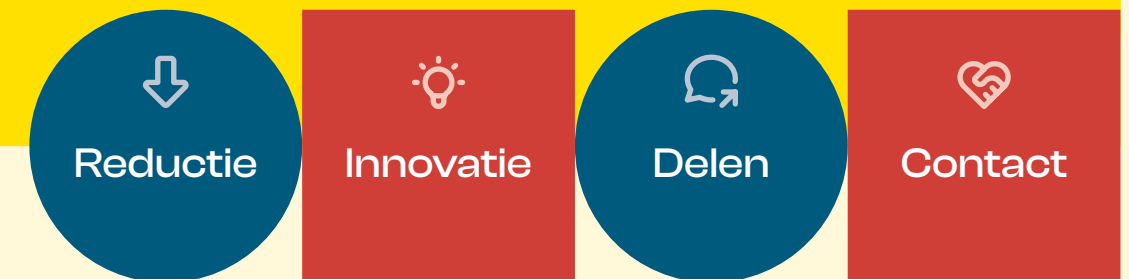
Demografie

Externe omgevings- analyse

04

- 4.1. Vier centrale begrippen
- 4.2 Externe analyse per thema

4.1. Vier centrale begrippen

In dit hoofdstuk presenteren we de analyse van 25 thema's die erg belangrijk zijn voor lokale besturen. We koppelen daar ook een aantal aanbevelingen en mogelijke acties aan die inspiratie kunnen bieden aan de nieuwe bestuursploeg. Het is erg opvallend dat er over de verschillende thema's heen 4 overkoepelende concepten zijn die regelmatig terugkeren, nl. **reductie, innovatie, delen en contact**. Het is dan ook onze overtuiging dat dit ankerpunten moeten zijn om in de komende legislatuur mee aan de slag te gaan. We zijn alvast enthousiast om eraan te beginnen.

↓ Reductie

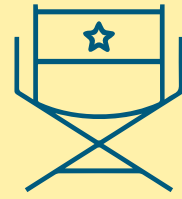
In de huidige dynamische omgeving waarin lokale besturen opereren, is het belangrijk dat zij strategische keuzes maken over hun rollen. Veel diensten geven momenteel immers aan dat er weinig ruimte is om nieuwe initiatieven te kunnen ontwikkelen. Dit kan te wijten zijn aan een te grote focus op bestaande processen en de rollen die het lokaal bestuur daarbij inneemt. Het is aan te bevelen om deze te heroverwegen en zo ruimte vrij te maken voor innovatie en nieuwe ontwikkelingen.

We onderscheiden twee belangrijke rollen:

Actor

is iemand die een handeling verricht en daarmee een proces beïnvloedt.

Regisseur

beïnvloedt het samenspel van partijen zodanig dat een maatschappelijk resultaat of doel wordt gerealiseerd.

We nemen bij verschillende taken de rol op van zowel actor als regisseur, bijv. op het terrein van ruimtelijke ordening, sociale zaken en onze kinder- en jeugdwerking. Het is echter belangrijk om deze taken te identificeren en te evalueren. Is het noodzakelijk om deze rollen zelf op te nemen of kunnen deze ook anders worden ingevuld?

Door **kritisch naar onze taken, processen en rollen te kijken**, kunnen we wellicht efficiënter werken, ruimte creëren en beter inspelen op de behoeften van onze inwoners en de dynamiek van de huidige maatschappij.

Indien we na evaluatie beslissen om de huidige werking niet te behouden, hebben we de keuze uit volgende opties of een combinatie ervan:

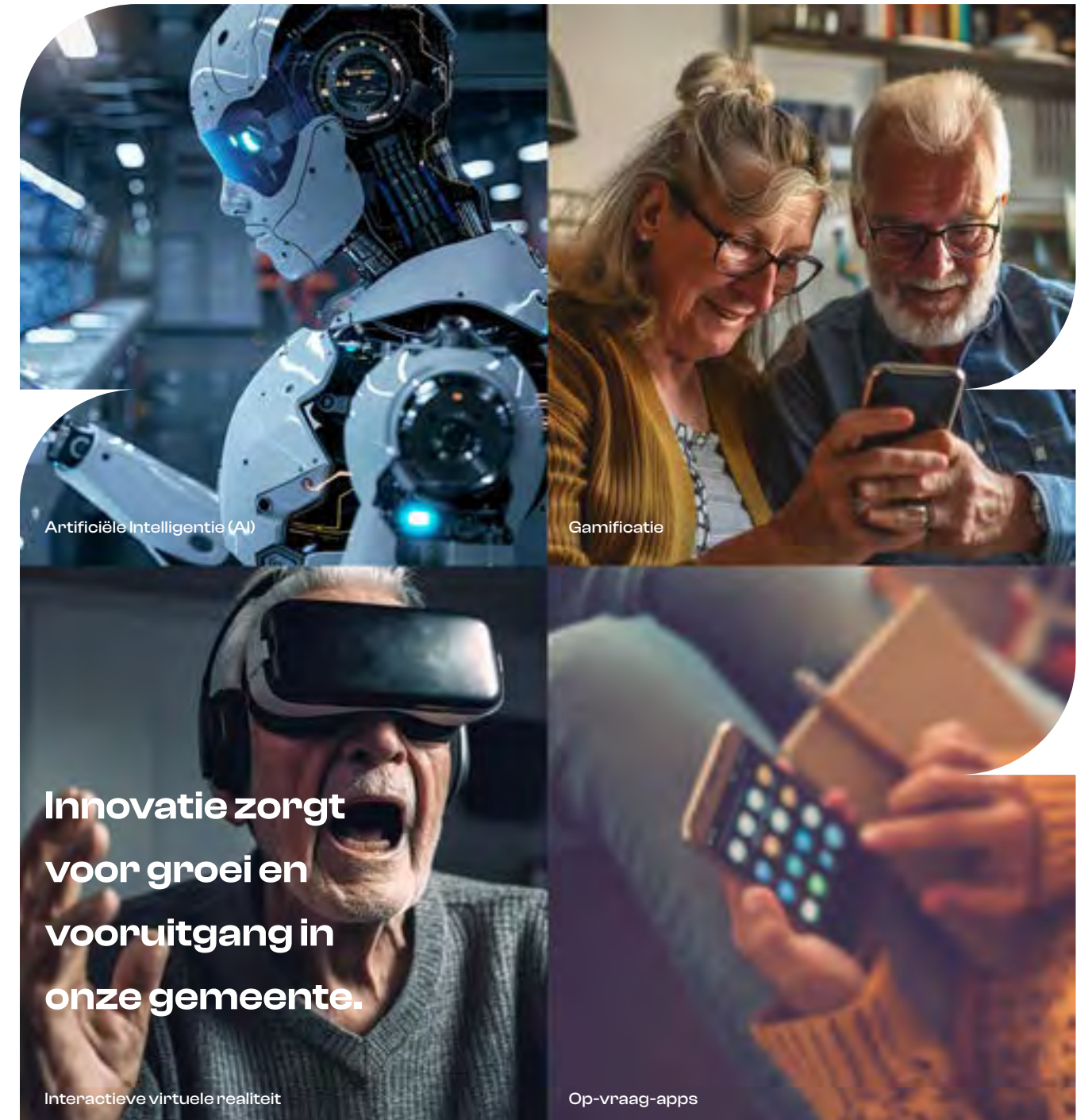
- herstructureren van processen
- versterken van de samenwerking met ondernemingen of publieke organisaties
- uitbesteden van bepaalde taken
- stimuleren van innovatieve oplossingen
- stoppen met bepaalde activiteiten of vormen van dienstverlening

Het is bij de bepaling van de terreinen waarop we willen inzetten op 'reductie' uiteraard noodzakelijk om een duidelijke onderscheid te maken tussen wettelijke verplichtingen, beleidskeuzes en gewoontes.

Innovatie

Door in te spelen op de **nieuwste trends en technologieën** kunnen we niet alleen efficiënter werken, maar onze inwoners ook een betere dienstverlening aanbieden. Het leidt tot een **flexibelere organisatie** die weerbaar is binnen een context van volatiliteit, onzekerheid, complexiteit en ambiguïteit (VUCA).

Innovatie helpt niet alleen bij het oplossen van huidige uitdagingen, maar creëert ook ruimte voor nieuwe initiatieven en groei. Op die manier profileren we ons tot slot ook als een **voortuitstrevend en modern lokaal bestuur**.

Delen

Het concept van delen speelt een cruciale rol in elk lokaal bestuur en Schoten is hierin geen uitzondering. **Intern delen** bevordert samenwerking en efficiëntie tussen afdelingen, terwijl **extern delen** de betrokkenheid van burgers, bedrijven en andere organisaties versterkt.

Locaties

Het delen van patrimonium is kostenbesparend en optimaliseert de benutting van middelen. Gemeentelijke gebouwen, zoals culturele zalen en sportfaciliteiten, kunnen multifunctioneel ingezet worden, waardoor ze een bredere doelgroep bereiken en de burgerparticipatie vergroten. Daarnaast kan de samenwerking met externe partners, zoals lokale bedrijven en publieke organisaties leiden tot gedeeld gebruik van infrastructuur en ruimtes, wat niet alleen financiële voordelen oplevert, maar ook bijdraagt aan een duurzamer gebruik van middelen.

Materialen

Het delen van materialen laat deze maximaal renderen. Het is daarbij ook duurzaam en kostenefficiënt en het kan een grote meerwaarde bieden voor onze inwoners. Zo kan het openstellen van onze schrijnwerkerij een grote boost betekenen voor startende ondernemers.

Mensen en expertise

Het delen van personeel en expertise is een waardevolle strategie voor capaciteitsopbouw en kennisuitwisseling. Medewerkers met specifieke vaardigheden en kennis kunnen tijdelijk worden ingezet op projecten of afdelingen waar extra capaciteit of expertise nodig is. Extern kan de gemeente samenwerking aangaan met andere overheidsinstanties (bij voorkeur buurgemeenten), onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven om gezamenlijke projecten te realiseren en kennisuitwisseling te bevorderen. Dit stimuleert innovatie en versterkt de kwaliteit van de dienstverlening aan de burger.

Kennis

Door het systematisch delen van kennis, zowel intern als extern, kan de gemeente haar werking voortdurend verbeteren en snel inspelen op nieuwe uitdagingen en kansen. Dit kan door middel van interne workshops, trainingen en het opzetten van kennisplatforms. Extern kan kennisdeling plaatsvinden via samenwerkingsverbanden, publieke bijeenkomsten en digitale platforms, waardoor burgers en organisaties actief betrokken worden bij beleidsvorming en uitvoering.

Contact

Contact is fundamenteel voor een effectief en responsief lokaal bestuur. Het centraal stellen van het gemeentehuis kan echter een gevoel van afstand creëren tussen de gemeente en haar burgers. Door **meer contactmomenten en initiatieven in de wijken** te organiseren, kunnen we hieraan een tegenwicht bieden. Dit verlaagt de drempel voor bewoners om contact te zoeken met de gemeente, bevordert transparantie en versterkt het vertrouwen in de lokale overheid. Door de wijken in te trekken met bijv. een mobiel recyclagepark, maatschappelijke dienstverlening te organiseren in wijkhuizen en buurtgerichte culturele en vrijetijdsinitiatieven op te zetten, verkleint de kloof tussen het lokale bestuur en haar burgers. Dit leidt tot meer directe, persoonlijke en effectieve communicatie, wat bijdraagt aan **een sterkere en beter verbonden gemeente**.

Tegelijkertijd kan onze dienstverlening niet zonder het **gemeentehuis** dat **een vlotte toegangspoort** moet vormen tot alle diensten en producten, maar steeds met een robuust, digitaal alternatief. Integraal en inclusief werken zorgt ervoor dat alle inwoners adequaat geholpen worden. Uiteindelijk draait het allemaal om **de klantbeleving**: het bieden van een positieve, efficiënte en toegankelijke dienstverlening aan alle burgers.

4.2. Externe omgevings- analyse per thema

Leefbaar Schoten

Zorgzaam Schoten

Bruisend Schoten

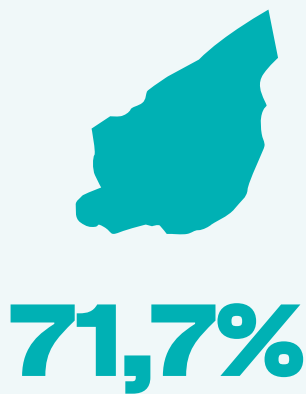
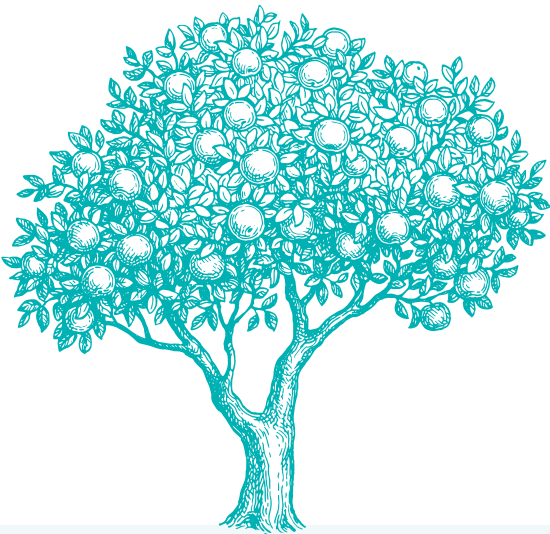

Leefbaar Schoten

Bouwshift en ruimte

Cijfers

Van de **totale oppervlakte** in **Schoten** wordt **ingenomen door ruimte om te wonen, werken, ontspannen en door infrastructuur**.

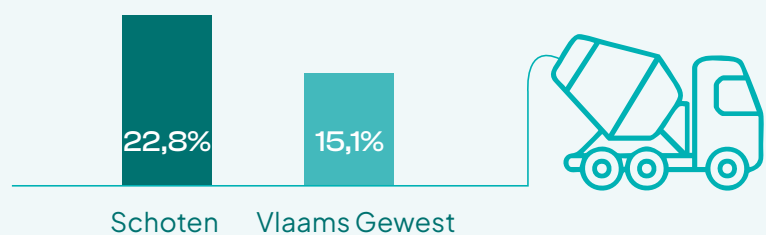
3 belangrijkste vormen van open ruimte

69,3% bos

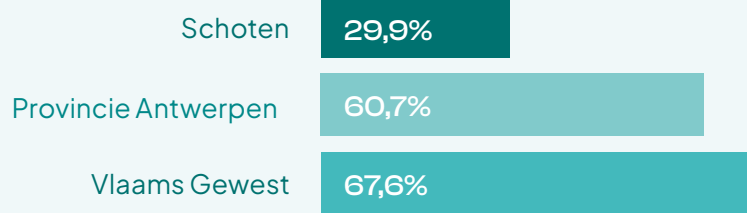
17,4% grasland en akkers

9,5% water.

Aandeel verharding (2022)

Open ruimte

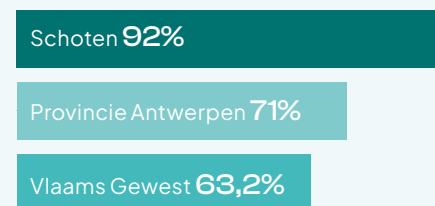

Onbebouwde percelen

15% van de huishoudens van Schoten beschikt niet over een eigen of gedeelde tuin

Toegang tot nabijgelegen wijkgroen

123 woningen en 12 gebouwen op het leegstandsregister.

Maatschappelijke ontwikkelingen en trends

De bouwshift houdt in dat we **steeds minder bijkomende open ruimte innemen om te wonen**, te werken, te ontspannen of voor infrastructuur. Het doel is om **tegen 2040 geen bijkomende open ruimte** meer in te nemen.

Het belang van het behouden van de bestaande open ruimte én het versterken van de groenblauwe netwerken in de bebouwde omgeving groeit dan ook. De **realisatie** van de bouwshift is **opgenomen** in de **visietekst van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen**.

Het nat houden of onder water kunnen zetten van (delen van de) open ruimte en het bebossen van gronden dragen daaraan bij. En de Natuurherstelwet legt op dat de stedelijke groenruimte en boomkroonbedekking niet mag afnemen.

Met de **ondertekening van het lokale energie –en klimaatpact (LEKP)** engageert Schoten zich om in te zetten op **energiezuinige woningrenovaties** om zo een bijdrage te leveren aan de lange termijn-renovatiestrategie van Vlaanderen. Concreet wordt gevraagd om werk te maken van collectieve woningrenovaties (50 collectieve renovaties per 1.000 wooneenheden). Het gaat dus om **meer dan 800 woningrenovaties tegen 2030** waarvan de helft fossielvrij met speciale aandacht voor huishoudens die het meest kwetsbaar zijn voor energiearmoede.

Rond dit thema ontstaan heel wat intergemeentelijke samenwerkingen, waarbij kennis gedeeld wordt en projecten gezamenlijk worden aangepakt.

Aanbevelingen

Om de bijkomende **ruimte-inname tegen 2040 naar 0 terug te brengen**, kunnen volgende acties overwogen worden:

1

We maken een **kernafbakening** op met oog voor voldoende voorzieningen, levensloopbestendig wonen, groen,...

2

We zetten in op **renovatie en modernisering** en het vermijden van leegstand van het bestaande patrimonium.

3

We reserveren financiële middelen via het **opleggen van lasten in bouwprojecten**. Deze extra middelen kunnen dan gebruikt worden voor opportuniteiten, gronden en pandenbeleid...

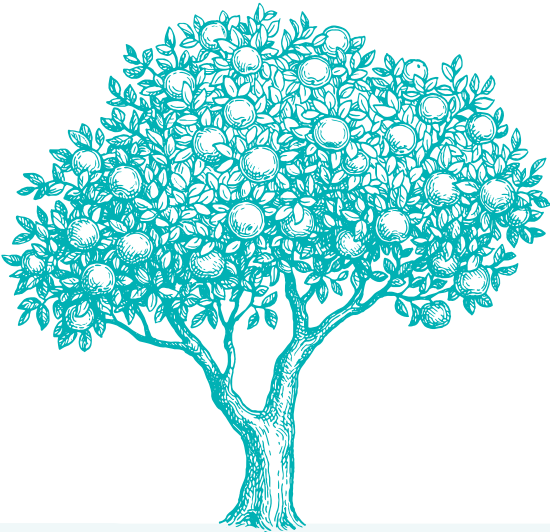
4

We verminderen de **verhardingsgraad**. We schenken daarbij bijzondere aandacht aan de drie watergevoelige open ruimte gebieden (WORG) op ons grondgebied. Binnen deze gebieden wil de Vlaamse Regering bebouwing weren. Echter, in Schoten wonen al 3582 huishoudens in of bij overstromingsgebied. Hier is het dus aangewezen om drastisch te ontharden (zowel in tuinen als op openbaar domein) en hierop te handhaven.

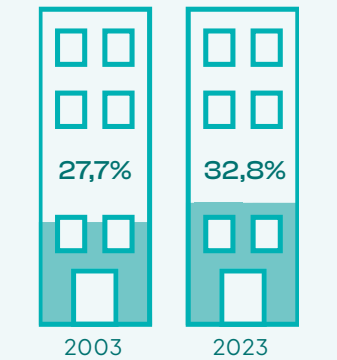
Het doel van de bouwshift is om tegen 2040 **geen bijkomende open ruimte** in te nemen.

Betaalbaar wonen

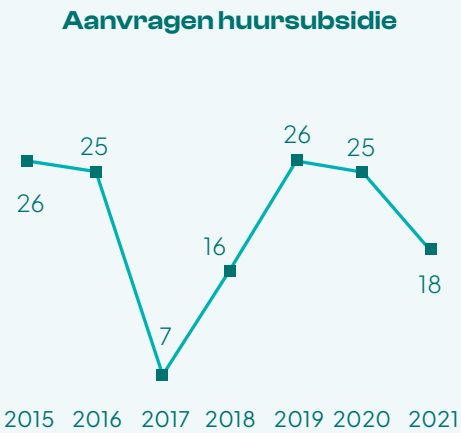
| Cijfers

Aandeel gezinswoningen

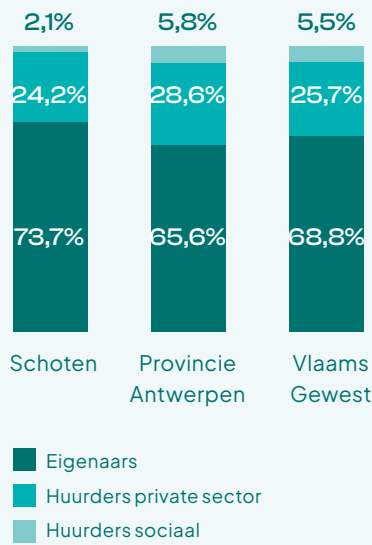

Aandeel appartementen

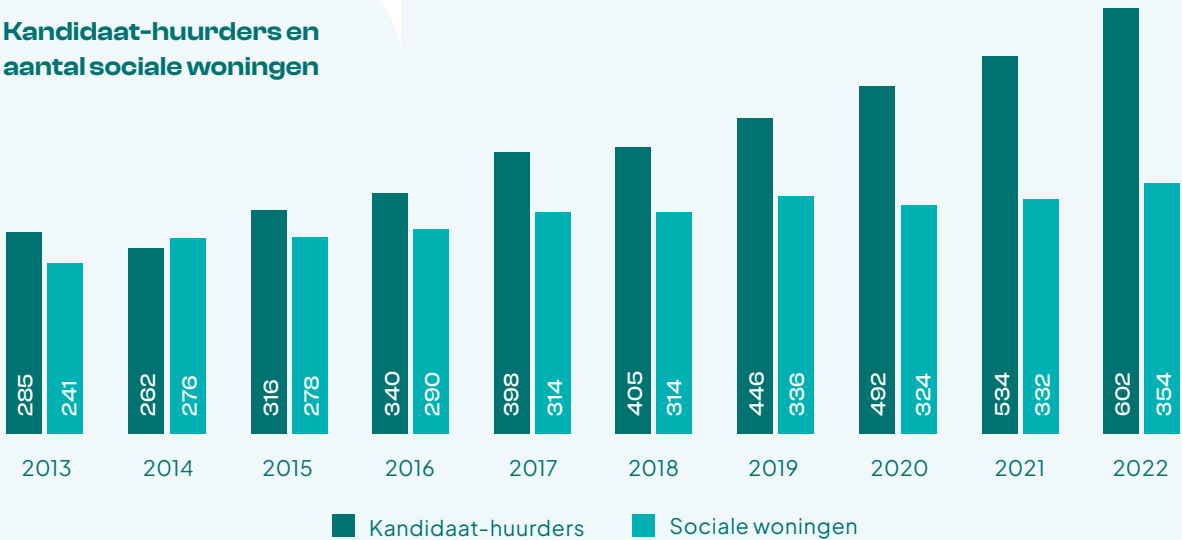

Eigenaars en huurders

In vergelijking met provincie Antwerpen en het Vlaams Gewest kent Schoten meer eigenaars en minder huurders, zowel op de private markt als via sociale huisvesting.

Kandidaat-huurders en aantal sociale woningen

22 nood-, doorgangs- en LOI-woningen

Burgers in een crisissituatie

De gemeente Schoten heeft **22 beschikbare nood-, doorgangs- en LOI-woningen**. In deze woningen worden gezinnen tijdelijk opgevangen om diverse redenen (uithuiszetting, brand, vluchtelingencrisis,...).

In 2023 verwees Schoten in totaal **14 cliënten naar noodopvang KINA**.

2 uithuiszettingen per maand (2023)

In eerste kwartaal 2024 : 4 uithuiszettingen/maand

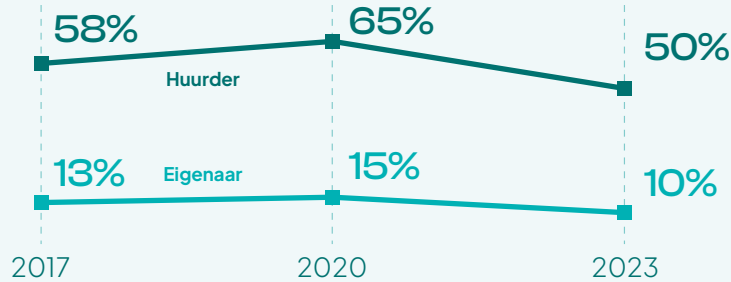
19
MENSEN

Wooncafé

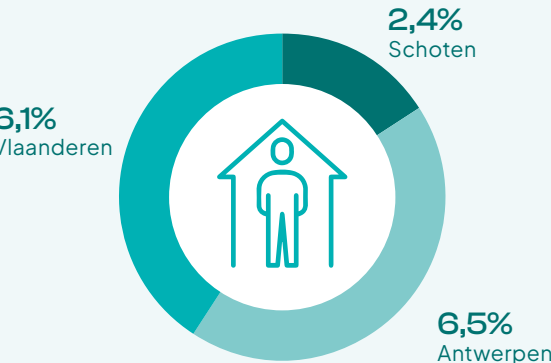
Door in te zetten op extra begeleiding konden 19 mensen uit de noodopvang naar een reguliere huisvesting binnen of buiten Schoten.

Betaalbare huisvesting

De woonquote (=aandeel woningeigenaars dat meer dan 30% van het huishoudinkomen uitgeeft aan woonlasten) is licht gestegen tussen 2017 en 2020 maar intussen weer gezakt naar 10% (= gelijk aan Vlaams gemiddelde). De woonquote voor huurders is sinds 2020 sterk gedaald tot 50%, maar ligt nog hoger dan het Vlaams gemiddelde (=46%).

Aandeel sociale woningen

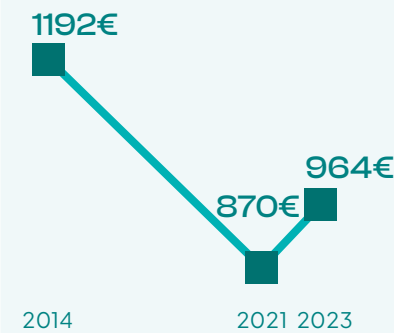
Maatschappelijke ontwikkelingen en trends

De **mediane verkoopprijzen** van huizen en appartementen in Schoten zijn sinds 2010 **sterk gestegen**, maar volgen de provinciale en gewestelijke trend. De prijzen voor huizen in **open bebouwing stegen wel opvallend sterker** dan andere huizen en appartementen.

Het **aanbodratio in de woonzorgcentra voor de leeftijdscategorie 80+ is gestegen** sinds 2016 maar blijft onder het provinciaal en gewestelijk gemiddelde. Het aanbod van assistentiewoningen blijft stabiel, waar het elders in de provincie en het gewest stijgt.

In **20 jaar** tijd (2003–2023) is het aandeel **alleenwonenden** gestaag **gestegen** van 26,1% naar 30,7%. Het **aantal gezinnen met minderjarige kinderen is gedaald** van 28,5% naar 24,0%. Deze trend zal naar alle verwachting verder gezet worden in de komende decennia. **Tegen 2040** zal het aantal **huishoudens** naar schatting **stijgen met 1.421 huishoudens**, voornamelijk bij één- en tweepersoonshuishoudens.

De verkoopprijzen van huizen stijgen, waardoor **meer mensen** een woning **zoeken op de huurmarkt**. Hierdoor stijgen ook de prijzen van de huurwoningen. Betaalbare appartementen worden direct verhuurd, waardoor de eigenaar mensen kan weigeren. Bepaalde doelgroepen vinden daardoor erg moeilijk een huurwoning.

De prijs voor nieuwe huurcontracten voor woonhuizen is tussen 2014 en 2021 opmerkelijk gedaald: van gemiddeld € 1192 euro in 2014 naar € 870 euro in 2021, maar stijgt sindsdien opnieuw.

De hulpvraag van burgers om te helpen zoeken naar een betaalbare woning klinkt alsmaar luider.

Momenteel staan er **600 kandidaten op de wachtlijst voor een sociale woning** en loopt de wachttijd voor kandidaat-huurders op tot circa 4 jaar. Schoten scoort hier gemiddeld genomen minder goed dan de andere Vlaamse gemeenten. Een deel van de kwetsbare huishoudens die op de wachtlijst voor een sociale woning staan, huurt daardoor noodgedwongen op de private markt.

Het nieuwe Bindend Sociaal Objectief is nog niet vastgelegd, maar het is zeer waarschijnlijk dat Schoten hierin een hoger aandeel sociale woningen zal opgelegd krijgen dan de huidige 3%.

Aanbevelingen

1 Gezien de groei van de bevolking, het toenemend aantal alleenstaanden en het afnemend aantal betaalbare woningen, komt het woningaanbod in Schoten onder druk. Als we voor al onze inwoners een **divers en betaalbaar woningaanbod** willen waarborgen, zijn volgende acties mogelijk:

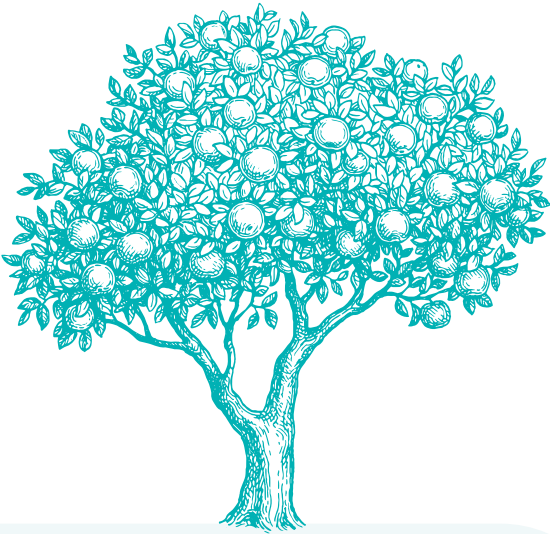
- We **faciliteren de bouw van kleinere woningen** gelegen in compacte en bereikbare kernen met een hoog voorzieningenniveau.
- We bieden **via een grond- en pandenbeleid** met eigen patrimonium mogelijkheden aan aan doelgroepen in Schoten.
- We richten een **noodkoopfonds** op, waarbij we zogenaamde noodkopers (= mensen die met hun laatste geld een slechte woning aankopen en geen geld meer hebben om deze te renoveren volgens de hedendaagse normen) financieel kunnen ondersteunen en begeleiden in het kader van energetische renovatie.
- We **stimuleren cohousingprojecten** en we bouwen in de samenwerkingsovereenkomst met Anapneusis een afspraak in die bepaalt dat het OCMW hier als bevoorrechte partner kandidaten mag onderbrengen.
- We **screenen ons bestaande vastgoed** op woningen die nog niet efficiënt gebruikt worden of die we kunnen renoveren en via bescheiden wonen aanbieden op de markt.

2 Momenteel zijn 2,4% van de woningen in Schoten **sociale huurwoningen**. Om het Bindend Sociaal Objectief te halen (=3%) en het aantal sociale woningen te verhogen, zijn volgende acties mogelijk:

- We intensifiëren de samenwerking met de woonmaatschappij om **mensen uit sociale woningen te begeleiden naar de arbeidsmarkt**. Hierdoor verhoogt de kans op een hoger inkomen en de doorstroming naar de private huur- of koopmarkt voor deze mensen.
- We **benutten de reeds beschikbare hulpmiddelen nog beter**, zoals huursubsidie, fonds uithuiszettingen, inhuren van particuliere woningen om via OCMW te verhuren,...
- We introduceren de methodiek **“Housing first”** waarbij eigen patrimonium en/of leegstaande en licht te renoveren appartementen worden gebruikt voor de tijdelijke huisvesting van chronische daklozen. In die periode wordt dan gezocht naar duurzamere oplossingen.

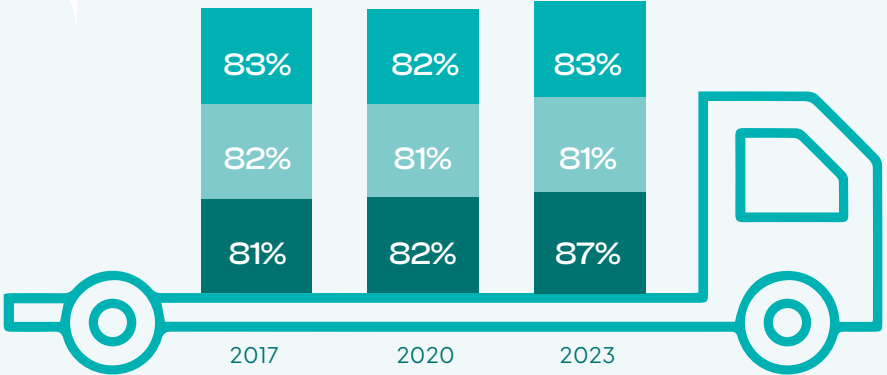
Afvalbeleid

Cijfers

Tevredenheid huisvuilvoorzieningen

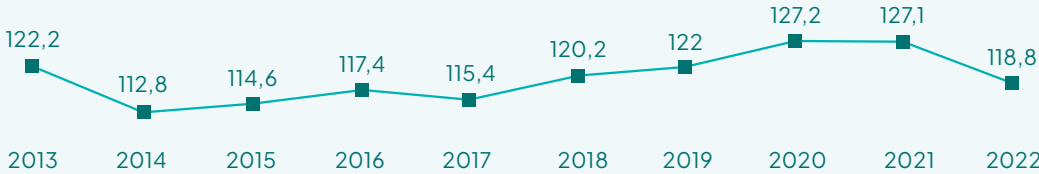
- Schoten
- Provincie Antwerpen
- Vlaams gewest

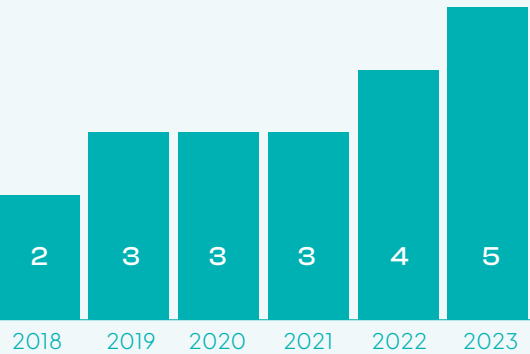
Totaalvolume huisvuil

SOM VAN TON FRACTIE	2019	2020	2021	2022	2023
GFT	1.408,370	1.584,510	1.606,670	1.441,480	1.456,790
PAPIER EN KARTON	1.934,020	2.034,640	1.969,340	1.721,140	1.623,200
PMD	461,120	537,580	715,500	810,600	867,240
RESTAFVAL	3.680,298	3.876,154	3.827,570	3.556,887	3.568,422
EINDTOTAAL	7.483,808	8.032,884	8.119,080	7.530,107	7.515,652

Restafval (kg/inwoner)

Aantal afvalstraatjes

Maatschappelijke ontwikkelingen en trends

Als lokaal bestuur zijn we verantwoordelijk voor het organiseren van de **ophaling, inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen**. We proberen daarbij de totale hoeveelheid afval te beperken via afvalpreventie, sensibilisering en selectieve inzameling. Daarnaast werken we aan **een proper openbaar domein** met minder **zwerfvuil en slukstort**.

Het Vlaamse Lokaal Materialenplan 2023–2030 vormt het beleidskader en bepaalt de randvoorwaarden waarbinnen we ons afvalbeleid moeten organiseren, met daarin o.a. volgende actiepunten:

- Tegen 2030 moet het restafvalcijfer dalen tot maximum 100 kg per inwoner in Schoten. Ons meest recente cijfer (2022): 118,8 kg
- Tegen 2030 dient in Vlaanderen 60% van het door steden en gemeenten ingezamelde afval gerecycleerd te worden
- De hoeveelheid recyclebaar afval in het restafval daalt met 75% tegen 2030
- De totale hoeveelheid opgeruimd zwerfvuil op de grond daalt tegen 2030 met minstens 20% t.o.v. 2023.

Ons restafval wordt afgevoerd naar de **ISVAG-verbrandingsoven in Wilrijk**. De Raad voor Vergunningsbetwistingen vernietigde eind augustus 2024 echter de omgevingsvergunning van deze installatie. Hoe dit dossier verder verloopt, is momenteel niet duidelijk.

De organisatie van onze **afvalophaling** is verder onderhevig aan heel wat externe factoren: zowel demografische (steeds kleinere huishoudens, toenemende diversiteit), socio-culturele (e-commerce leidt tot meer thuisafval), als institutionele (samenwerking intercommunale IGEAN). Daarnaast kunnen tendensen qua ontharding en aanpassingen in de inrichting van het openbaar domein bijdragen tot reductie van zwerfvuil en dus een **proper openbaar domein**.

Aanbevelingen

Lokale besturen zijn verantwoordelijk voor het organiseren van de ophaling, inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen. Tegelijkertijd willen we onze inwoners en andere gebruikers van het openbaar domein een propere omgeving aanbieden. Om in de komende legislatuur optimaal vorm te geven aan deze taken en de opgelegde afvaldoelstellingen te behalen, zijn volgende acties mogelijk:

1

We herbekijken onze positie ten aanzien van **intercommunale IGEAN**. Daarbij maken we een doordachte afweging tussen 'zelf doen' of 'uitbesteden' van het volledige proces van de huis-aan-huisophaling en de exploitatie recyclagepark.

2

Indien **recyclagepark De Breker** in eigen beheer blijft, denken we na over de wenselijkheid om te werken op afspraak en we updaten en communiceren het gebruikersreglement. We communiceren dit vervolgens transparant zodat de rechten en plichten van onze burgers duidelijk zijn.

3

Om het **volume restafval** te doen **dalen** tot max. 100 kg/inwoner zoals de OVAM-richtlijn bepaalt, stellen we volgende acties voor:

- We voeren een **tarifiering in volgens gewicht** (DIFTAR) i.p.v. de huidige tarifiering op basis van het aantal aanbiedingen. Dit vertaalt het principe 'de vervuiler betaalt' duidelijker naar de facturatie, zorgt voor correctere data en minder wissels van containers.
- We **sensibiliseren** over het correct sorteren van verschillende fracties zodat er minder afval in de restfractie terecht komt.
- We waarderen de **educatieve ruimte in het recyclagepark** op en zetten deze meer in voor de sensibilisering van jongeren rond afval via de scholen.
- We **delen onze afvalstromen op** zodat het cijfer restafval zo zuiver mogelijk het afval van de huishoudens omvat zonder het afval van vuilbakjes op openbaar domein en evenementen.
- We breiden de **beschikbaarheid van de 40 liter-containers** uit. Als onze inwoners meer gaan recycleren, is er nood aan kleinere volumes.

4

We maken gebruik van **innovatieve technieken** in ons afvalbeleid en werken met:

- Een **scanwagen** die sluikstort detecteert en doorgeeft aan de ophaalploeg.
- **Sensoren** in vuilnisbakken zodat we de ledigingsroutes kunnen optimaliseren.
- Een **onbemand mini-recyclagepark** op verplaatsing met cameratoezicht.

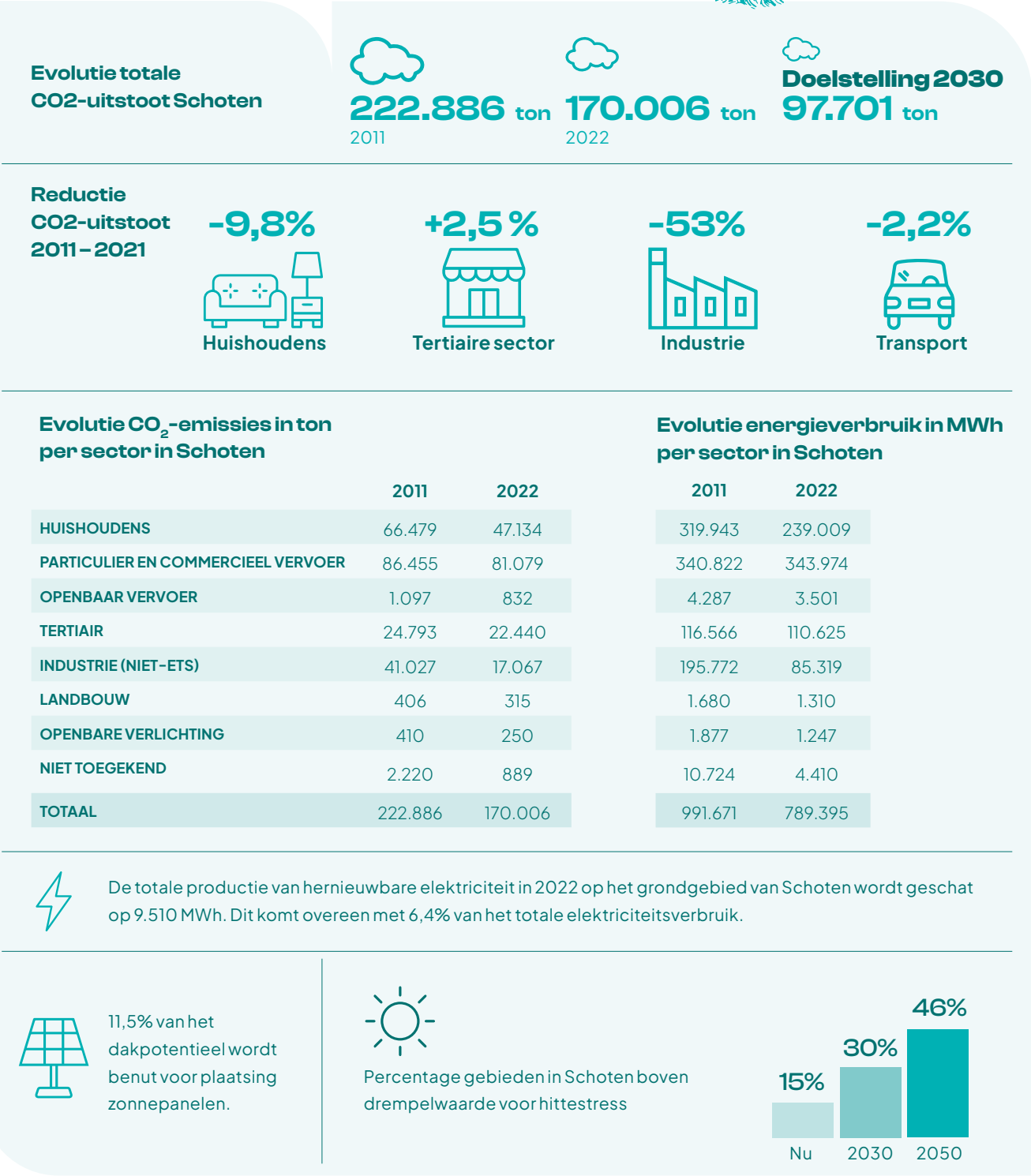
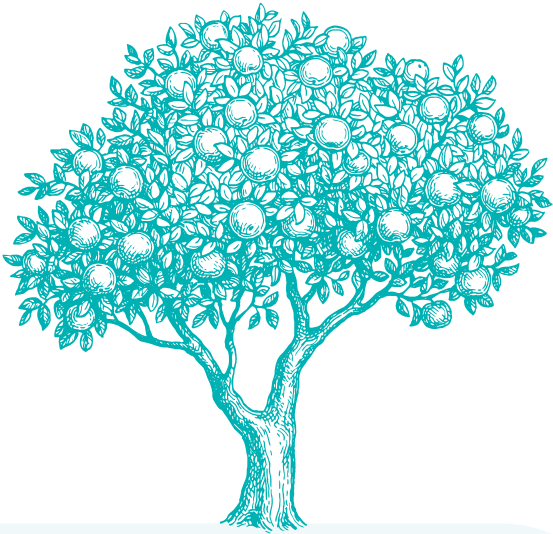
5

We **verminderen het zwerfvuil en sluikstort** door:

- **Vervuilde plekken in kaart** te brengen en te onderzoeken welke specifieke maatregelen op die locatie aangewezen zijn.
- Het gebruiken de **vullingsgraad van de vuilnisbakken** te analyseren. Zo kunnen we oordeelkundig bakken verwijderen, bijplaatsen of verplaatsen of de volumes ervan aanpassen.
- De vuilnisbakken in het gemeentepark te **uniformiseren**.
- Principes van nudging en gamification toe te passen om mensen aan te moedigen de openbare vuilbakjes te gebruiken.
- Desamenwerking met **Mooimakers** en vrijwilligers nog te versterken.
- Een **afvalploeg** op te starten die afvalbakken in de parken **op zaterdag** tussentijds leegmaakt. Parken worden het vaakst bezocht in het weekend. Zo zijn er geen overvolle vuilbakken op zondag.

Klimaat

Cijfers

|Maatschappelijke ontwikkelingen en trends

Om de klimaatopwarming niet te laten ontsporen dient de CO₂-uitstoot wereldwijd sterk gereduceerd te worden. Daarnaast is duidelijk dat ook ingezet moet worden op adaptatiemaatregelen om gemeenten te wapenen tegen de reeds merkbare en nog te verwachten gevolgen van klimaatverandering zoals droogteperiodes, hitte, wateroverlast en overstromingen.

De afgelopen energiecrisis en de bijhorende hoge energieprijzen toonden de noodzaak aan om actie te ondernemen, nog los van het ecologisch aspect. De afbouw van onze afhankelijkheid van fossiele brandstoffen zorgt voor weerbaarheid bij toekomstige prijsschokken.

Europa heeft zich tot doel gesteld om uiterlijk **in 2050 klimaatneutraal** te worden. Vlaanderen heeft in 2023 een nieuw Vlaams Energie- en Klimaatplan goedgekeurd met specifieke doelstellingen. Vlaanderen stelt in het Renovatiepact dat **tegen 2050 alle woningen energiezuinig** (energielabel A of A+) dienen te zijn. Het valt wel af te wachten hoe de nieuwe Vlaamse Regering met deze labels zal omgaan, mogelijk wordt de prioriteit gelegd op het fossielvrij verwarmen van woningen.

Aanvullend ondertekende Schoten het **Vlaamse Lokale Energie- en Klimaatpact 1.0, 2.0 en 2.1**. Het pact zet in op 4 werven: vergroening, energie & renovatie, duurzame mobiliteit en hemelwater en bevat enkele algemene doelstellingen zoals:

- Reductie CO₂-uitstoot van de eigen infrastructuur (tegen 2030 daling met 40% t.o.v. 2019) en een jaarlijks te bereiken primaire energiebesparing van 3%.
- 100% verLEDding openbare verlichting tegen 2030.
- Opmaak van een lokaal warmte -en sloopbeleidsplan.
- Tegen 2030 per inwoner 1 m² extra te ontharden, 1 extra boom aan te planten en 1 m³ extra hemelwateropvang te voorzien.

|Aanbevelingen

Klimaatbeleid werkt maar als elk bestuursniveau daadwerkelijk acties onderneemt. Om een goed lokaal klimaatbeleid te voeren, dient ingezet te worden op het verminderen van de broeikasgasuitstoot (**mitigatie**) en op het weerbaar maken van onze gemeente tegen de effecten van klimaatverandering (**adaptatie**).

Europa wil tegen 2050 klimaatneutraal zijn.

Mitigatie

Als we de uitstoot van broeikasgassen in Schoten effectief willen verminderen, is het nodig om op heel wat verschillende sporen te werken.

Acties die de energietransitie naar een fossielvrij verwarmingssysteem aanmoedigen

De grootste bron van CO₂-uitstoot in Schoten is de fossiele verwarming (hoofdzakelijk gas) van bestaande woningen, winkels, kantoren en scholen. Om de overstap naar fossielvrij verwarmen te kunnen maken, moeten dus in de eerste plaats **bestaande gebouwen** aangepakt worden.

Voor Schoten is gebleken dat voornamelijk moet ingezet worden op individuele **warmtepompen**. **Warmtenetten** vormen in Schoten slechts in 17% van de gevallen een oplossing voor de warmtevraag aan de laagste maatschappelijke kost.

- We versnellen de uitrol van **warmtepompen** bij individuele woningen en tertiaire gebouwen.
- We maken een **sloopbeleidsplan** op waarbij afgewogen wordt of het energetisch zinvoller is om gebouwen te slopen en opnieuw op te bouwen in plaats van ze te renoveren.
- We organiseren **collectieve renovatieprojecten** en samenaankopen.
- We sturen gedrag via **gemeentelijke subsidies**: sloopsubsidie, klimaatsubsidie...
- We integreren richtlijnen en verplichtingen in een **gemeentelijke bouwcode**.
- We creëren een kader voor lokale en **grootschalige warmtenetten** op basis van duurzame bronnen zoals aardwarmte, (afval)water, en een beperkte hoeveelheid restwarmte.

Acties die de lokale productie van hernieuwbare energie verhogen

Energieverbruik terugdringen is prioriteit. De energie die toch geproduceerd moet worden, dient zoveel mogelijk hernieuwbaar te zijn en lokaal geproduceerd te worden. Nochtans wordt het overgrote deel van de daken van de Schotense woningen en bedrijven nog niet gebruikt voor de plaatsing van zonnepanelen.

- We sensibiliseren over de mogelijkheden **tot energiedelen**.
- We ontwikkelen **energiegemeenschappen**.
- We moedigen de plaatsing van hernieuwbare energie-installaties aan via **burgercoöperaties**.

Specifieke acties voor het eigen patrimonium, openbare verlichting & voertuigenpark

De gemeente beschikt over een aanzienlijk patrimonium met een grote **renovatienood**. Hier kunnen we een belangrijke energiebesparing realiseren en tegelijk ook onze energiefactuur verlagen.

- We maken een **strategisch vastgoedplan** op met cijfermatig beredeneerde afweging inzake **renovatieprioriteit** en keuzes voor eventuele verkoop of afbraak van gebouwen.
- We grijpen gemeentelijke projectontwikkelingen/renovaties aan voor de aanleg van **lokale warmtenetten**.
- We spelen in op de ontwikkelingen inzake **interactieve straatverlichting** (met variërende dimniveaus afhankelijk van lokale parameters).
- We optimaliseren het interne dienstfietsenaanbod en **vergroenen het wagenpark**.
- We plaatsen **fotovoltaïsche installaties** op alle geschikte gemeentelijke gebouwen.

Acties waarmee we burgers actief betrekken bij klimaatbeleid

Een geslaagd klimaatbeleid voeren kan enkel mits hiervoor het nodige draagvlak aanwezig is.

- We werken intensief samen met een **lokale burgercoöperatie**.
- We starten met de organisatie van **klimaattafels** waarbij bewoners worden uitgenodigd om na te denken over hun wijktransformatie aan de hand van een concreet plan op maat van de wijk.
- We voeren een **burgerbudget** in voor klimaatprojecten.

Acties die de energie–armoede tegengaan

Binnen een eerlijke energietransitie moet de nodige aandacht gaan naar energie–armoede.

- We zetten begeleidingstrajecten op voor **kwetsbare doelgroepen**.
- We verbeteren de **woonkwaliteit** van de sociale woningen en doorgangswoningen.
- We zetten in op de verhoging van de **woonkwaliteit bij eigenaar–verhuurders**.

Adaptatie

Acties waarmee we zorgen voor voldoende en volwaardig openbaar groen.

- We implementeren de **groennorm 3–30–300 in Schoten** (KULeuven/VVSG/Vereniging voor Openbaar Groen)
 - vanuit iedere woning moet je **3 bomen** kunnen zien
 - **boomkruinen** moeten **30%** van de oppervlakte van elke buurt bedekken
 - iedereen **moet** max. **300m** van een **publiek park** of groene ruimte wonen
- We digitaliseren het **laanbomenbestand en maken een beheersfiche op per straat**.
- We kiezen voor **klimaatrobuuste aanplantingen** die bestendig zijn tegen bodemverdichting, strooizout, droogte en betreding. De bomen moeten generaties lang het straatbeeld bepalen. We voorzien hiervoor ook **wortelbunkers** of gelijkaardige constructies die ook deel kunnen uitmaken van het integraal waterbeleid (buffering bij piekdebieten, duurzaam gebruik hemelwater, vernatting van de bodem).
- We **beplanten onze plantsoenen en perken** zoveel mogelijk met **vaste bloemdragende planten**. Er is aandacht voor het weren van invasieve exoten of soorten die geen wezenlijke bijdrage leveren voor insecten.
- We gebruiken voor onze grasmengsels inheemse en biologische zaden die ook een meerwaarde hebben voor bijen en insecten. In meer afgelegen graspartijen kan **verschrallingsbeheer** automatisch leiden tot een streekeigen **bloemenweide**.
- We **beheren bermen** – buiten de bebouwde kom – conform het **Bermbesluit**. Bermen in woonzones worden zoveel mogelijk verschaald. Tussen grasdals en bestrating wordt vooral werk gemaakt van voegenmengsels met inheemse kruiden. Muren waarop muurflora groeit, worden met voorzichtigheid beheerd.

Acties waarmee we eigenaars van private tuinen aanmoedigen om hun steentje bij te dragen aan de adaptatie aan de gevolgen van de klimaatopwarming.

- We **controleren** intensiever op de voorwaarden tot **heraanplanting** na het kappen van bomen.
- We **beperken de redenen** om de **kapping van private bomen** toe te staan tot ziekte of het vermijden van ziekte en gevaar voor de eigenaars/buren/voorbijgangers.
- We begeleiden eigenaren naar **meer natuurlijke en klimaatrobuuste tuinen** of de realisatie van kleine “vogelbosjes” (cfr. Tiny Forests).
- We sensibiliseren inwoners rond **pesticidegebruik** en het verwerken van snoeihout en tuinafval in takkenrillen, houtstapels, compostering of versnippering.

Milieu

Cijfers

De algemene **luchtkwaliteit** in **Schoten is goed**, maar **93,7% van de Vlaamse gemeenten scoort beter** op vlak van aandeel stikstofdioxide in de lucht. Dit komt **door onze ligging** nabij Antwerpen en de Ring.

De **waterkwaliteit** gaat van **matig** (Laarsebeek en Klein Schijn) **tot ontoereikend** (Albertkanaal)

Dankzij het Albertkanaal en de goede bereikbaarheid van de KMO- en industriezones, bezit Schoten de op een na grootste industriële cluster van het arrondissement Antwerpen.

+2500

BEDRIJVEN

hebben activiteit met mogelijke milieuhinder en zijn dus meldings- of vergunningsplichtig.

+500

milieu-gerelateerde klachten per jaar. Belangrijkste categorieën: geurhinder, sluikstort/zwerfvuil, geluidshinder, stof, lichtpollutie, ...

270

WONINGEN

die niet kunnen aangesloten worden op de riolering. **146** hiervan hebben een IBA geplaatst, **124** nog te realiseren.

1

(laagdrempelig) Seveso-bedrijf.

56

BEDRIJVEN

in de hoogste klasse van mogelijke milieuhinder

Gerealiseerde riolering

92,78%

2024

Gezuiverd water

91,61%

2022

33

Externe omgevingsanalyse per thema | Milieu

| Maatschappelijke ontwikkelingen en trends

Het belang van groen, zuivere lucht, gezonde bodem en zuiver water en dus een aantrekkelijke en gezonde woonomgeving wordt alsmaar belangrijker. Tegelijkertijd zal dit moeten verzoend worden met individuele weerstand tegen maatregelen en vragen naar ontwikkelingen voor woningen en bedrijven in combinatie met een vlotte mobiliteit.

Een lokaal bestuur moet als vergunningverlenende overheid meer en meer rekening houden met de cumulatieve effecten van alle vergunde exploitaties: meerdere ontwikkelingen met extra verkeer op één weg, meerdere verontreinigingsbronnen op één waterloop, meerdere uitstoters van stikstof op één natuurgebied ...

Historische verontreiniging, ook met nieuw ontdekte stoffen zoals PFAS, zullen leiden tot kosten voor gemeetebesturen die nu moeilijk al begroot kunnen worden.

| Aanbevelingen

Ook al is een groot deel van het milieubeleid op Vlaams of zelfs Europees niveau geüniformiseerd, toch hebben we als lokaal bestuur beleidsmarge om in de bescherming van het leefmilieu eigen accenten leggen.

Het belangrijkste juridische instrument is het beoordelen van omgevingsvergunningen voor het exploiteren van een ingedeelde inrichting of activiteit. Ook de handhaving van zulke bedrijven hoort tot het standaard takenpakket van een gemeente.

1

Om de **milieuhandhaving** te verbeteren, zijn volgende acties mogelijk:

- We schrijven **handhavingsprioriteiten** uit en koppelen daar effectieve handhaving en samenwerking met de lokale politie aan.
- We updaten het **gemeentelijk milieulabo** en voorzien tegelijkertijd middelen om externe labo's of instellingen in te kunnen schakelen voor onderzoek.

2

Om een **lokale en circulaire economie** te stimuleren, zijn volgende acties mogelijk:

- We sturen **publieke aanbestedingen** in de richting van ecologisch verantwoorde, circulaire, veilige en schone producten en diensten.
- We zetten sturend beleid op bij het aantrekken of realiseren van (duurzame) bedrijfsterreinen.
- We creëren **hubs in functie van leveringen** zodat er minder pakjesdiensten het gemeentecentrum aandoen.
- We werken mee aan de **uitvoering van het Vlaams Lokaal Materialenplan om** te komen tot een CO₂- en afvalvrije gemeente.

3

Om de **luchtkwaliteit** te verbeteren, zijn volgende acties mogelijk:

- We **handhaven het stookverbod** zoals opgenomen in het politiereglement gezien de negatieve impact op de gezondheid en het milieu.
- We nemen **bijkomende mobiliteitsmaatregelen** om de snelheid van het verkeer te verlagen, de doorstroming te verbeteren en creëren autoluwe zones.
- We zetten in op de **aanleg van meer groen** en zuiveren zo de omgevingslucht.

4

Om de **bodem- en waterkwaliteit** te verbeteren, zijn volgende acties mogelijk:

- We werken binnen het omgevingsvergunningenbeleid aan het voorkomen **van nieuwe bodemverontreinigingen** door opslag, productie of blusactiviteiten.
- We **controleren** stelselmatig **aangebrachte grond** op de criteria van VLAREBO en kijken technische verslagen na in functie van preventie.
- We zetten verder in op de **verplichting tot de plaatsing van een IBA** in zones die niet kunnen aangesloten worden op de riolering.
- We **beperken de impact van bronbemalingen** en sensibiliseren rond hergebruik van grondwater.
- We gaan over tot handhaving bij illegale grondwaterwinning.
- We **digitaliseren alle oude papieren vergunningendossiers** zodat er snel opzoekwerk mogelijk is i.v.m. activiteiten en hun mogelijke impact op de bodemkwaliteit.
- We zoeken samen met Aquafin en de Dienst Integraal Waterbeleid van de provincie naar manieren om de "overstorten" van rioleringen te stoppen.
- We detecteren en saneren **historische verontreinigingen** (zoals PFAS & asbest).

5

Om de **bevolking te betrekken** bij het meten van milieuhinder, zijn een aantal acties mogelijk:

- We nemen deel aan de **Curieuzeneuzen**-campagne i.v.m. luchtkwaliteit, impact hitte, hemelwater, droogte op tuinen, bodemkwaliteit.
- We nemen deel aan het **AIRbezen**-project i.v.m. luchtkwaliteit.
- We nemen deel aan **De Oorzaak** i.v.m. omgevingsgeluid.

Biodiversiteit en

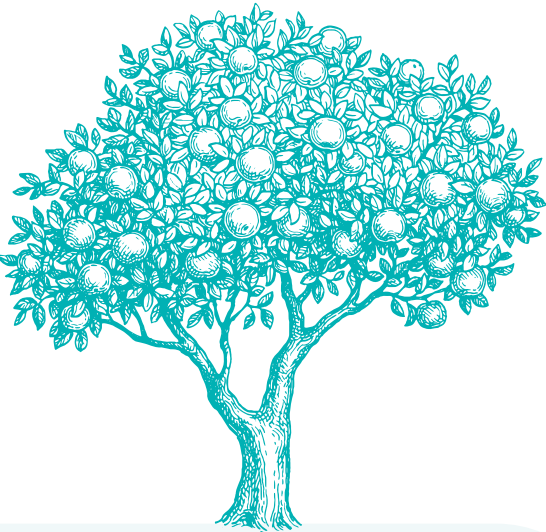
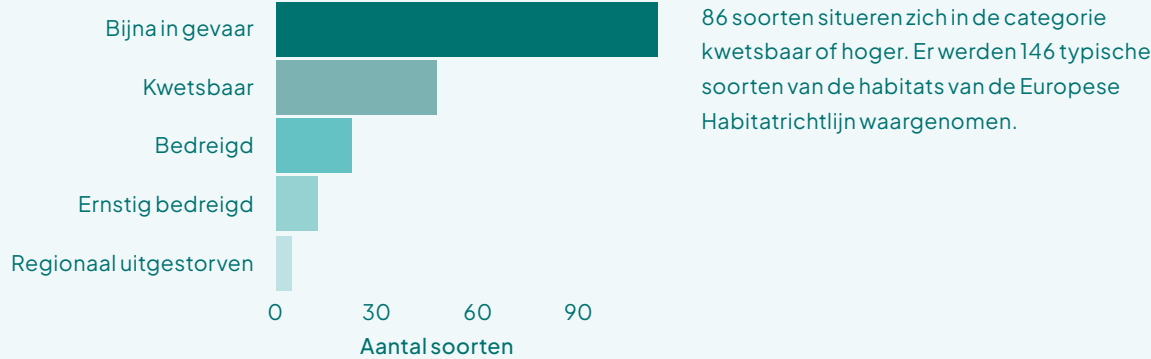
lokaal waterbeleid

Cijfers

Uit een grondige analyse van de op [waarnemingen.be](#) ingevoerde waarnemingen blijken in Schoten **199 planten- en diersoorten** voor te komen die op de Vlaamse Rode Lijst staan en dus **in zekere mate bedreigd** zijn.

Soorten in Schoten

Maatschappelijke ontwikkelingen en trends

Biodiversiteit is de variatie aan levende organismen op het land en in het water. Dat de biodiversiteit door menselijk toedoen sterk teruggaat, staat wetenschappelijk vast. Sinds 1970 leven er nu 69% minder gewervelden op aarde.

Recent onderzoek van onder meer het KMI en VUBrussel toont aan dat we afstevenen op zeer vochtige winters met langdurige neerslag, maar ook veel drogere zomers met langdurige hittegolven (die extremer worden), afgewisseld met zware onweders en pieken in het neerslagpatroon.

De klimaatwijziging doet zich ook in Schoten al gevoelen. In de winter van 2023–2024 kregen we in Schoten tot 125% meer neerslag in vergelijking met de normaalwaarde 1991–2024. En ook het voorjaar van 2024 was een van de natste sinds de start van de metingen van het KMI.

In 2000, 2002, 2020 kregen we in Schoten af te rekenen met waterbommen, die gelukkig een minder groot volume hadden dan de waterbom die in 2022 in de Oostkantons viel en grote overstromingen veroorzaakte.

Aanbevelingen

Als we de biodiversiteit in Schoten willen vergroten, zijn de volgende acties te overwegen:

1

Acties die zorgen voor een **robuust natuurnetwerk**

- We **verbinden natuurgebieden** verder met elkaar door een groenblauwe dooradering van de gemeente. Te geïsoleerde natuorkernen vergroten immers de druk op soorten en ecosystemen.
- We moedigen particuliere burgers aan om van hun tuinen **stapstenen** te maken waarlangs fauna en flora zich kan verplaatsen. Hagen en heggen, vogelbosjes, wadi's en vijvers kunnen daarbij een verschil maken.

2

Acties die bijdragen aan de transitie naar een **integraal waterbeleid**

- We geven **ruimte aan water** en versterken de structuurkenmerken van de grachten (o.a. toelaten om te meanderen) zodat deze een grotere buffercapaciteit hebben in geval van langdurige regenval of zelfs een waterbom. Hieraan moet dan wel een beleid gekoppeld worden om te vermijden dat afvalwater in de grachten terechtkomt.
- We zorgen voor een **ecologisch beheer van waterlopen en grachten**. Waterplanten helpen de stroomsnelheid af te remmen, met alle voordelen voor lager gelegen wijken als Deuzeld. (Her)Inrichting van waterlopen kan gebeuren met aandacht voor vegetatie en waterorganismen. Dit gaat hand in hand met de uitvoering van het totaal rioleringsplan en IBA's in zones waar geen riolering ligt of zal komen.
- We zetten in op ingrijpende en drastische **ontharding** van openbare wegenis, bedrijfsterreinen, parkeerhavens,... in overleg met de private sector.
- We schenken extra aandacht aan het vergunnen en handhaven van **droogzuigingen**, om zo water te sparen en het te vrijwaren van vervuiling.
- We communiceren en sensibiliseren rond het correct gebruik van **hemelwaterputten** en het afkoppelen van regenwater bij verhardingen.

3

Acties die bijdragen aan de transitie naar **inclusief bouwen**

- We schenken bij renovaties aandacht aan het behoud van **muurflora** op oude bakstenen muren en monumenten.
- We sensibiliseren over maatregelen om **specifieke diersoorten te helpen** zoals ingebouwde nestkasten voor gierzwaluwen of huismussen. Dit kan ook voorzien worden in een bouwcode.

4

Acties die bijdragen aan de transitie naar een **bos-ecologisch systeem**

- We nemen een informatieve of participatieve rol op om het **bosbeheer** te laten evolueren naar een klimaatrobuust beheer. Dit omvat een omvormingsbeleid naar gemengde inheemse bossen met aanwezigheid van dood hout, wat een van de belangrijkste factoren is voor het vergroten van de biodiversiteit in een bos.
- We integreren **dode dieren**, zoals verkeersslachtoffers, in onze bosccosystemen. Deze aanpak kan een heel ecosysteem ondersteunen en mogelijk zelfs de raaf terug naar Schoten brengen.

5

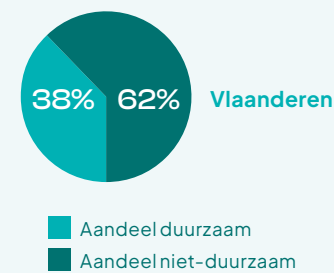
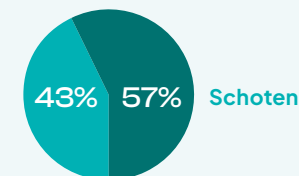
We maken een **groenbeheersplan** op met oog voor de uitdagingen van de klimaatcrisis, biodiversiteit en de belevingswaarde voor de burger. Hierin kunnen maatregelen opgenomen worden zoals:

- Het **verbinden van ecologische eilanden** via ecobruggeten, waterlopen, hagen en heggen, aaneengesloten bosmassieven en stapstenen.
- Het aanplanten van robuuste **klimaat- en generatiebomen** in straten.
- Hooilandbeheer, plantsoenen met vaste (inheemse) planten en verwilderingsbollen, (wilde) bijenvriendelijke vegetaties, laten liggen van bladeren en hout...

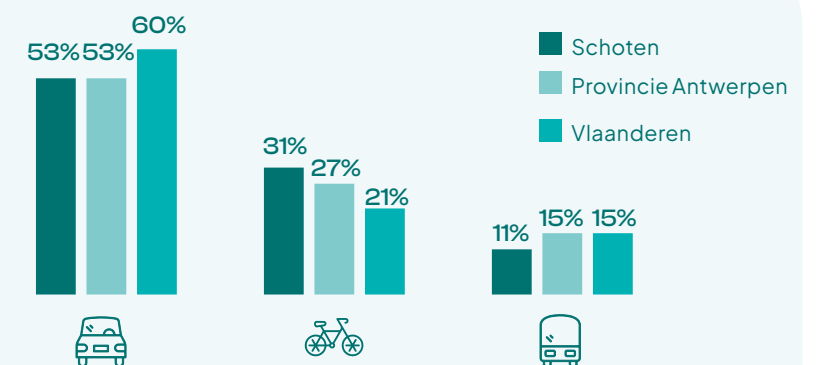
Mobiliteit en openbare werken

Cijfers

Verplaatsingsgedrag uitgedrukt in 'Modal Split' (=verhouding duurzame/niet duurzame vervoersmiddelen in reizigerskilometers)

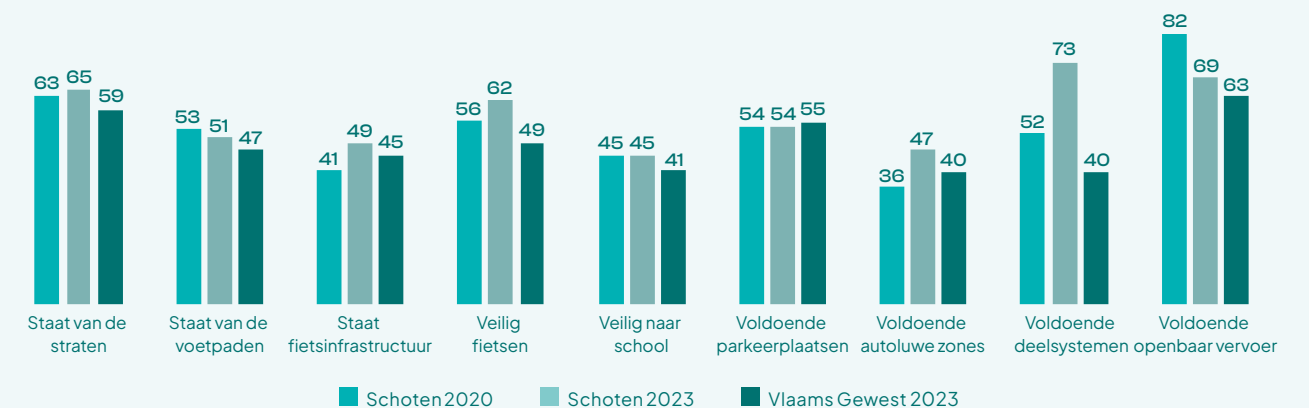
Verplaatsingen woon-werk en woon-school

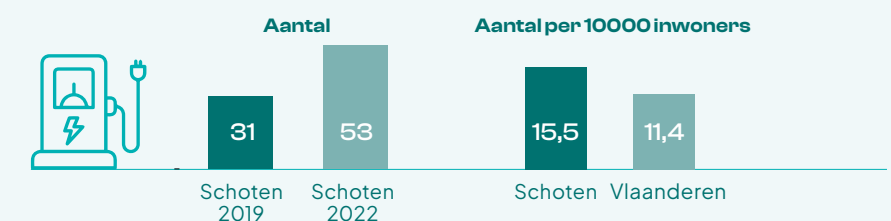
Toegankelijke haltes openbaar vervoer

- Aantal gemeentelijke haltes (dus niet op gewestweg) : 41
- Aantal toegankelijke gemeentelijke haltes : 2 (5 tegen eind 2024)
- Percentage toegankelijke gemeentelijke haltes : 5 % (12 % tegen eind 2024)

Tevredenheid %

Laadpunten voor elektrische wagens

| Maatschappelijke ontwikkelingen en trends

Op gebied van mobiliteit en waterhuishouding worden door de Vlaamse Regering de normen en de doelen aangegeven via instrumenten als het Routeplan 2030, het masterplan toegankelijke haltes, het decreet basisbereikbaarheid, de wegencategorisering, het lokaal energie en klimaatpact (LEKP) en het stroomgebiedsbeheerplan.

Daaruit vloeien voor Schoten volgende bepalingen voort:

- Modal Split 50/50 realiseren tegen 2030
- 100 % van de haltes bij Hoppinpunten moet toegankelijk zijn
- Hoppinpunten worden vastgelegd door de Vervoerregioraad
- 2 deelwagens per 1000 inwoners voorzien tegen 2030
= voor Schoten 68 deelwagens
- 1,5 laadpuntequivalent per 100 inwoners voorzien
= voor Schoten 515 laadpunten

Momenteel heerst echter grote terughoudendheid bij autoconstructeurs i.v.m. de verdere ontwikkeling van elektrische wagens. De installatie van laadpunten werkt daarenboven vraaggestuurd. De exploitant voorziet enkel een laadpaal wanneer deze economisch rendabel is (en dus veel gebruikt wordt). Als de vraag in de toekomst uitblijft, zullen er ook geen bijkomende laadpalen geplaatst worden.

- De lokale wegencategorisering dient deel uit te maken van een robuust netwerkconcept

De basisinstek is dat de doorstroming voor gemotoriseerd verkeer maximaal voorzien wordt op de hogere weggennetten. Lokaal bestemmingsverkeer wordt zo snel mogelijk naar dit hogere weggennet geleid. Op het lokaal weggennet staan leefbaarheid en het "fix the mix"-principe centraal. Deze aanpak zet lokale besturen aan om keuzes te maken die leiden tot veilige, gezonde en sociale wijken waar het ook fijn fietsen is. De herkenbaarheid en uniformiteit van het weggennet in Vlaanderen moet ervoor zorgen dat bestuurders hun rijgedrag aanpassen. Dit zou moeten resulteren in een hogere verkeersveiligheid. De regionale mobiliteitsplannen zijn hierbij leidend en definiëren acties die bijdragen tot bovenstaande doelstellingen

- Er geldt een gemeentelijke saneringsverplichting voor afvalwater. Deze legt nieuwe openbare dienstverplichtingen op aan gemeentelijke rioolbeheerders
- De gemeentelijke verantwoordelijkheid voor hemelwater- en droogteplannen is juridisch verankerd en hieraan is het recht op rioolsubsidies gekoppeld.

| Aanbevelingen

1

Met als doel een **betere aansluiting** te realiseren tussen de door de hogere overheid **opgelegde principes, normen en doelen** en de **uitvoering op ons openbaar domein**.

- We brengen de **voetgangersinfrastructuur** in Schoten in kaart en normeren deze:
 - op kwaliteit en onderhoud
 - op belangrijkheid inzake gebruik
 - op intensief of potentieel intensief gebruik door zwakke weggebruikers (senioren, mindervaliden...)
 - op meerwaarde van het voetpad versus eventuele ontharding
- We stellen een **geïntegreerd fietsbeleidsplan** op als onderdeel van een mobiliteitsplan.
- We vernieuwen het **parkeerbeleidsplan** en werken dit uit met oog voor:
 - een bredere visie om te vermijden dat door ad hoc maatregelen de parkeerdruk van de ene straat verplaatst naar een andere.
 - autodelen als onderdeel van de oplossing om de parkeerdruk te verminderen.
 - een aangepaste normering naargelang functie en locatie van de straat, wat kan vertaald worden in een actualisatie van de gemeentelijke parkeerverordening.
 - een aanpassing van de huidige normen rond de voortuinparkings aan het moderne wagenpark.
- We stellen actieplannen op om de opgestelde prioriteiten inzake **voetpaden, fietspaden en parkeerinfrastructuur** uit te voeren en voorzien hiervoor de nodige middelen.

2

Met als doel het **mobilitéitscomfort te verbeteren**, zijn volgende acties mogelijk:

- We bekijken de **aanvragen voor de inname van openbaar domein** breder om te voorkomen dat verschillende werken op hetzelfde tijdstip plaatsvinden. Daarbij schenken we extra aandacht aan de toegankelijkheid voor voetgangers. Via prijszetting moedigen we het efficiënt benutten van de toegestane duurtijd voor het innemen van het openbaar domein aan en ontmoedigen we laattijdige aanvragen. We handhaven tenslotte streng en nemen sneller contact op met de aanvragers om hinderlijke inbreuken recht te zetten.
- We **maken de halte-infrastructuur van het openbaar vervoer aantrekkelijker** door kwalitatieve fietsparkeerplaatsen te voorzien en we leggen toegankelijke bushaltes aan.
- We **maken een onderhoudsprogramma op** voor onze wegen.

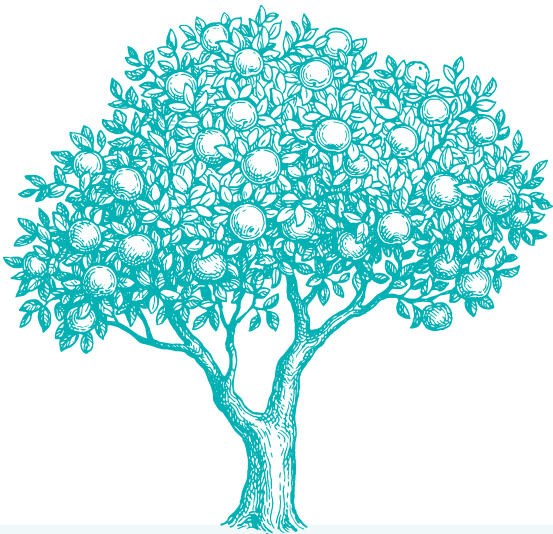
3

Met als doel **onze waterhuishouding** nog verder **te optimaliseren**:

- We voeren het vastgelegde investeringsprogramma voor rioleringswerken verder uit en houden dit aan om Koningshof en de oostzijde van de E10-plas aan te pakken. Zo zal de zuiveringsgraad van het afvalwater nog verder stijgen wat Schoten bij de koplopers in Vlaanderen zal brengen.
- We realiseren alle verplichtingen inzake Individuele Behandeling Afvalwater tegen eind 2027.

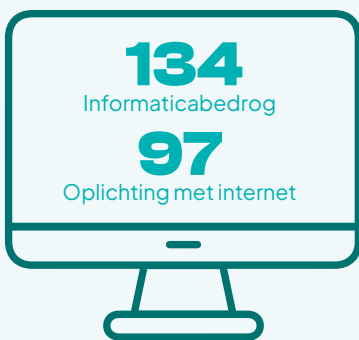
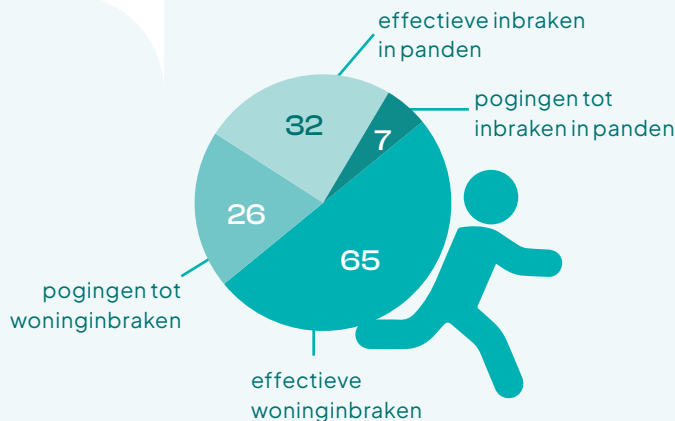
Politie

Cijfers

130

Inbraken in
woningen
of panden
(2023)

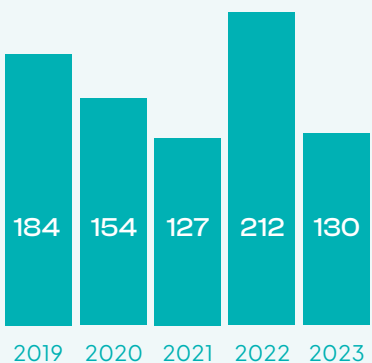

23
Hacking

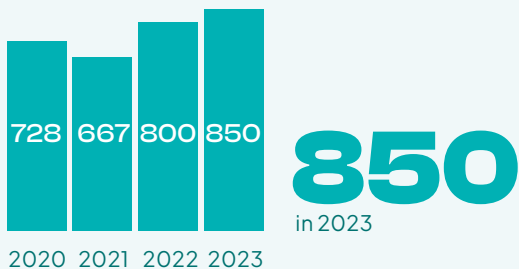

4
Sabotage van
computersystemen

Overzicht inbraken in woningen
en panden in 2019-2023
(poging en uitgevoerd)

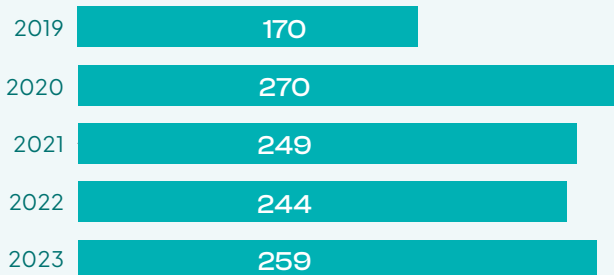
Meldingen verdachte
gedragingen

Informaticacriminaliteit 2023

Minstens
2.500.000€
nadeel aangegeven

259
processen-verbaal
cybercrime

Verkeer
Top-5
vaststellingen
2023

16.158
Snelheid

1028
Parkeren

278
Gsm achter
het stuur

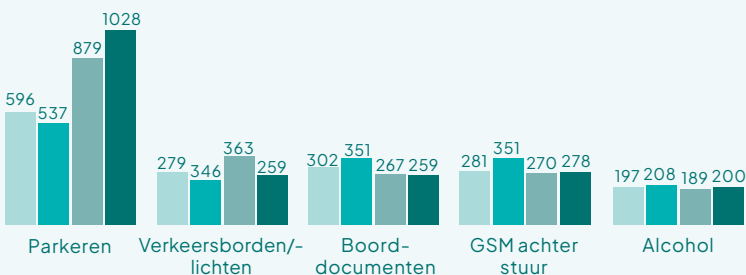
259
Verkeersborden
en lichten

259
Boord-
documenten

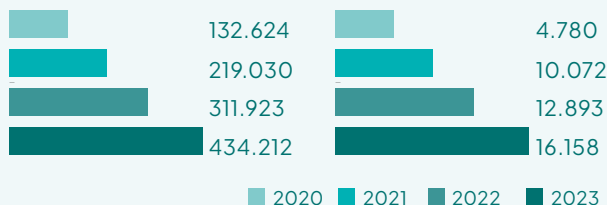
1274
verkeersgerelateerde
meldingen

bijna
800
uitgevoerde
schooltoezichten

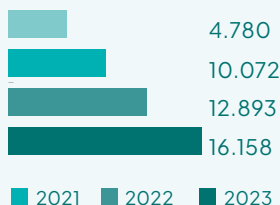
Evolutie vaststellingen

Aantal gecontroleerde
voertuigen op snelheid

Aantal overtredingen
snelheid

Maatschappelijke ontwikkelingen en trends

Verkeersveiligheid wordt nog steeds beschouwd als een belangrijk aandachtspunt in Schoten, zowel bij het bestuur, bij de bevolking, als bij de medewerkers van Politie Schoten. De resultaten van de veiligheidsmonitor 2021 geven aan dat de Schotenaar het meest wakker ligt van verkeersproblemen, met onaangepaste snelheid op één, gevolgd door hinderlijk parkeren.

Het thema werd dan ook als prioriteit opgenomen in het zonaal veiligheidsplan 2020-2025 en de lokale politie heeft de voorbije jaren sterk geïnvesteerd in verkeershandhaving, met bv. een grote stijging van het aantal gecontroleerde voertuigen op snelheid.

Intussen worden lichte snelheidsovertredingen via een gemeentelijke administratieve sanctie verwerkt. Dit laat de gemeente toe om de eventuele opbrengsten van deze overtredingen te investeren in de eigen verkeersveiligheid.

Cybercriminaliteit is de afgelopen jaren gestaag toegenomen. In Schoten noteerden we in 2023 een nadeel van € 2.500.000. Criminelen zijn zich bewust van de digitale mogelijkheden en weten dat er online aanzienlijk meer te halen valt dan bij traditionele inbraken. Lokale Politie Schoten gaat de complexe strijd aan via een cyberteam, het opstellen van kwalitatieve processen-verbaal en het verspreiden van preventieve boodschappen. Daarnaast werden in samenwerking met het lokaal bestuur twee projecten uitgerold: cyberpreventie-avonden en cyberpreventie-adviseurs.

In 2023 werden 91 **woninginbraken** (en pogingen) geregistreerd, wat aanzienlijk lager is dan in 2022. In het kader van inbraken werd sterk geïnvesteerd in preventieve initiatieven en buurtinformatienetwerken waarbij een volledige dekking van het grondgebied werd gerealiseerd, en het lidmaatschap gratis werd gemaakt.

Aanbevelingen

1

Met als doel het **optimaliseren van de samenwerking met andere politiezones**, kan het lokaal bestuur overwegen een haalbaarheidsonderzoek met het oog op een schaalvergroting van de politiezone Schoten te laten uitvoeren.

3

Met als doel het aantal **woninginbraken** te verlagen, kan het bestuur kiezen voor volgende acties:

- We blijven investeren in preventie en **buurtinformatienetwerken**.
- We finaliseren het digitaal schild rond Schoten met **de plaatsing van de twee laatste ANPR-palen** en de vervanging van een oude ANPR-camera in de strijd tegen rondtrekkende daders (inbraken en andere criminaliteit).
- We zetten nieuwe tools in en werken samen met **PZ Antwerpen** om de ANPR-camera's nog efficiënter te gebruiken.

2

Met als doel het **verbeteren van de verkeersveiligheid** kan het bestuur kiezen om in te zetten op volgende zaken:

- Handhaven
 - We stellen een duidelijke **visie en handhavingskader** op m.b.t. mobiliteit en verkeershandhaving, inclusief aandacht voor noodzakelijke **infrastructurele ingrepen**.
 - We bewaken de performante werking van de **snelheidsinformatieborden**.
 - We faciliteren maximaal het gebruik van de bestaande **vaste flitspalen**.
 - We waken over **de (snelle) uitvoering van beslissingen** in het domein van verkeer en mobiliteit.
- Sensibiliseren
 - We **informer**en de diverse doelgroepen.
 - We treden ontradend op d.m.v. **snelheidsinformatieborden en verschillende preventieve campagnes**.
- Investeren in infrastructuur en middelen
 - We investeren in een bijkomend **mobiel flitstoestel**.
 - We investeren in bijkomende **trajectcontroles** aangezien deze effectiever zijn dan flitspalen omdat ze de gemiddelde snelheid van een voertuig over een bepaalde afstand meten.
 - We investeren in een performant **systeem van meldingen** over verkeer en mobiliteit en een professionele terugkoppeling aan de melders.

4

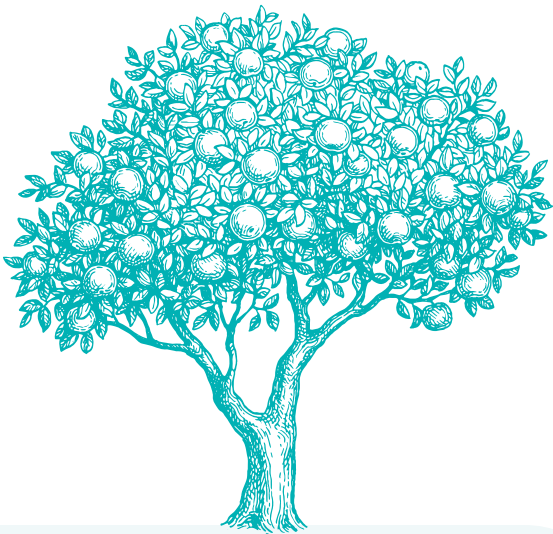
Met als doel het verlagen van **cybercriminaliteit** kan het bestuur kiezen voor volgende actie:

- We blijven inzetten op sensibiliseren door het organiseren van cyberpreventie-avonden en het opleiden van cyberpreventie-adviseurs.

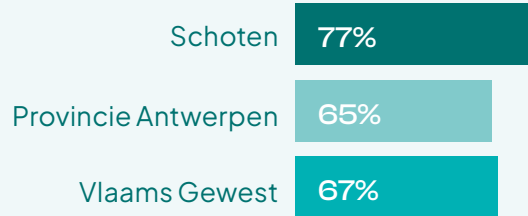
Veiligheid

Cijfers

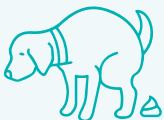
Onveiligheidsgevoel

Aandeel bewoners dat zich nooit of zelden onveilig voelt in de eigen gemeente (2023).

Buurthinder

Aandeel bewoners dat aangeeft in het afgelopen jaar (beperkte) buurthinder ondervonden te hebben:

Maatschappelijke ontwikkelingen en trends

Lokale besturen zijn verantwoordelijk voor een veilige leefomgeving voor hun inwoners. Die inwoners aanvaarden minder en minder onveiligheid. Nochtans zijn er door externe omstandigheden zoals klimaatverandering, terrorisme, cybercriminaliteit, radicalisering,... almaar meer risico's waartegen we ons moeten wapenen. Deze veiligheidsproblemen stellen dan ook steeds grotere eisen aan de lokale overheid.

Op gebied van noodplanning heeft het lokaal bestuur Schoten pionierswerk verricht door een intergemeentelijke samenwerking op te zetten. Dit model wordt meer en meer overgenomen door andere besturen.

Aanbevelingen

1

Acties om **intensiever samen te werken** met andere besturen, diensten en eigen inwoners rond thema's veiligheid en noodplanning:

- We bouwen formele en informele samenwerkingsverbanden uit met de buurgemeenten om de **noodplanningscoördinator te ondersteunen** en afwezigheden op te vangen.
- We onderzoeken de mogelijkheden tot **extra intergemeentelijke samenwerkingsverbanden**, zoals het aanstellen van een handhavingscoördinator of een sanctionerend ambtenaar voor GAS 5-overtredingen.
- We zetten een gestructureerde, dienstoverschrijdende samenwerking op om scholieren te informeren over thema's zoals **radicalisering en polarisering**.
- We versterken de informatie-uitwisseling met de lokale politie en optimaliseren de samenwerking tussen wijkregisseurs en gemeenschapswachten-vaststellers.
- We richten een **vrijwilligersnetwerk** op dat kan helpen bij noodsituaties.
- We **breiden het aantal GAS-vaststellers** uit om beter te kunnen anticiperen op dagelijkse overlastproblemen, zoals onrechtmatige inname van openbaar domein, slukstorten, hondenpoep en overhangend groen.
- We **vergroten het aantal gemeenschapswachten-vaststellers** om zichtbaarder en aanspreekbaarder te zijn in de wijkzorggebieden en om efficiënter overlastfenomenen te controleren zoals parkeerovertredingen en buurthinder.

2

Acties om **onze werking** nog beter **bekend te maken** bij onze inwoners en om in te spelen op bijkomende vragen:

- We haken in op initiatieven van andere diensten, zoals bijv. de seniorenbeurs, om projecten rond diefstalpreventie en burenbemiddeling te promoten.
- We streven naar meer **aanwezigheid en dienstverlening op wijkniveau** in samenwerking met de lokale politie.
- We starten het project **MyBike** op om fietsdiefstal te voorkomen.
- We onderzoeken de problematieken en bereiden een aanpak voor rond **specifieke veiligheidsfenomenen** zoals criminele weldoeners, huisjesmelkerij, uitbuiting, illegale vormen van gezinshereniging, en drillrap.
- We verkennen de mogelijkheid om een **vergunningsplicht in te voeren voor krantenwinkels** die ruimere openingsuren willen hanteren.
- We plaatsen **digitale waarschuwingsborden** die via BE-Alert aangestuurd kunnen worden.
- We ontwikkelen gedetailleerde **herstelplannen** voor snelle wederopbouw en bieden psychologische ondersteuning aan getroffen en na een ramp.

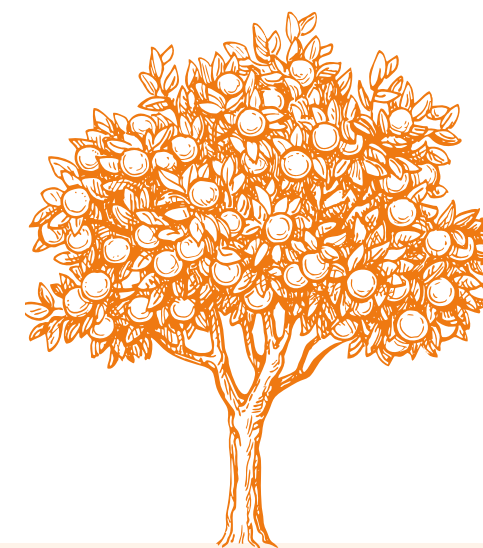
We streven naar meer aanwezigheid en dienstverlening op wijkniveau in samenwerking met de lokale politie.

Zorgzaam Schoten

Zorg

| Cijfers

2021

65.826 uren
gezinszorg

waarvan

85%

bij 65-plussers

66,5%

bij 80-plussers

2023

73.331 uren
gezinszorg

waarvan

44%

door lokaal bestuur

56%

door 4 andere
aanbieders

(Villers, Familiehulp, Ferm, i-mens)

2022

176.451 uren hulp met
dienstencheques

bij 65-plussers gepresteerd

1.648 gebruikers ouder dan 65 jaar
(=21,0% van de 65-plussers)

713 gebruikers ouder dan 80 jaar
(=29,5% van de 80-plussers).

122
assistentiewoningen

waarvan

110 in Schuttershof

12 in Hof van Schoten

| Maatschappelijke ontwikkelingen en trends

Zorgnoden stijgen

De zorgnoden zullen de komende jaren toenemen door de stijging van alleenwonende ouderen en vergrijzing. Volgens de prognoses zal het aantal 80-plussers tussen 2020 en 2040 met 45% toenemen. Daarnaast valt een sterke toename van het aantal mensen met dementie te verwachten: van 728 personen in 2020 tot 1021 personen in 2040. Een stijging van 40,25%. 70 % van de mensen met dementie woont momenteel thuis en wordt verzorgd door hun naasten, al dan niet in samenwerking met professionele zorg.

Door de vergrijzing en de toename van het aantal alleenwonenden zullen de zorgnoden de komende jaren sterk toenemen.

Vermaatschappelijking van de zorg

Mensen met zorgbehoeften blijven zo lang mogelijk in hun vertrouwde omgeving wonen. Deze wens, gecombineerd met steeds kortere ziekenhuisopnames en dus langer herstel thuis, zorgt voor een vermaatschappelijking van de zorg. Veel zorg moet nu in de eigen vertrouwde omgeving aangeboden worden. Hierdoor stijgt de complexiteit van de zorg en geïntegreerde zorg wordt belangrijker dan ooit.

De vraag is in Schoten groter dan het aanbod, aangezien drie zorgvormen die ondersteunend zijn voor de geïntegreerde zorg, nl. gezinszorg, assistentiewoningen en dagverzorging, ondergemiddeld aanwezig zijn in Schoten,.

Dalende beschikbaarheid mantelzorgers

In het kader van de vermaatschappelijking van de zorg zijn de mantelzorgers een belangrijke pijler. Maar het potentieel aan mantelzorgers neemt af door de demografische evolutie ('grijze druk').

Stijgende kosten van de zorg

Zorg wordt alsmáar duurder, ook de huurprijzen van onze eigen assistentiewoningen en woonzorgcentra. Dit impliceert ook dat steeds meer bewoners aangeven maandelijks maar net rond te komen of op zoek gaan naar alternatieven.

| Aanbevelingen

Het lokaal bestuur speelt een belangrijke rol op het domein van zorg en gezondheid als aanbieder maar ook als regisseur van het lokaal sociaal beleid. Om tegemoet te komen aan de gestelde uitdagingen op dit vlak, zijn er een aantal te overwegen opties:

- 1

We onderzoeken initiatieven waarmee we het **zorgaanbod** in Schoten nog beter kunnen **afstemmen op de vraag**, de noden en wensen van de zorgbehoevenden. We nemen hierbij een regierol op en organiseren overleg en samenwerking met partners die dit doel kunnen helpen bereiken.
- 2

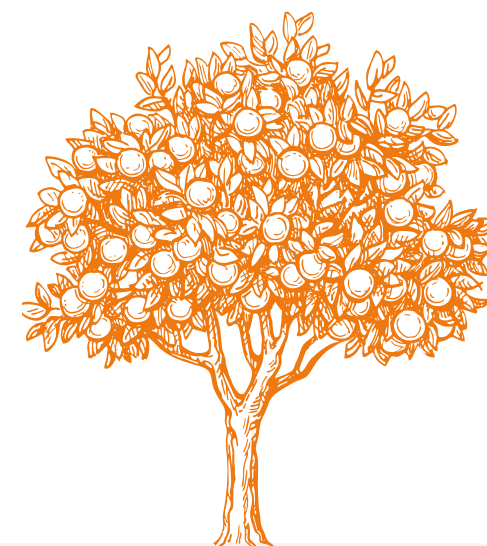
We **bouwen bruggen** binnen het lokaal bestuur en met partners op ons grondgebied om aan de uitdagingen rond zorg een antwoord te bieden.
- 3

We nemen **preventieve maatregelen** in het kader van gezondheid, niet alleen voor onze inwoners, maar ook voor de medewerkers van het lokaal bestuur.
- 4

We vernieuwen ons engagement binnen het **charter gezonde gemeente** (zie gezondheid).

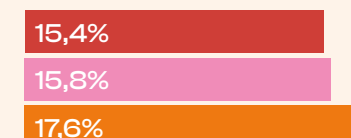
Gezondheid

| Cijfers

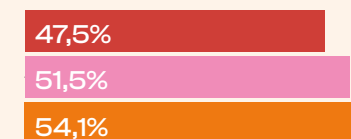

Inwoners met chronische aandoening

Volledige bevolking

75-plussers

Erkende personen met handicap (+18jr)

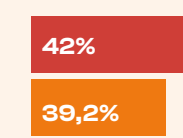

Preventie

Borstkankerscreening
vrouwelijke populatie tussen 50 – 69 jr

Mondzorg

Darmkankerscreening
totale populatie tussen 56 – 74 jr

Baarmoederhalsscreening
vrouwelijke populatie tussen 25 – 64 jr

BEL-score

De BEL-score geeft de mate van zorgbehoevendheid weer. Wordt binnenkort vervangen door BelRAI.

Belscore gezinszorg
0-64 jaar

BEL-score gezinszorg
65+ jaar

■ Schoten ■ Provincie Antwerpen ■ Vlaanderen

Antibioticagebruik

Per 1.000 huisartscontacten waren er in Schoten 86,9 terug-betaalde behandelingen met antibiotica. In **Vlaanderen** ligt dit cijfer hoger: **105,95**.

Gebruik antidepressiva

In 2021 waren er in **Schoten 11,8%** gebruikers van antidepressiva t.o.v. het totaal aantal personen in de ziekteverzekering. Het gemiddelde binnen Provincie Antwerpen ligt op 11,2%. Het gemiddelde binnen het Vlaams Gewest ligt op 12,8%.

Tegemoet-komingen

Personen met een verhoogde tegemoetkoming: 4192 inwoners (12,2%) ingeschreven in de ziekteverzekering hebben recht op VT. Het gemiddelde binnen Provincie Antwerpen ligt op 18,7%.

| Maatschappelijke ontwikkelingen en trends

Schoten wordt door de Vlaamse overheid sinds 2020 ingedeeld in de **eerstelijnszone Noord Antwerpen**. Dit is een netwerk van eerstelijnszorgverleners en lokale besturen die een aanbod uitwerken rond o.a. buurtgerichte zorg, geestelijke gezondheidszorg en preventie. De zorgraad stuurt de eerstelijnszone aan. Vanaf 2026 zal het beleid van de zorggraden beïnvloed worden door de beleidsprioriteiten en -acties die de lokale besturen in hun meerjarenplan omschrijven.

Het lokaal bestuur Schoten ondertekende het **charter Gezonde Gemeente** en engageert zich daarmee om werk te maken van een samenhangend gezondheidsbeleid. Dit beleid dient een gezonde publieke ruimte, toegankelijke zorgvoorzieningen, gezonde wijken en woningen, een gezond klimaat en veiligheid. Het raakt dus heel wat aspecten van de gemeentelijke werking.

Het Logo (lokaal gezondheidsoverleg) ondersteunt lokale besturen bij de ontwikkeling van een lokaal gezondheidsbeleid, maar zal tegen eind 2024 hervormd worden. Momenteel zijn de gevolgen hiervan voor ons nog niet bekend.

Hart- en vaatziekten, kanker, diabetes en longziekten zorgen voor 90% van de overlijdens in ons land. Ze kosten onze samenleving liefst 24 miljard euro per jaar. Investeren in preventie loont: tot 80% minder beroertes, diabetes type 2 en hartfalen, en tot 40% minder kankers. Op vlak van gezondheidspreventie scoren de Schotenaren overigens beter dan gemiddeld.

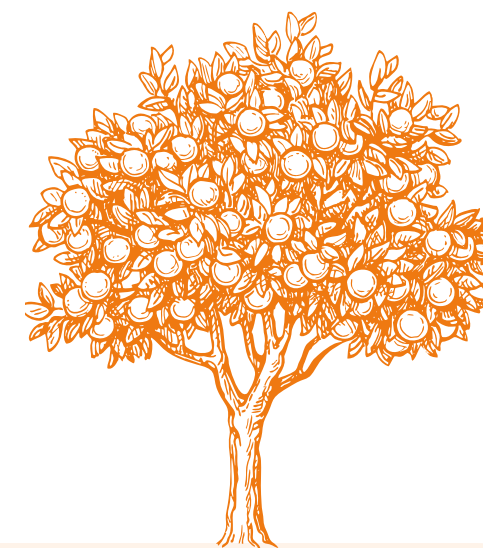
Uit onderzoek blijkt dat het via preventie mogelijk is om bijna 5 miljard euro te besparen in de gezondheidszorg.

| Aanbevelingen

Als we willen streven naar een gezonde gemeente en daarbij willen inzetten op een **gezonde woonomgeving** en levensstijl **voor iedereen**, zijn volgende acties te overwegen

- 1 We blijven **samenwerken met onze partners** binnen LOGO en eerstelijnszone Noord Antwerpen om kennis te delen, problemen te detecteren en in te zetten op sensibilisering en preventie.
- 2 We nemen **preventie en sensibilisering op in onze reguliere werking** en bepalen daarbinnen regelmatig nieuwe gezondheidsthema's waarvoor we organisatiebreed acties opzetten en zowel intern als extern communiceren.
- 3 We hernieuwen het **charter Gezonde Gemeente** en nemen de hieruit voortvloeiende engagementen ter harte.
- 4 We werken een **langetermijnvisie** uit in samenspraak met publieke en private partners met concrete acties en doelstellingen rond gezondheid (toegankelijkheid, preventie, geestelijke gezondheid, klimaat, geluid, lucht ...).
- 5 We houden bij de **herinrichting van het openbaar domein** steeds een verbetering van de leefbaarheid en gezondheid voor ogen (groen, verkeer, ruimte, veiligheid ...).

Lokaal sociaal beleid en maatschappelijke dienstverlening

| Cijfers

Sociale dienst

50
hulpvragen/maand

350 begeleidingen per jaar
meer dan twee derde krijgt financiële steun.

140-150 /jaar
Leefloners

Begeleidingen woondienst

120 /jaar
Hulp bij nakende uithuiszetting, overstap naar woonzorgcentrum of crisisopvang.

11
dossiers psychologische ondersteuning (KINA) per jaar

80 dossiers
juridisch advies/jaar

| Maatschappelijke ontwikkelingen en trends

Via het **decreet Lokaal Sociaal Beleid** schept de Vlaamse overheid het kader voor een sociaal beleid op lokaal niveau en vraagt daarbij dat lokale besturen:

- een integraal en inclusief beleid voeren met inspraak van burgers en actoren in het veld
- het lokale aanbod afstemmen op de vragen van de burgers en daarbij hun rol van aanbieder en regisseur scheiden
- toegankelijke hulp- en dienstverlening bevorderen en onderbescherming aanpakken via het Sociaal Huis, het geïntegreerd breed onthaal en het Huis van het Kind.
- de vermaatschappelijking van de hulpverlening verhogen door burgers en organisaties te sensibiliseren of door zelf initiatieven nemen. Zo wil men mensen uit kwetsbare doelgroepen een volwaardige en zinvolle plek in de samenleving bieden en hen daarbij waar nodig ondersteunen.

Het sociaal beleid is –net als de armoedebestrijding– onderhevig aan verkokering. De aangeboden dienstverlening zit verspreid over heel wat interne diensten en externe partners. Daardoor is het voor burgers niet altijd makkelijk om bij de juiste instantie terecht te komen.

Er heerst een **crisis in de crisisopvang**. Voor het eerst sinds de oprichting van de bovenlokale welzijnsvereniging KINA is een noodbed geen zekerheid meer. De sociale dienst verwijst cliënten met een woonproblematiek steeds vaker door naar goedkope hotels als noodoplossing. Maar die beschikbaarheid daalt ook. Vluchtelingen kunnen slechts gedurende een korte periode in een lokaal opvang initiatief (LOI) verblijven. Op die korte tijd vinden ze vaak geen woning op de private markt en worden ze opgevangen in een doorgangswoning. Daardoor stijgt dan weer de druk op deze doorgangswoningen.

| Aanbevelingen

Om de **richtlijnen vanuit het decreet lokaal sociaal beleid** goed in te vullen, zijn volgende acties mogelijk:

- 1

We werken in overleg met onze partners een **regierol** uit en nemen deze op in het kader van de lokale sociale hulp- en dienstverlening. Daarbij moeten we een onderscheid maken tussen de kernpartners met een bovenlokale werking binnen het geïntegreerd breed onthaal (CAW, mutualiteiten) en de lokale partners met een eerder Schotens perspectief. Vooraf onderzoeken we of

 - de burgers daarbij voldoende worden vertegenwoordigd
 - we de interessantste partners in beeld hebben
- 2

We werken een **buurt- en wijkgericht** aanbod uit om de toegankelijkheid van onze dienstverlening te vergroten.

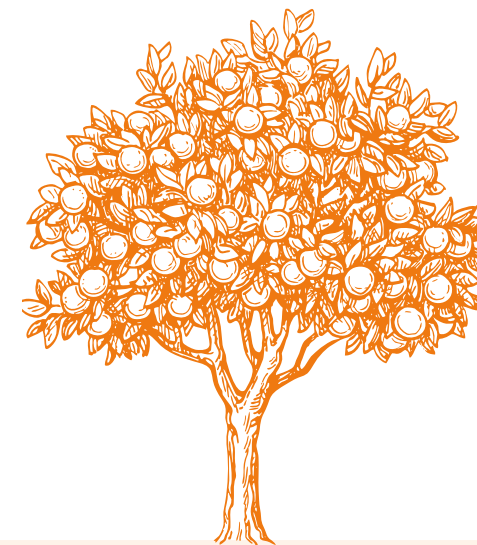
Met als doel de **verkokering tegen te gaan**, de **hulpmogelijkheden** voor de burgers kenbaar en laagdrempelig te maken en om **kwetsbare Schotenaren uit hun isolement te halen**, kunnen we volgende acties ondernemen:

- 3

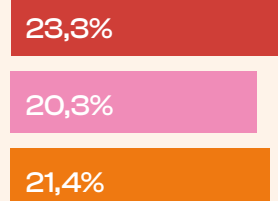
- We ontwikkelen een **geïntegreerde en/of wijkgerichte dienstverlening** met aandacht voor rollen, methodieken, doelgroepen en 'vermaatschappelijking'.
 - We **bundelen ankerpunten** zoals sociale initiatieven, wijkverenigingen, personen en lokalen en we integreren deze in de wijken, al dan niet via het bestaande middenveld. Door hun bekendheid in de buurt te vergroten, kunnen we hun werking faciliteren en zorgen we ervoor dat mensen er makkelijker de weg naartoe vinden.
 - We creëren meer verbinding tussen personen met een beperkt netwerk door de **antennepunten ruimer in te vullen**.
- We breiden het digitale platform **Hopl** uit als instrument om de buurten te versterken.
 - We voorzien mogelijkheden voor **langdurige huisvesting voor alleenstaanden** als alternatief voor doorgangswoningen en KINA.
 - We optimaliseren de werking rond **doorgangswoningen** door het draaiboek voor het beheer verder vorm te geven.
 - Naast de werking met doorgangswoningen organiseren we ook een **collectieve opvang in Schoten**, waarbij verblijf gekoppeld wordt aan begeleiding.

Ouderenbeleid

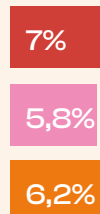
| Cijfers

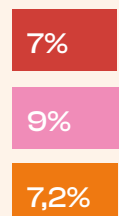
Inwoners ouder dan 65 jaar

80 jaar

Allochtone 65-plussers met niet-Belgische geboorternationaliteit t.o.v. totaal aantal 65-plussers

■ Schoten
■ Provincie Antwerpen
■ Vlaanderen

Alleenwonende ouderen

2.163

alleenwonende 65-plussers

908

alleenwonende 80-plussers
(=37,5% van alle 80-plussers)

Zorg

Zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden
1032 zorggebruikers, waarvan

878 (=11,1%)

ouder dan 65 jaar

660 (=27,3%)

ouder dan 80 jaar

Mantelzorgratio (2020)

het aantal potentiële mantelzorgers op basis van leeftijd (40 tot 79 jaar) per 80-plusser

6,8

Schoten

7,9

Provincie Antwerpen

Tenlastenames WZC

31 2020

46 2023

Digitale vaardigheden

44%

van de senioren met een comfortabel inkomen heeft zwakke digitale vaardigheden

76%

van de senioren met een laag inkomen heeft zwakke digitale vaardigheden

| Maatschappelijke ontwikkelingen en trends

Schoten is meer dan gemiddeld vergrijsd en de levensverwachting blijft stijgen, met als gevolg dat ook de **zorgbehoefte zal toenemen**. Bijna 30% van de Schotense 80-plussers is zwaar zorgbehoevend. Het aanbod dienstencentra, uren gezinszorg, assistentiewoningen en dagverzorgingscentra ligt momenteel echter lager dan het gemiddelde binnen provincie Antwerpen en het Vlaams Gewest. Tegelijk is er een afname van het potentieel aan mantelzorgers dat bovendien onder bijkomende druk komt te staan o.w.v. verhoging van de pensioenleeftijd, gezinsverdunding, scheidingen, verhuisbewegingen e.d.

De groep van ouderen zal in de nabije toekomst niet alleen groter, maar ook **diverser** worden, bijv. meer alleenwonende en meer allochtone ouderen. Bij de 60-plussers zien we een toenemend aandeel gescheiden ouderen (richting 20%). Ook de gekleurde vergrijzing brengt specifieke uitdagingen met zich mee. Zo worden allochtone ouderen gemiddeld vroeger met gezondheidsproblemen geconfronteerd, hebben ze vaker een slechtere socio-economische positie en kunnen ze kampen met het terugkeerdilemma. Daarnaast vinden allochtone ouderen minder gemakkelijk de weg naar de formele zorg o.w.v. verschillende drempels zoals een te beperkte kennis van het Nederlands en het niet kennen van de bestaande welzijns- en gezondheidsvoorzieningen.

Ouderen wensen steeds langer thuis te blijven wonen en pas in allerlaatste instantie naar een woonzorgcentrum te verhuizen. Het zorgaanbod is daar momenteel nog niet aan aangepast.

Uit het **ouderenbehoefteonderzoek**, afgenomen door Mondea in 2021, werden volgende verbeterpunten aangekaart :

- Vervoer en mobiliteit
- Kwaliteit van infrastructuur en fietspaden
- Beschikbaarheid parkeerplaatsen voor personen met een beperking

| Aanbevelingen

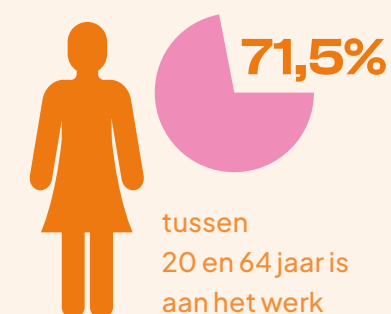
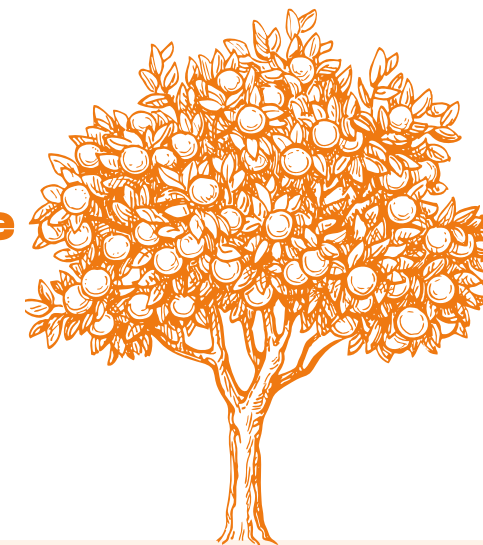
Een ouderenbeleid wordt meer en meer gezien als een onderdeel van een algemeen inclusief beleid dat niet enkel de zorg omvat maar waarbij ook aandacht gaat naar bijv. vrijwilligers, ruimtelijke ordening en inrichting van publieke ruimtes, mobiliteit en participatie.

1 Binnen dit beleid zijn een aantal acties mogelijk die **het welzijn van de oudere Schotenaren kunnen bevorderen**:

- We besteden aandacht aan de **toegankelijkheid van al onze gebouwen** en het openbaar domein.
- We vergroten de participatie en het engagement van deze grote doelgroep door **buurtgericht te werken**.
- In ons lokaal zorgbeleid **verbinden** we de **formele en informele zorg** waar mogelijk en zorgen we ervoor dat het zorgaanbod voldoende flexibel is om aan de veranderende noden te voldoen, zoals op het gebied van huisvesting.
- We waarderen mantelzorgers en ontwikkelen een **lokaal mantelzorgbeleid**.
- We richten ons op **sensibilisering en preventie** voor uitdagingen waarmee ouderen worden geconfronteerd, zoals eenzaamheid.
- We voorzien **communicatiekanalen** die zijn aangepast aan de doelgroep en versterken de digitale vaardigheden van de senioren.
- We zetten ons in voor initiatieven die de **mobiliteit** van ouderen verhogen.
- We stimuleren en motiveren partners en organisaties om een aantrekkelijk **vrijtijdsaanbod** voor ouderen uit te werken.

Werk en sociale economie

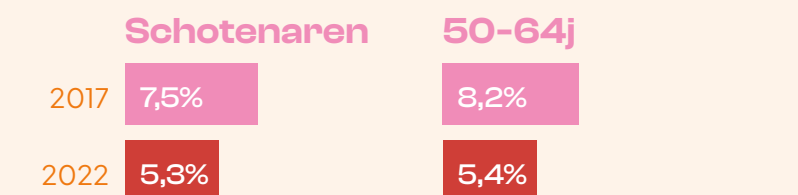
| Cijfers

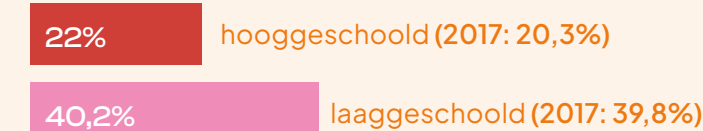
Werkzaamheidsgraad (2022) (percentage werkenden t.o.v. 20- tot 64-jarigen)

77,4%

Werkzoekenden

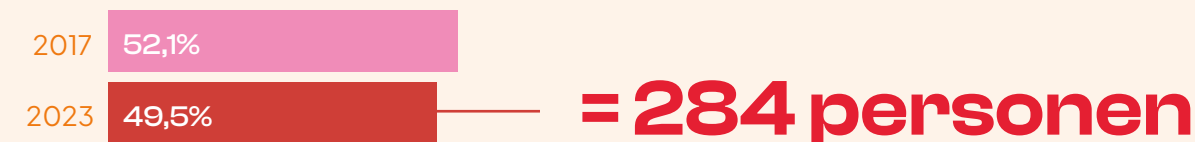

naar scholingsgraad 2023

Langdurig werkzoekenden

Werkzoekenden langer dan een jaar zonder werk

80 niet-inzetbaar
21 in traject of opleiding
183 beschikbaar

| Maatschappelijke ontwikkelingen en trends

Er is een **krapte op de arbeidsmarkt**: het aantal werkzoekenden per openstaande vacature is sterk gedaald. In bepaalde sectoren (zorg, onderwijs...) krijgt men vacatures steeds moeilijker ingevuld. Er wordt momenteel dan ook getracht om zoveel mogelijk mensen te activeren.

In de overgrote meerderheid van de vacatures worden echter hoog- of middelhooggeschoolden gezocht. Dit leidt tot een **mismatch op de arbeidsmarkt**: veel laaggeschoolde werkzoekenden t.o.v. veel jobs voor hooggeschoolden.

De Vlaamse overheid wil de werkzaamheidsgraad in Vlaanderen verhogen tot 80%. Sociale partners en lokale besturen kunnen een belangrijke rol spelen om deze doelstelling te helpen behalen.

| Aanbevelingen

Met als doel om **mensen te activeren** en aan te trekken uit de brede arbeidsmarktreserve, zijn volgende acties mogelijk:

1

We bekijken hoe we het aantal **art. 60–trajecten kunnen uitbreiden** en tegelijk de kwaliteit ervan kunnen bewaken. De doelstelling om doorstroming te realiseren naar het normaal economisch circuit staat hierbij voorop.

- We werken hierrond een beleidskader uit.
- We zoeken een koppeling met de noden van onze lokale economie.

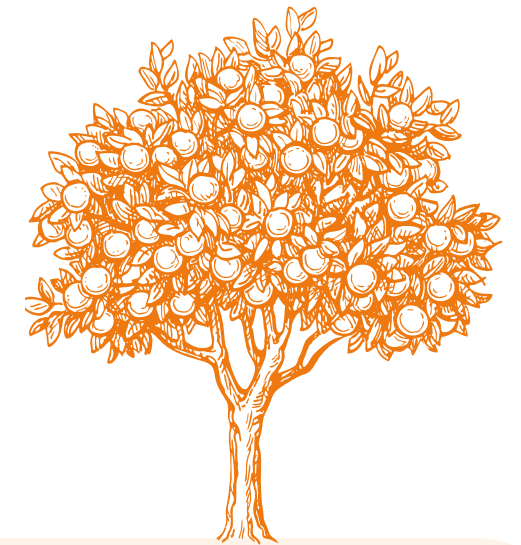
2

We nemen als lokaal bestuur een **actieve rol op als sociale en inclusieve werkgever door**

- Binnen de eigen diensten waar mogelijk artikel 60–werkplekken te creëren.
- Wijkwerkers een gevarieerd takenpakket aan te bieden met concretere kansen richting vast werk.
- Activerende initiatieven te koppelen aan de noden van hulp- en zorgbehoevende doelgroepen in de wijk.
- Mensen aan de slag te houden in duurzame en werkbare loopbanen.
- Talent te blijven ontwikkelen en mensen te versterken via levenslang leren.

Digitale inclusie

| Cijfers

digipunt

252
bezoekers
op 9 maanden

85% = 55+
75% = 65+

8
ontleningen
laptop

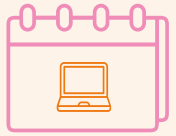
Van alle Vlamingen vindt...

51%
dat de technologische ver-
anderingen te snel gaan

43%
het niet makkelijk om met
digitale technologieën om te gaan

29%
in geval van digitale
problemen geen hulp in de
directe omgeving

79%
dat hij/zij zichzelf digitale
vaardigheden kan aanleren

4%
van de Vlamingen maakt minstens wekelijks
gebruik van gratis computer of internet.

34%

van de Vlamingen die o.w.v. financiële redenen niet
over een goede internetverbinding beschikt, maakt
minstens wekelijks gebruik van gratis computer of wifi

| Maatschappelijke ontwikkelingen en trends

Digitale technologieën en mogelijkheden groeien snel, maar dat vergroot ook de kloof tussen mensen die digitaal mee zijn en mensen die op dat vlak achterblijven.

In België neemt de toegang tot internet en digitale tools toe. Toch beschikt bijna 1 op de 5 huishoudens met een laag inkomen thuis niet over een internetverbinding.

In 2021 bevond 46% van de bevolking zich in een situatie van **digitale kwetsbaarheid**: 7% gebruikt geen internet en 39% heeft beperkte digitale vaardigheden. Dit was 'maar' 32% in 2019. Hoewel Belgen steeds meer gebruik maken van digitale diensten, doen mensen met een lage opleiding dit 30% minder vaak dan mensen met een hoge opleiding. Toepassingen zoals ItsMe en eID-verificatie zijn vaak de eerste stap naar andere digitale diensten, maar vormen tegelijkertijd een obstakel voor velen.

Er is dus **grote behoefte aan digitale ondersteuning**, niet alleen bij ouderen, maar ook bij werkzoekenden, anderstaligen en gezinnen met een laag inkomen. Digitale vaardigheden ontwikkelen zich langzaam en moeten voortdurend worden bijgewerkt.

Ondanks de verdere digitalisering en de vele voordelen daarvan, blijft er daarnaast bij de bevolking een **duidelijke behoefte aan authenticiteit, persoonlijk contact** en fysieke of telefonische bereikbaarheid.

| Aanbevelingen

Lokale besturen spelen een cruciale rol in het tegengaan van de digitale uitsluiting van hun inwoners. Zo kunnen ze de toegang tot internet en apparaten bevorderen, digitale competenties versterken en ondersteuningsnetwerken opzetten.

Indien de nieuwe bestuursploeg een digitaal inclusief beleid wenst te voeren, zijn volgende acties te overwegen:

1

We brengen **technologie binnen handbereik** van iedereen door ongebruikte gemeentelijke computers en laptops beschikbaar te stellen voor verhuur of aankoop door inwoners.

2

We vormen ongebruikte Academie-gebouwen om tot **ruimtes voor workshops** en groepscursussen rond digitale vaardigheden.

3

We bouwen een **inclusieve dienstverlening** uit volgens het 'click-call-connect'-principe waarbij elke vorm van dienstverlening digitaal, telefonisch als fysiek bereikbaar is. Daarbij kan bepaald worden of digitale communicatie de voorkeur krijgt of dat de drie kanalen gelijkwaardig zijn.

4

We passen de **gemeentelijke website** aan volgens de 'richtlijnen voor toegankelijkheid van webcontent' (WCAG), zodat deze toegankelijk is voor iedereen.

5

We voeren een **digitale inclusietoets** in en evalueren beleidsbeslissingen en dienstverleningsprocessen om negatieve effecten voor mensen met beperkte digitale vaardigheden te voorkomen.

6

We creëren een **digipunt in het gemeentehuis**, waar mensen niet alleen hulp krijgen bij moeilijkheden rond de gemeentelijke digitale dienstverlening maar ook bij bredere digitale vragen.

7

We zorgen voor een **stabiel aantal vrijwillige digihelpers** door samen te werken met externe partners, zodat projecten voor digitale inclusie op lange termijn blijven bestaan.

8

We werken samen met externe partners aan een afsprakenkader voor het hergebruiken, aanschaffen en onderhouden van laptops en ander digitaal materiaal.

9

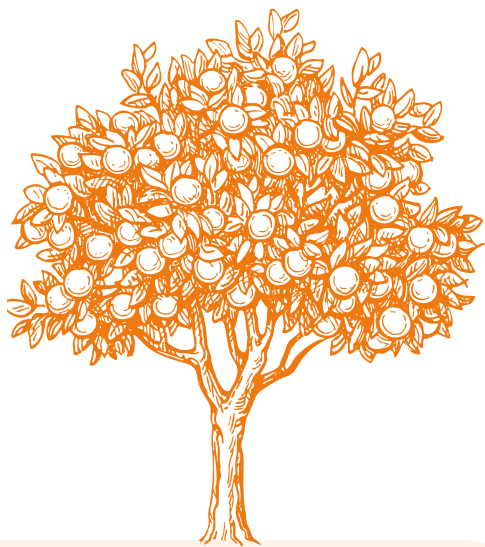
We vergroten het aanbod aan **uitleenbare digitale apparaten** zoals laptops, tablets en kabels in de Braembibliotheek.

10

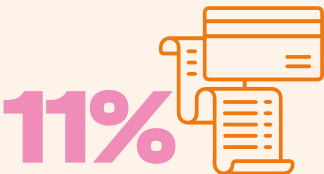
We bieden **ondersteuning en geven toelichting** bij veelgebruikte gemeentelijke digitale toepassingen of bij het installeren van gemeentelijke apps tijdens onthaaldagen, in antennepunten of via wijkacties.

Armoede

Cijfers

Betalingsmoeilijkheden

11% van de Schotenaren behoort tot een huishouden met **moeilijkheden om huur, energie, gezondheidskosten... te betalen**. In 2017 was dat nog 9%. Daarmee ligt Schoten op het Vlaamse gemiddelde.

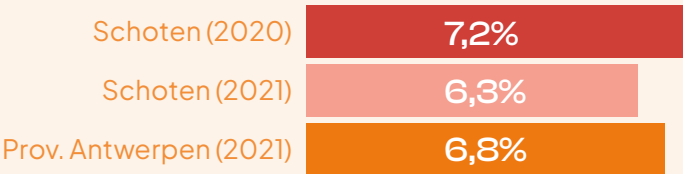
Subjectieve armoede

IN 2023

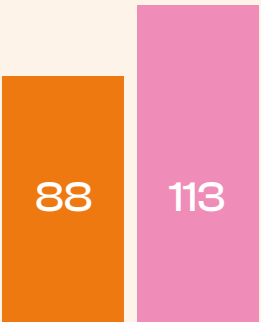
gaf **17%** van de Schotenaren zelf aan financieel moeilijk rond te komen. Daarmee scoort Schoten iets slechter dan het provinciaal en Vlaams gemiddelde van 16%.

Armoederisico

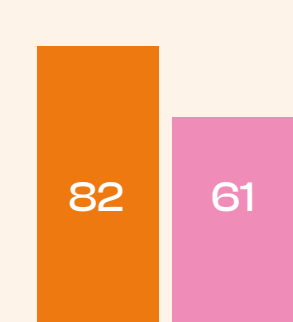
Het armoederisico geeft aan welk deel van de gemeentelijke bevolking een inkomen heeft dat onder de nationale armoedegrens ligt.

Aantal leefloongerechtigden RMI

Aantal leefloongerechtigden Wet 65

■ Januari 2023
■ December2023

Maatschappelijke ontwikkelingen en trends

Onze eigen gegevens tonen een stijging van het aantal dossiers leefloongerechtigden, aanvragen voor financiële steun, vragen voor administratieve hulp, aantal budgetmeters en hulpvragen rond energie. Daarnaast bereiken ons heel wat signalen vanuit scholen en kinderopvangorganisaties. Daar worden onbetaalde schoolfacturen en andere problematieken als acuter ervaren dan in het verleden.

We merken een stijgende lijn in de armoede in al zijn vormen (kinderarmoede, energie-armoede, voedselarmoede, zorgarmoede, mobiliteitsarmoede, digitale armoede...). Daarnaast ondervinden we een verkokering van de bovenlokale subsidies. Er is het energiefonds, participatiefonds, subsidies voor voedselhulp,... Hierdoor worden weliswaar facetten van armoede bestreden, maar niet dé armoede. Dit maakt het ook moeilijk om deze subsidies efficiënt te benutten.

Daarnaast stijgt de groep burgers die komt aankloppen bij de dienst sociale zaken om steun te vragen in afwachting van de regularisatie van hun dossier bij andere diensten (RVA, Mutualiteiten,...) die alsmaar minder toegankelijk worden. Dit zorgt voor een stijging van aantal leefloners.

Het OCMW evolueert van vangnet naar voorportaal van de sociale zekerheid.

Aanbevelingen

Om de bestrijding van armoede in Schoten effectiever te maken, zijn volgende acties mogelijk:

1

We ontwikkelen een **overkoepelend kader rond menswaardig inkomen**, gebaseerd op wetenschappelijke inzichten en afgestemd op de lokale context. We kunnen hierbij gebruik maken van de federale overheidstool Remi (na evaluatie), onze huidige werkwijze of een ander model.

2

We werken binnen het lokaal bestuur aan een meer geïntegreerde en **wijkgerichte armoede-aanpak**, samen met externe partners.

3

We zorgen binnen het lokaal bestuur voor een betere **interne afstemming over kortingen en tegemoetkomingen** voor mensen met een beperkt inkomen.

4

We verzamelen **meer kwantitatieve en kwalitatieve data** over mensen in armoede en hun ervaringen. Hierdoor kan het beleid zich enten op objectieve gegevens.

5

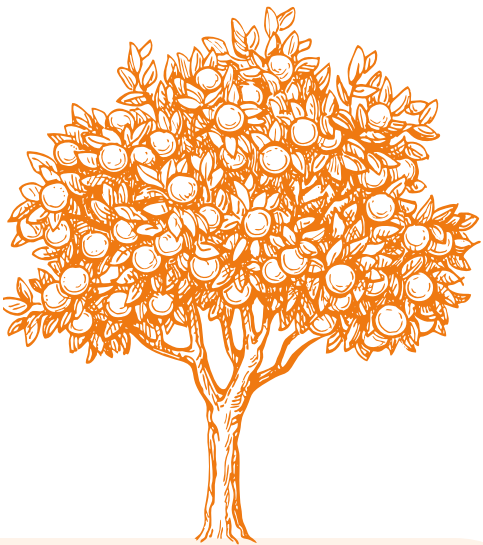
We richten een **armoedevereniging** op om mensen in armoede een stem te geven in Schoten, hun signalen op te vangen en een participatiebeleid op te zetten.

6

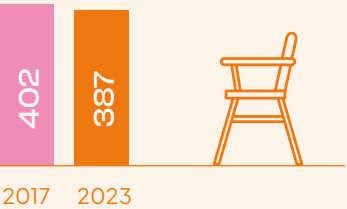
We versterken de **samenwerking met externe partners** die zich inzetten voor het bestrijden van verschillende vormen van armoede.

Kinderopvang

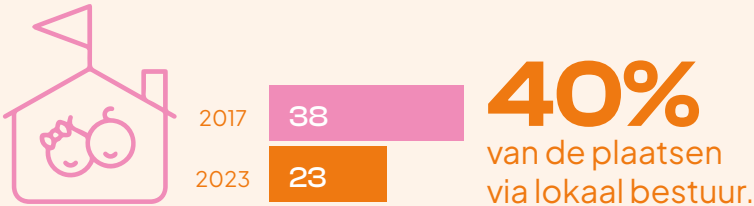
Cijfers

Aantal plaatsen kinderopvang

Aantal kinderopvanglocaties

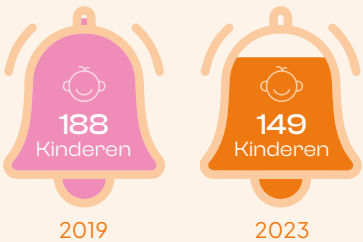

Aantal opvangplaatsen per 100 baby's en peuters tussen 0 tot 2 jaar:

Bevolkingsprognose 0-2 jarigen
2024-2030 voor Schoten :
stabiel rond 900

Voorschoolse opvang

Naschoolse opvang
+/- 520 kinderen dagelijks (=stabiel)

Maatschappelijke ontwikkelingen en trends

Het aanbod aan kinderopvang in Schoten staat onder druk en kent een dalende trend. De coronacrisis, de stijgende energieprijzen, de extra regelgeving en bijkomende administratie van het Agentschap Opgroeien hebben een impact gehad op de draagkracht van de organisatoren van kinderopvang. Deze trend zien we overal in Vlaanderen.

De job van kinderbegeleider is een knelpuntberoep. Vacatures raken in heel Vlaanderen moeilijk ingevuld (3.000 in 2020 en 4.500 in 2024) door een tekort aan afgestudeerden en de hoge werkdruk die het beroep minder aantrekkelijk maakt.

De kindratio (= het aantal kinderen per begeleider) is door de Vlaamse regering verlaagd naar 1 op 5 voor babygroepen en 1 op 7 voor gemengde groepen. Hierdoor moet het aantal kinderbegeleiders bij een zelfde aantal kinderen in opvang naar omhoog.

Voor- en naschoolse opvang

KIOS vzw organiseert in Schoten voor- en naschoolse opvang binnen de scholen. Ook hier is het vinden van personeel niet evident waardoor niet altijd de kwaliteit geboden kan worden die we vooropstellen. Daarnaast staat de werking financieel onder druk. Door de afschaffing van de PWA-cheques in 2017 werd het grootste deel van de medewerkers contractueel in dienst genomen bij KIOS vzw. Dit heeft geleid tot een verdubbeling van de loonkost t.o.v. 2018, terwijl de inkomsten (bijdragen van ouders) op hetzelfde niveau zijn gebleven.

Aanbevelingen

1 Acties die kaderen in het vergroten van het aanbod aan kinderopvangplaatsen of de toeleiding verbeteren

Momenteel is het lokaal bestuur zowel actor als regisseur in de kinderopvang. Het nieuwe bestuur dient uit te maken of ze die beide rollen wil verder zetten en indien ja, via welke aanpak en op welk ambitieniveau. Er kan daarbij gekozen worden uit een waaier van acties of een combinatie ervan.

We kunnen, rekening houdende met de geografische spreiding, zelf extra locaties creëren of faciliteren door:

- de uitbreiding van bestaande locaties
- het ter beschikking stellen van eigen locaties
- gronden/gebouwen in concessie te geven
- te bemiddelen tussen eigenaars en private partners
- tijdelijke en flexibele locaties (containers) in te richten
- nieuwe kinderopvanginitiatieven te integreren bij de realisatie van (grotere) bouwprojecten
- alternatieve structuren uit te werken (EVA , VZW ,...)

We kunnen blijvend investeren in het eigen aanbod aan kinderopvang en tegelijk een langetermijnvisie uitwerken zodat we voldoen aan de geldende voorwaarden en kwaliteitswensen.

We kunnen zelfstandige kinderopvanginitiatieven maximaal ondersteunen met als doel bijkomende stopzettingen te vermijden door:

- de samenwerking tussen de verschillende initiatieven te versterken
- deelname aan het Huis van het Kind en het bijhorend pedagogisch luik te promoten.
- starterspremies of -pakketten te voorzien voor startende initiatieven kinderopvang of onthaalouders.

We kunnen **ouders** die op zoek gaan naar opvangplaatsen aan **een kortetermijnoplossing** helpen door:

- een transparant overzicht van de beschikbare plaatsen te maken met bijhorend advies
- hen door te verwijzen naar het lokaal loket kinderopvangopvang
- op zoek te gaan naar mogelijke alternatieve aanbieder

We kunnen inspanningen leveren om **de job van kinderbegeleider of onthaalouder aantrekkelijker te maken door:**

- te bekijken of we ons binnen onze eigen opvanginitiatieven strikt dienen te houden aan de opgelegde kindratio
- een uitbreiding met 4 tot 5 VTE te voorzien tegen begin 2027 om de verlaagde kindratio te respecteren en toch dezelfde aantallen kinderen te kunnen behouden in de eigen kinderopvang
- bijkomend personeel aan te trekken door:
 - actieve en frequente wervingscampagnes op te zetten.
 - onze eigen concurrentiepositie te verzorgen door gelijkwaardige, duurzame en volwaardige statuten, extra legale voordelen, een goede balans werk-privé aan te bieden

2 Acties die kaderen in het versterken van de omkadering en financiering van KIOS

KIOS staat in voor de voor- en naschoolse opvang, maar wordt momenteel ondergefinancierd. Om dat op te lossen, kan het nieuwe bestuur in overleg gaan met de scholen op basis van onderstaande mogelijkheden:

- verhogen van de tarieven voor de ouders
- verhogen van de tussenkomst van het lokaal bestuur
- verminderen van de opvang
- centraliseren van de opvang
- een combinatie van voorgaande mogelijkheden

Daarbij dienen we ook werk te maken van de officiële omkadering van KIOS, de (juridische) vorm waarbinnen deze opvang georganiseerd wordt en de opvolging van het financiële en het personeelsbeleid.

3 Acties die kaderen in de visievorming rond de gemeentelijke vakantiewerking

Wat betreft de vakantiewerking is het lokaal bestuur eveneens actor (via eigen aanbod Grabbelpas-activiteiten en sportwerking) én regisseur (via samenwerking in kader van BOA en het ondersteunen van externe aanbieders).

Inzake BOA ligt de nadruk vandaag op de inzet en de besteding van de bijkomende BOA-subsidies, vanuit een langetermijnvisie (inclusiviteit, behalen kwaliteitslabel kleuteropvang)

Het nieuwe bestuur wordt gevraagd de principes en de hoogte van de budgetbesteding te herbevestigen of te wijzigen.

Bruisend Schoten

Vrije Tijd

Cijfers

Maatschappelijke ontwikkelingen en trends

Burgers eigenen zich de publieke ruimte meer en meer toe om zich te ontspannen: in parken wordt gespeeld en gevoetbald, publiek toegankelijke binnenruimtes worden ontmoetings- of studieplekken, sporthallen worden gehuurd voor verjaardagsfeestjes. Dit wordt versterkt door een groter wordend aanbod van ‘evenementen-ondernemers’.

De **druk op bepaalde wijken** of plekken door organisaties van evenementen wordt hoog, vooral in de zomer. Dat brengt ook soms (perceptie van) geluids- en verkeersoverlast met zich mee.

De ontwikkeling van het **Vlaams Verenigingsloket** biedt kansen om info van en voor verenigingen efficiënter te beheren.

Verenigingen hebben meer **moeite om vrijwilligers te vinden** die een belangeloos en duurzaam engagement willen opnemen. De leden worden meer “klanten” dan betrokken leden. Tegelijk is er een groeiend potentieel aan vrijwilligers die een kort engagement willen aangaan. Bij de 65-plussers stijgt dan weer het aantal mensen dat hun vaardigheden nog wil inzetten als vrijwilliger.

Het **nieuwe decreet BOA** biedt veel kansen om vrijetijdsparticipatie van kinderen en jongeren te bevorderen, in de vrije tijd of tijdens voor- en naschoolse opvang. Het decreet zorgt ook voor een stijging in aanbieders van vakantieaanbod.

De **toenemende digitalisering** is enerzijds een concurrent voor vrijetijdsbeleving maar biedt ook de mogelijkheid om jongeren te bereiken en te stimuleren tot deelname. Er is een stijgend aanbod van digitale beleving in combinatie met cultuur, sport, actief spel...

Tegen 2027 moeten alle intergemeentelijke samenwerkingsverbanden binnen jeugd, sport en cultuur binnen de **referentieregio Antwerpen** vallen. Voor Schoten is dit alvast in orde voor Biscuit, Sportregio Antwerpse Kempen, ILV Sportoase en Regionaal Landschap De Voorkempen.

Aanbevelingen

- 1
Met als doel om **meer ruimte te creëren** voor evenementen en vrijetijdsinitiatieven, zijn volgende acties aangewezen:
- We werken een overkoepelend project uit rond het slim **delen van infrastructuur** om vraag en aanbod samen te brengen.
 - We brengen de **subsidiemogelijkheden** van hogere overheden rond infrastructuur en openbare ruimte in kaart.
 - We **verhogen de belevingswaarde van onze openbare ruimte** en zorgen voor voldoende variatie: recreatie, stilte en rust, voorzieningen voor kinderen en jongeren maar ook voor senioren en gezinnen.
 - We werken een visie uit op het **gebruik van de openbare ruimte door particulieren en ondernemers** voor eigen activiteiten en houden daarbij rekening met de beperking van overlast voor omwonenden.
 - We maken een reglement op waarmee we **verenigingen ondersteunen** bij het renoveren en verduurzamen van hun infrastructuur.

Met als doel **onze verenigingen en organisatoren van activiteiten te ondersteunen** in hun werking, zijn volgende acties mogelijk:

- We volgen de uitrol van het **Vlaams Verenigingsloket** op en bereiden de koppeling in Schoten voor.
- We werken een methodiek uit voor opvolging en ondersteuning van onze verenigingen, met bijv. koppeling aan het Verenigingsloket, spreekuur voor verenigingen...
- We werken nieuwe manieren van **inhoudelijke en financiële ondersteuning** uit zoals themagerichte info-avonden (bijv. over flexwerk en vrijwilligerswerk in kader van inburgering) en het gratis gebruik van het recyclagepark voor verenigingen.
- We onderzoeken oplossingen voor het **gebrek aan bergruimte** bij onze verenigingen.
- We stemmen onze subsidiereglementen af op de werking, vragen en noden van onze verenigingen.
- We maken **convenanten op met grote organisatoren** waarin we de samenwerking duidelijk in kaart brengen: wat is de inbreng van de verschillende partijen, hoe verloopt het overleg,...
- We ontwikkelen een **wijkgericht aanbod** door materiaal ter beschikking te stellen dat verenigingen kunnen ontlend, vb. lees-, sport- en spelmaterialen.
- We **lichten de adviesraden** door en werken uniforme reglementen en afspraken uit. We bekijken daarbij ook andere formules zoals een gezamenlijke raad met de verschillende adviesraden.

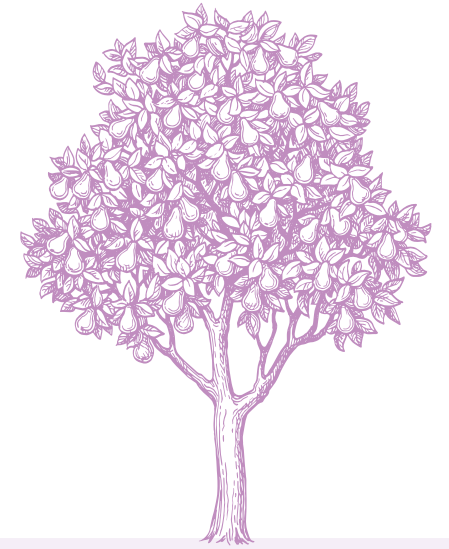
Met als doel de **participatie aan activiteiten en evenementen te verhogen**, zijn volgende acties mogelijk:

- We zorgen voor een evenwichtige **spreading van eigen activiteiten** en promoten 'belevingspakketten', zoals bijv. een wandeling in het park met een bezoek aan een tentoonstelling in het Kasteel.
- We werken een **vrijetijds kalender** uit met bijhorende communicatieplanning, gekoppeld aan de UiT-databank.
- We werken een **digitaal aanbod** uit dat aanzet tot actieve participatie (wandeling met QR-codes, digitale beleving met schermen...).
- We maken maximaal gebruik van het **netwerk vrijetijdsparticipatie** om drempels weg te werken via financiële maatregelen, promotie UITPAS, uitwerken van aangepast aanbod en toeleiding.

Cultuur en erfgoed

| Cijfers

Tevredenheid over culturele voorzieningen

77%

van de Schotenaren is tevreden over de culturele voorzieningen

Provincie Antwerpen

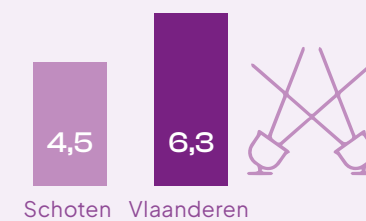
67%

Vlaanderen

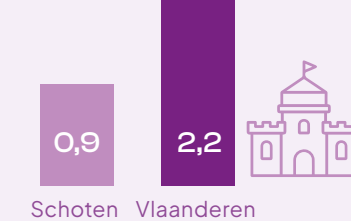
68%

Aanbod (per 1000 inwoners)

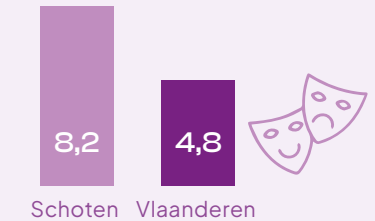
Aantal activiteiten (podiumkunsten)

Aantal activiteiten (cultureel erfgoed)

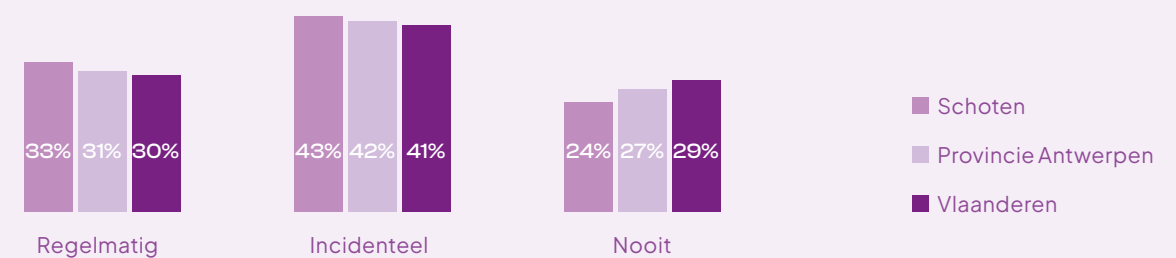

Aantal amateurkunst-organisaties

Cultuur in eigen gemeente

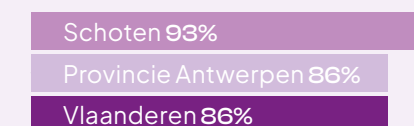
Aandeel inwoners dat het afgelopen jaar aan cultuur heeft gedaan in eigen gemeente

Aandeel inwoners dat tevreden is over het activiteitenaanbod

Aandeel inwoners dat tevreden is over bibliotheekvoorzieningen

| Maatschappelijke ontwikkelingen en trends

Het lokale cultuurbeleid, amateurlandschap en de socio-culturele verenigingen hebben een grote evolutie doorgemaakt. De lokale besturen evolueren naar één van de actoren binnen een **netwerk** met vele andere actoren en naar een regisseursrol binnen (een deel van) dit netwerk. Naast traditionele verenigingen zijn die andere actoren vaker ongebonden inwoners, individuen, commerciële initiatieven of burgerinitiatieven. De verenigingen kampen ondertussen met een verouderd leden- en vrijwilligersbestand. Dit alles vraagt een andere aanpak voor de ondersteuning van de traditionele verenigingen en een bijkomende aanpak voor ongebonden inwoners.

Ook de **infrastructuur** voor het socio-culturele leven staat onder druk. Infrastructuur onderhouden en het gebruik ervan opvolgen is niet alleen voor lokale besturen een uitdaging maar ook voor vb. parochies en scholen. Ook het behoud en onderhoud van ons onroerend erfgoed is hierin een aandachtspunt. Een gezamenlijke aanpak, met gedeelde infrastructuur en herbestemming van locaties biedt opportuniteiten.

Cultuur en erfgoed bieden kansen om **maatschappelijke uitdagingen** aan te pakken. De bibliotheek en het cultuurcentrum bieden als “derde plek” ook een kans tot ontmoeting en het tegengaan van eenzaamheid. Naast de thuis- en werk- of schoolomgeving is een “derde plek” een plek waar je veel verblijft en contacten legt met anderen, waar je je thuis kan voelen. Dat doen ook de talrijke activiteiten op diverse locaties. De uitrol van de UTPAS met kansentarief helpt alvast de financiële drempel tot deelname te verlagen. Maar diverse en brede participatie is ook afhankelijk van het aanbod, de locatie, de toeleiding, de vertegenwoordiging in adviesraden, etc.

Intergemeentelijke samenwerkingen worden op alle vlakken sterk aangemoedigd door Vlaanderen. Ze bieden kansen om meer en beter te doen door kennis en middelen samen te leggen en door extra ondersteuning van de Vlaamse overheid.

Cultuur in een **gedigitaliseerde wereld** brengt heel wat uitdagingen met zich mee: concurreren met of inpikken op een digitaal aanbod, kritisch denken stimuleren, de interesse voor erfgoed behouden, leesbevordering opnemen,... Anderzijds wordt ook veel waarde gehecht aan authentieke beleving en is de interesse in erfgoed en vooral het erfgoedverhaal erg groot.

| Aanbevelingen

Een lokaal bestuur kan een voedingsbodem bieden voor lokaal cultuurtalent en het verenigingsleven. Het kan het culturele welbevinden van haar inwoners versterken en mogelijkheden bieden om de liefde voor kunst, film, boeken, tradities en erfgoed in eigen gemeente te beleven. Afhankelijk van de ambities op dit vlak van de nieuwe bestuursploeg, stellen we een aantal initiatieven voor.

1 Acties die cultuuractoren ondersteunen met het lokaal bestuur als **netwerkregisseur**:

- We werken een centraal “**cultuurloket**” uit binnen de cluster Beleven & Ondernemen waardoor verenigingen en ongebonden inwoners een uniek aanspreekpunt hebben.
- We stellen een duidelijk **overzicht** op van het **bestaande cultuur- en verenigingsaanbod** zodat hiaten zichtbaar worden en waar mogelijk weggewerkt kunnen worden. We werken de communicatie rond dit aanbod verder uit.
- We bouwen een netwerk uit van zowel traditionele verenigingen als ongebonden burgers waarbinnen deze elkaar en de culturele diensten ontmoeten, bijv. de vrijwilligerswerking van KUS (Kunst uit Schoten).

2 Acties die het lokale talent **extra kansen op ontplooiing** bieden en het aanbod voor (boven)lokale liefhebbers uitbreiden:

- We werken een aanvullend professioneel aanbod uit en brengen zo **diversiteit in het bestaande culturele landschap**.
- We werken een **openbaar kunstbeleid** uit vanuit de expertise van het team van Academie Schoten.
- We ondersteunen jong talent door **speel- en toonkansen** te bieden en eventueel via DKO te laten doorstromen naar het professioneel circuit.
- We coördineren grotere, geïntegreerde projecten over de aparte culturele actoren heen zoals de opening van het cultuurseizoen.

3 Acties die voldoende en toegankelijke **infrastructuur** voor het socio-culturele leven voorzien:

- We bouwen een goed **overzicht** uit van de mogelijkheden van de **beschikbare eigen infrastructuur** (Kasteel van Schoten, De Kaekelaar, bib, campussen academie, wijklokalen, Marktgebouwen ...) en infrastructuur van derden. We bekijken de huurreglementen in functie van een optimaal gebruik vb. tentoonstellingsruimte voor de individuele kunstenaars.
- We sluiten aan op een overkoepelend project rond het **delen van infrastructuur**.

4 Acties die leiden tot een brede en diverse **participatie** aan cultuur en erfgoed en die maatschappelijke uitdagingen aanpakken: :

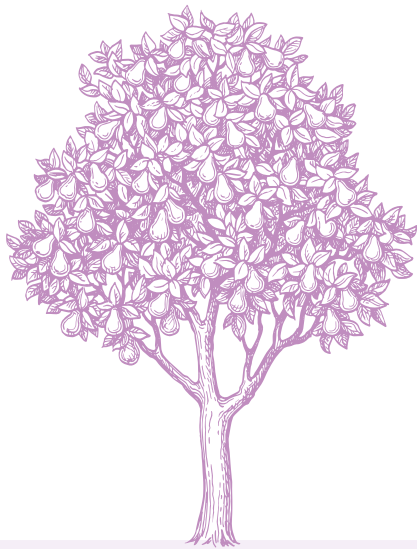
- We werken een **moderne inspraak** vorm uit die ook kansen tot participatie biedt aan de ongebonden inwoner en we nemen dit op in een groter project rond participatie en adviesraden.
- We **trekken naar wijken en buurten**, eventueel gekoppeld aan bestaande initiatieven. We dragen daarbij het idee van de “derde plek” verder uit: elke activiteit is een mogelijkheid om ontmoeting en verbondenheid te creëren door cultuur en erfgoed.
- We ondersteunen **de UTPAS** als actor en regisseur naar socio-culturele verenigingen.
- We brengen **cultuur en erfgoed naar kinderen en jongeren**, zowel individueel als via de scholen en gebruiken daarbij het label 'kindvriendelijke gemeente' als hefboom.

5 Acties die de (beleving van) cultuur en erfgoed een plek geven in een **gedigitaliseerde wereld**:

- We zetten **beleving en verhalen** in als hefboom voor cultuur en erfgoed door bijv. een project rond de figuur van Tijl op te zetten.
- We werken **innovatieve projecten** uit die gebruikmaken van nieuwe vormen van beleving en technologieën.
- We werken projecten uit rond een **bredere beleving**, bijv. pakketten met een activiteit gekoppeld aan horecabezoek,...
- We stimuleren **mediawijsheid en leesbevordering** in de bib.

Lokale economie en toerisme

Cijfers

Maatschappelijke ontwikkelingen en trends

De consument koopt steeds meer **online**. In 2023 vond in Vlaanderen 25,2% van alle persoonlijke en huishoudelijke consumentenuitgaven via een webwinkel plaats. De aankoop van diensten (zoals verzekeringen, reizen, transport, tickets ...) verloopt in 70,9% van de gevallen online.

De rol van **beleving** bij het lokaal shoppen en horecabezoek wordt alsmaar belangrijker, sociale media spelen hier ook een belangrijke rol in naar beeldvorming/branding en werving. Daarnaast is er ook een steeds grotere wens om **lokale, duurzame en gezonde producten** aan te kopen.

Een schaarste aan grondstoffen zorgt ervoor dat veel aandacht gaat naar een nuttig gebruik van reststoffen, het verlengen van de levensduur van producten en hergebruik na afdanking. Principes zoals **circulaire economie** of ‘van wieg tot wieg’ worden ingezet.

Lokale besturen hebben een steeds grotere rol aan **medewindstaken** binnen economische regelgeving met een variërende autonomie. De nieuwe wet DIOP wijzigt de aanpak voor **bestuurlijke handhaving**, ook voor vb. mogelijkheden tot sluiting van horeca of handelszaken.

De **horecazaken** in Schoten staan onder druk en nemen af in aantal. Leegstand neemt toe maar blijft onder het provinciaal gemiddelde. Het aantal formulewinkels met landelijk meer dan 7 vestigingen, ligt erg hoog in Schoten.

Aanbevelingen

Lokale besturen hebben heel wat mogelijkheden om de lokale economie te helpen : een vruchtbaar ondernemingsklimaat scheppen, de lokale ondernemers ondersteunen, creëren van tewerkstelling en welvaart, aantrekkingskracht verhogen van de centrumfunctie...

1

Om een **gezonde mix** aan grote en kleine handelszaken en formulewinkels te garanderen, stellen we volgende acties voor:

- We updaten het **strategisch commercieel plan** met daarin een beleidsvisie op detailhandel en baanwinkels.
- We maken een doorstart met het **PRUP Bredabaan** i.s.m. provincie Antwerpen, stad Antwerpen en Brasschaat.
- We werken een **kleinhandelsverordening** uit om de aantrekkelijkheid van het winkelcentrum te vergroten.
- We werken een visie uit rond de inrichting van bedrijventerreinen en een uitgiftebeleid.

2

Om de **lokale horeca** te ondersteunen, zijn volgende acties mogelijk:

- We verbeteren de reglementen voor **uitbatings- en terrasvergunningen**.
- We werken een algemene visie uit rond de verwerking van de **wet DIOP** in het scala aan reglementen rond handhaving.
- We werken concessies uit voor ondernemers in het kader van **beleving en toerisme** (vb. zomerbar).

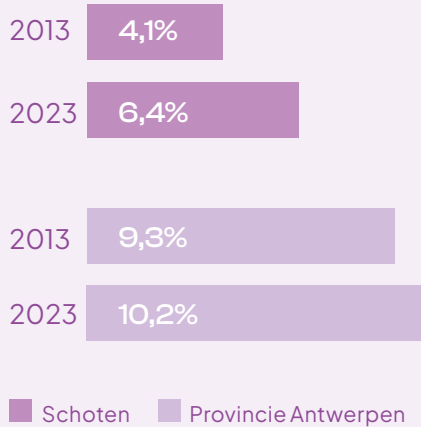
Handelspanden

Totale winkelvloeroppervlakte

Leegstaande handelspanden

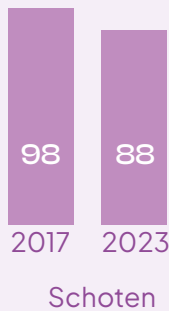

In 2023 stonden 27 panden leeg, waarvan 15 langer dan een jaar

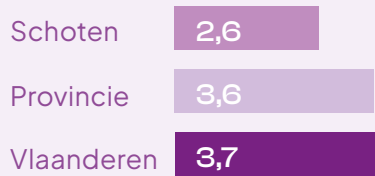
Winkels

Horecazaken

Aantal horecazaken per 1000 inwoners

In 2023 had Schoten **3.743 btw-plichtige ondernemingen**. In 2013 waren dat er 2.762.

13,3% van de **bebouwde oppervlakte** in Schoten wordt gebruikt voor **bedrijvigheid**. In Antwerpen (Prov.) is dat 15,8%, in het Vlaams Gewest 15,5%.

2021 - Inkomende pendel: 75,8%
Aandeel personen die in Schoten werken, maar er niet wonen

2021 - Uitgaande pendel: 83,3%
Aandeel personen die in Schoten wonen, maar elders werken

Om de **Schotense ondernemers te ondersteunen**, zijn volgende acties mogelijk:

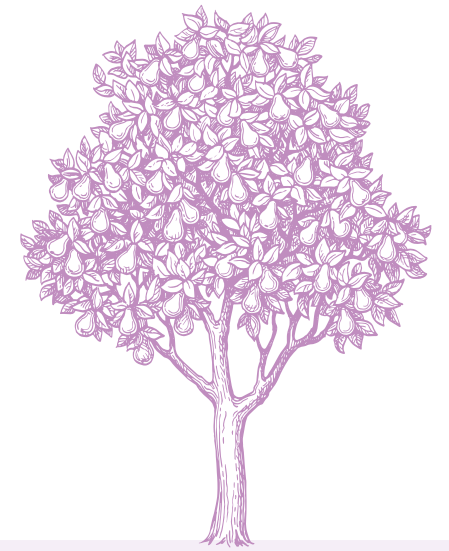
- We werken de methodiek **gemeenteleverancier** uit om lokale ondernemers actief te betrekken bij overheidsopdrachten als kandidaat-leveranciers.
- We werken een doordacht beleid uit rond **ambulante handel** met nadruk op dagelijkse producten zodat wijken met minder aanbod beter bediend kunnen worden.
- We ondersteunen projecten die kaderen in **circulaire economie** en betrekken de horeca hierbij bijv. via projecten tegen voedselverspilling.
- Met een **mentorschap voor starters** vanuit de lokale ondernemers kan expertise gedeeld worden.
- In samenwerking met Geniet van Schoten werken we mogelijkheden rond beleving (activiteiten, sociale media ...) uit die ook lokale ondernemers ondersteunen.
- Bij de eventuele ontwikkeling van **Groen Wijtschot** bieden we kansen aan de lokale economie. Hierbij zou de mogelijkheid onderzocht kunnen worden om hier een "hub" te maken voor de verkoop van duurzame, lokale projecten.

Om de **toeristische aantrekkingskracht** en uitstraling als groene gemeente **te verhogen**, zijn volgende acties mogelijk:

- We werken een beleid uit rond **groengebruik** met een onderscheid tussen gebieden met recreatief groen, gebieden waar de (stille) natuurbeleving primeert en gebieden waar de natuur zelf vooropstaat. We ontwikkelen een aantrekkelijk aanbod in de eerste twee zones en zorgen voor een bovengemeentelijke communicatie hier rond.
- We ondersteunen B&B's bij het behalen van **groene kwaliteitslogo's** zodat deze een bijkomende aantrekkingskracht bieden op toeristen.
- We zorgen voor een aantrekkelijke ontsluiting van ons **toeristisch en recreatief aanbod** via alle mediakanalen en het UitPunt.

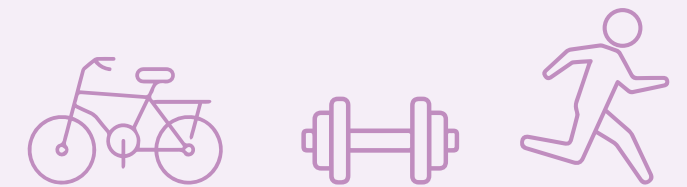
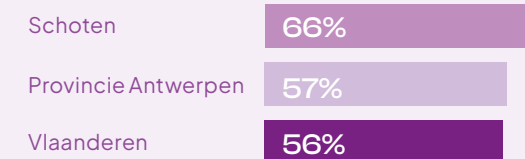
Sport

| Cijfers

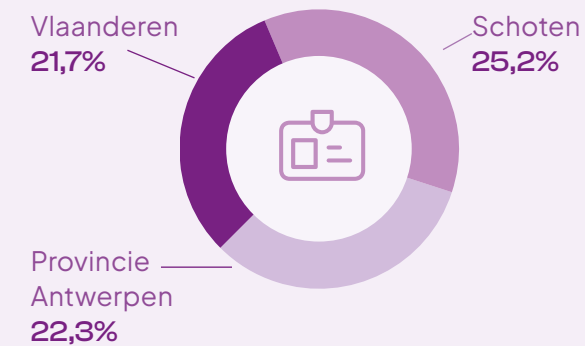
Sportparticipatie

Aandeel inwoners dat wekelijks sport

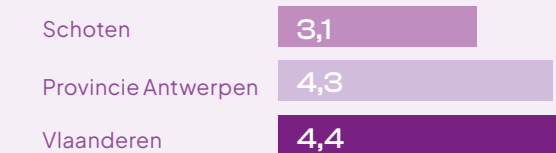
De door Schotenaren meest beoefende sporten zijn: **fietsen, fitness, lopen en wandelen.**

Aandeel inwoners dat lid is van een sportclub

Sportinfrastructuur

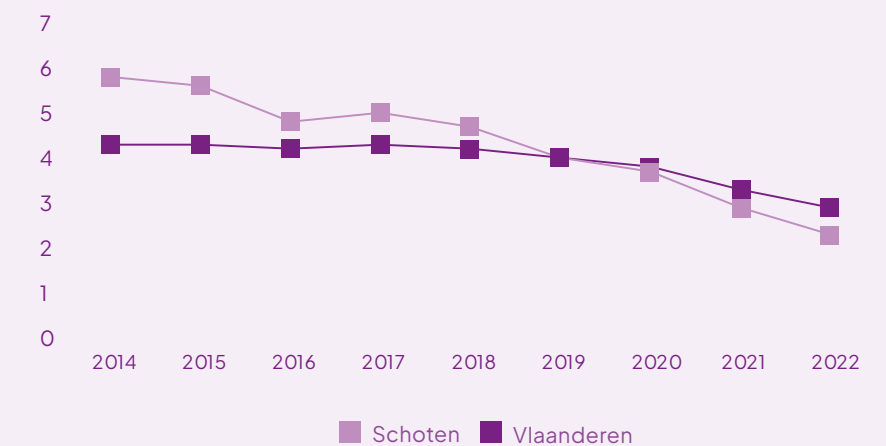
Aantal sportaccommodaties per 1000 inwoners

80 %

van de Schotenaren is tevreden over de sportvoorzieningen

Aantal sportclubs per 1000 inwoners

| Maatschappelijke ontwikkelingen en trends

Het lokaal sportbeleid is sterk afhankelijk van de **beschikbare sportinfrastructuur**. Vanuit de Vlaamse overheid wordt sterk ingezet op bovenlokale infrastructuur en subsidiëring maar daar staan dan wel kwaliteitseisen rond duurzaamheid en toegankelijkheid tegenover. Vanuit de federale overheid wordt ook werk gemaakt van normen en eisen rond de luchtkwaliteit in sporthallen.

Sporten en bewegen vanuit **een gezondheidsreflex** wint aan belang. Het gaat dan zowel over fysieke als mentale gezondheid. En er is een toenemend gebruik van de openbare ruimte om te sporten door sportcoaches, start-to-run-lopers, 3x3 basket,... Dat heeft een invloed op de inrichting van deze infrastructuur maar ook op de regelgeving.

We krijgen geen signalen dat wie wil sporten geen plek vindt in een vereniging. Het sportaanbod waaraan men vrijblijvend (bijv. fitness) kan deelnemen is wel niet zo groot. Voor individuele of niet-georganiseerde sporters is de toegang tot binnenlocaties ook moeilijk omdat die vaak volledig zijn ingenomen door georganiseerde sporters.

Verenigingen ondervinden wel meer moeite om **vrijwilligers** te vinden die een belangeloos en duurzaam engagement op willen nemen. Daarnaast wordt de regelgeving er niet eenvoudiger op.

Het blijft moeilijk om bijzondere doelgroepen te bereiken op activiteiten die we lokaal organiseren. Het nieuwe decreet BOA biedt wel veel kansen om participatie van kinderen en jongeren te bevorderen, in vrijetijd of voor- en naschoolse opvang. Er liggen nog heel wat kansen om de UiTPAS verder uit te rollen bij de sportverenigingen.

| Aanbevelingen

1 Met als doel om te voorzien in **voldoende en toegankelijke sportinfrastructuur** voor onze inwoners zijn volgende acties mogelijk:

- We inventariseren de beschikbare sportinfrastructuur en zetten een **overkoepelend project op rond het slim delen** van deze infrastructuur zodat we vraag en aanbod kunnen verbinden.
- We sporen **lacunes** in het sportaanbod op en vullen deze al dan niet in samenwerking met partners in, bv. klimmuur, 3x3 basket, fitness.
- We ontwikkelen met alle betrokken diensten een **gezamenlijk beleid rond speel- en sportruimte**.
- We werken een **reglement infrastructuursubsidies** uit om verenigingen op een gelijke en gestructureerde wijze te ondersteunen bij het verduurzamen en renoveren van hun eigen infrastructuur.
- We herbekijken de **huurreglementen** en kijken na of er voldoende aandacht is voor alle doelgroepen zoals kinderen, jongeren en senioren, kwetsbare groepen ...

2 Met als doel om **alle Schotenaren sportmogelijkheden aan te bieden**, zijn volgende acties mogelijk:

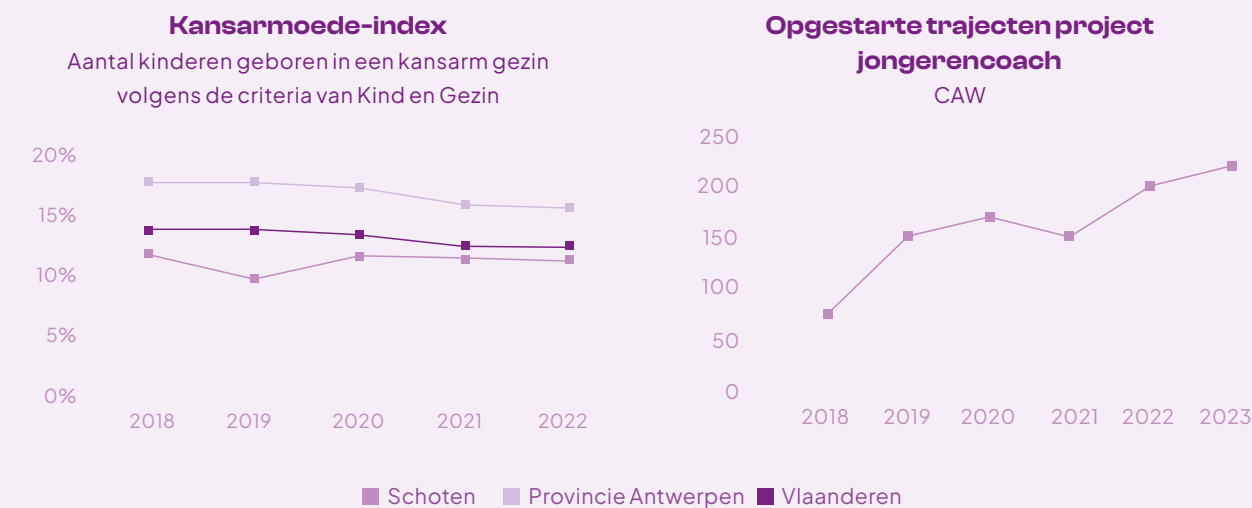
- We ontwikkelen faciliteiten voor **individuele sporters**, zoals: loopomlopen, sportbanken, fietsenstalling, sanitaire voorzieningen voor individuele sporters.
- We faciliteren en promoten **sportactiviteiten** waaraan **iedereen kan deelnemen**, zonder verankering in een club.
- We maken de gemeentelijke sportinfrastructuur **toegankelijk voor individuele sporters**.
- We trekken naar de **wijken en buurten**, eventueel gekoppeld aan bestaande initiatieven zoals speelstraten en buurtsport.
- We werken een kader uit voor **sociaal-sportieve praktijken** en ondersteunen initiatiefnemers door o.a. een aangepast subsidiebeleid en plaatsen te voorzien in de (volle) reservatiekalender van de sportlocaties.
- We zoeken naar mogelijkheden om de **UiTPAS** beter bekend te maken bij onze sportclubs en inwoners zodat meer mensen met beperkt inkomen van de financiële voordelen kunnen genieten.

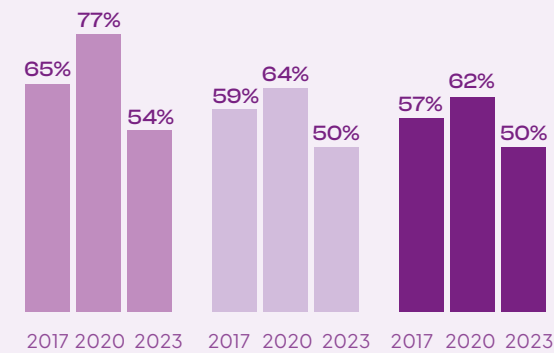
Jeugd

Cijfers

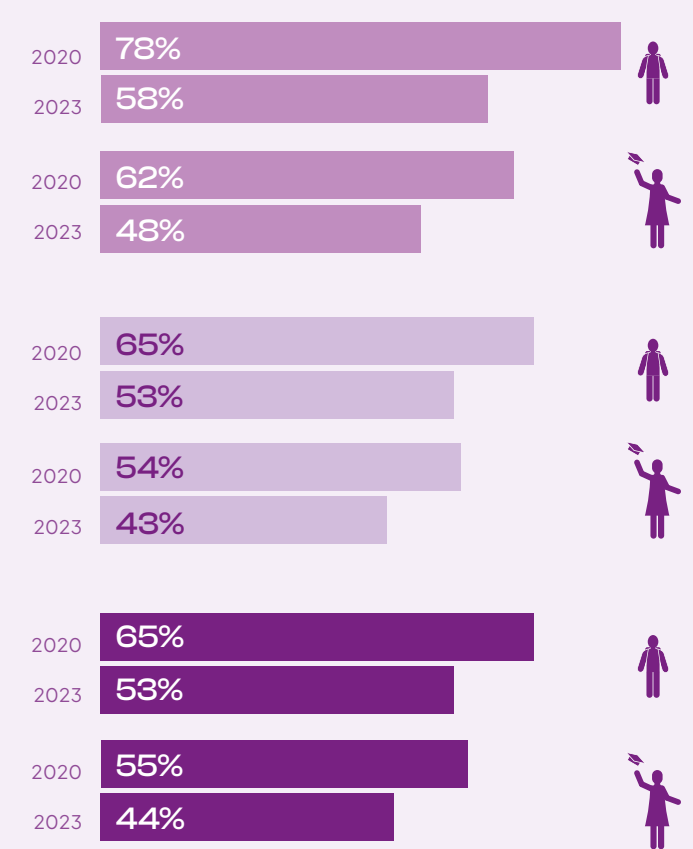
Speelruimte

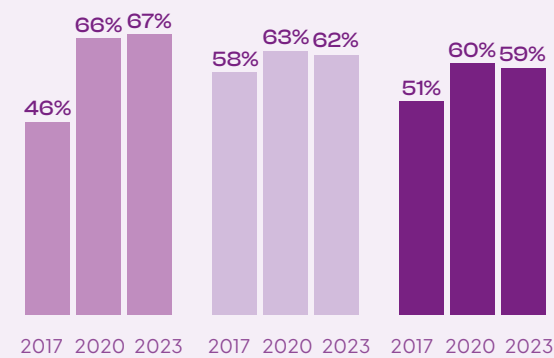
Inwoners die tevreden zijn over jongerenvoorzieningen

Inwoners die vinden dat er voldoende activiteiten voor kinderen en opgroeiende jeugd zijn

Tevredenheid over uitgaansgelegenheden

| Maatschappelijke ontwikkelingen en trends

Kinderen en jongeren groeien op in een **gedigitaliseerde** wereld. Dat biedt kansen om hen met digitale middelen en informatie om te leren gaan, maar ook uitdagingen om hen 'offline' te laten zijn en te laten bewegen.

Er is in Schoten een zeer breed aanbod aan vrijetijdsmogelijkheden voor kinderen onder de 16 jaar. Voor jongeren vanaf 16 jaar is dat aanbod beperkter en sinds 2023 heeft Schoten geen jeugdhuis meer. **Jeugd- en jeugdsportverenigingen** hebben nog steeds een grote aantrekkingskracht op kinderen en jongeren.

Maar –net als andere verenigingen– ondervinden ze moeilijkheden om **vrijwilligers** aan te trekken die een groot en langdurig engagement willen opnemen. Er worden aan de verenigingen ook hogere eisen gesteld, zowel vanuit de overheden als vanuit de “klanten”. Ook vrijwilligers vinden voor de eigen werking van het lokaal bestuur (jeugdraad, activiteiten, monitoren, ...) is een uitdaging. Voor de vakantiewerking zorgt het groeiende aanbod van private aanbieders, die vrijwilligers vaak betere voorwaarden kunnen bieden, voor een extra uitdaging.

De jeugdraad is een verplicht in te richten inspraakraad en zorgt voor **participatie aan het beleid**. Naast deze raad is er in Schoten ook een sterke kindergemeenteraad actief. In het kader van een project rond het label kindvriendelijke gemeente is een zeer brede bevraging gebeurd. Ongebonden kinderen en jongeren bereiken is daarbij niet altijd eenvoudig.

Het nieuwe decreet BOA (buitenschoolse opvang en activiteiten) biedt veel kansen om **participatie** van kinderen en jongeren te bevorderen, zowel in de vrije tijd als in de voor- en naschoolse opvang. Het decreet zorgde ook voor een stijging van het aantal aanbieders van vakantieaanbod.

Ruimte voor jongeren

Nu parochies steeds vaker samengaan en voor hun gebouwen gekeken wordt naar een herbestemming is het belangrijk om hierbij de aan de parochies verbonden ruimte voor jeugdwerk (Chiro, KSA ...) niet uit het oog te verliezen.

Bij het invullen van **infrastructuur** wordt steeds vaker gekeken naar het delen van ruimte en bij de inrichting van speelinfrastructuur worden waar mogelijk ook spelmogelijkheden voor kinderen met een handicap voorzien.

Jongeren in de openbare ruimte worden nog vaak ervaren als overlast. Er ontbreekt een 'kader' waarin jongeren mekaar kunnen ontmoeten om te babbelen, spelen, sporten en waarbij andere gebruikers van dezelfde openbare ruimte zich niet onzeker voelen.

Jongerenwelzijn

Mede door de recente corona-crisis staat **mentaal welbevinden** bij jongeren bovenaan de agenda. Voor het mentaal welzijn van jongeren organiseren we samen met Brasschaat en Kalmthout een TEJO huis (195 jongeren in 2023 en 1167 therapeutische gesprekken) en hebben we in het Huis van het Kind een psychologe die ook gratis psychologische gesprekken aanbiedt voor jongeren van 15 – 23 jaar (12 jongeren in 2023).

Aandacht voor het mentaal welzijn van jongeren staat sinds de coronacrisis hoog op de agenda.

Bovenlokaal werken binnen jeugdwerk/jeugdbeleid gebeurt vooral binnen het domein van jeugdwelzijn omdat daar heel wat partners zijn met een overkoepelende werking. Voor het jeugdwerk, jeugdverenigingen, speeltuinen e.d. is de nabijheid en bereikbaarheid van het aanbod erg belangrijk, dit wordt dus meer lokaal georganiseerd.

| Aanbevelingen

Als lokaal bestuur hebben we de opdracht om een duurzaam beleid te voeren dat kinderen en jongeren ten goede komt en hun welbevinden vooropstelt. Heel wat beleidsdomeinen hebben impact op deze doelgroep en hen betrekken bij het beleid is dan ook van groot belang.

1 Acties die de **participatie** van kinderen en jongeren **aan het beleid bevorderen** en een kindvriendelijk lokaal beleid uitrollen:

- We informeren en bevragen **de jeugdraad en de kindergemeenteraad** over alle dossiers die impact hebben op hun leefwereld/belevingswereld.
- We werken op basis van de data-verwerving en jongerenbevraging verder aan het behalen van het **label kindvriendelijke gemeente**. Daarbij werken we transversaal binnen het lokaal bestuur en hebben we oog voor de impact van onze projecten op kinderen, jongeren en gezinnen.

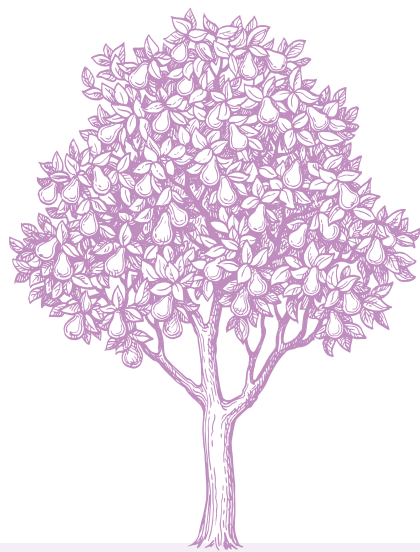
2 Acties die de **participatie** van kinderen en jongeren **aan activiteiten bevorderen**:

- We zetten meer in op de aanpak van **kansarmoede** en werken hiervoor samen met onze partners binnen en buiten het gemeentehuis
- We werken een **structureel participatiebeleid** uit ten aanzien van de ongeorganiseerde jeugd, gekoppeld aan een laagdrempelig activiteiten- en dienstenaanbod en een transparante, op de doelgroep afgestemde, communicatie hierover.

3 Acties die het **mentaal welbevinden** van jongeren bevorderen en **ruimte voor beweging** garanderen:

- We creëren meer ruimte voor jongeren in de vorm van **studie- en hangplekken** en een jeugdhuis of Overkophuis.
- We integreren **spel- en bewegingsmogelijkheden** bij de ontwikkeling van de openbare ruimte.
- We hebben oog voor de infrastructuur van de betrokken jeugdwerkingen binnen de herbestemming van kerken en parochiegebouwen.
- We zetten de ambities uit het opnieuw op te maken integraal sport-, speel-, en jeugdruimteplan om naar een haalbaar en gedragen plan voor de **verbetering en het onderhoud van de openbare sport- en speelruimte**. Hierbij kijken we naar het huidige aanbod in relatie tot de omliggende buurt maar denken we ook “out of the box”.
- Bij de herinrichting van de openbare ruimte en bij grote ontwikkelingsprojecten wordt steeds dienstoverschrijdend en in overleg met kinderen en jongeren bekeken hoe deze **kindvriendelijk** kan ingericht worden en of de inrichting van een speeltuin of bijkomende 'jeugdruimte' aangewezen is, rekening houdende met financiering, onderhoud en locatie.
- We voorzien in samenwerking met partners **(binnen)plekken** waar jongeren mekaar op een positieve manier kunnen ontmoeten, studeren...

Cijfers

Het lokaal bestuur Schoten richt zelf enkel **Deeltijds Kunstonderwijs** in. De kunstenacademie met vier disciplines (muziek, beeld, dans en woord) en 1.500 leerlingen is meteen wel een grote school.

Daarnaast neemt het bestuur een regierol op voor de vele scholen in het dagonderwijs en volwassenonderwijs. Hiervoor wordt een **flankerend onderwijsbeleid** opgezet. Lokale besturen krijgen hierbij vaak vragen om hiaten in het beleid van hogere overheden rond onderwijs, welzijn ... in te vullen. Het is daarbij belangrijk om een juiste rol te vinden en de verwachtingen goed in kaart te hebben.

Schooluitval blijft een belangrijk aandachtspunt. Opvallend is dat het spijbelgedrag binnen de Schotense secundaire scholen sinds de coronajaren sterk is gestegen en nu bijna dubbel zo hoog ligt ten opzichte van het Vlaams gemiddelde. In Schoten ligt het aantal vroegtijdige schoolverlaters dan wel weer lager dan het Vlaamse gemiddelde. Ook valt op te merken dat de kloof tussen de in- en uitstroom in het secundair onderwijs de laatste jaren steeds groter wordt. De verwachting is dat dit de komende jaren verder zal toenemen.

Onderwijs capaciteit

Hoewel de laatste jaren in Schoten sterk is ingezet op de regio rond **capaciteitsuitbreiding** voor zowel basis- als secundair onderwijs, blijft dit vooral voor secundaire scholen een uitdaging. Er zijn geen recente cijfers over de aantrekkingskracht van onze Schotense scholen op (rand-) gemeenten en stad maar we verwachten daar wel een stijgende trend. De hoge tevredenheid over de onderwijsvoorzieningen in Schoten (hoger dan het gemiddelde voor Vlaanderen) speelt daar zeker een rol in.

Eris nog veel onbenut potentieel om de infrastructuur van scholen breder in te zetten. Het BOA-decreet maar ook projecten rond gedeeld gebruik zijn daarin belangrijk.

Kinderarmoede

Hoewel de **onderwijskansarmoedeindex** een licht dalende trend vertoonde in 2022 en onder het Vlaams gemiddelde ligt, is er toch een opvallende stijging sinds 2018. Ook het aandeel rechthebbenden op een schooltoeslag stijgt. Dat geldt ook voor andere, minder zicht- of meetbare indicatoren zoals lege brooddozen, persoonlijke hygiëne, kleding, deelname aan uitstappen en onbetaalde schoolfacturen. Scholen hebben vaak geen tijd, handvaten of middelen om hier zelf vat op te krijgen. Het netwerk aan partners dat hierin ondersteuning kan bieden is ook versnipperd.

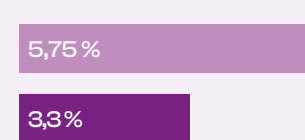
Gelijke gezondheidskansen, mentaal welzijn en digitalisering

Op het vlak van **mentaal welzijn** bij jongeren valt een duidelijke stijging op wat betreft psychologische klachten. Scholen blijven een belangrijke toegangspoort om deze doelgroep te bereiken. Er zijn heel wat diverse andere (welzijns)partners waardoor er een ruim maar soms ook onoverzichtelijk en versnipperd aanbod is voor ondersteuning. Met partners zoals TEJO en CAW wordt erg intensief samengewerkt, de samenwerking met het CLB blijft hier nog wel wat een blinde vlek.

De afgelopen jaren zijn scholen steeds meer **gedigitaliseerd**. Ook jongeren komen steeds meer in contact met elkaar via allerlei digitale platformen. Het is belangrijk om aandacht te hebben voor de ‘schadelijke’ neveneffecten van deze steeds toenemende digitalisering van de maatschappij zoals digitale armoede en ongeletterdheid, cyberpesten, minder echte sociale contacten ...

Spijbelgedrag
secundaire scholen :

Vroegtijdige schoolverlaters:

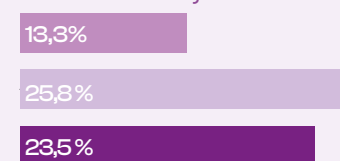
Schoten (2021):

8,6%, dalende trend voor Schoten
nipt onder het Vlaams gemiddelde

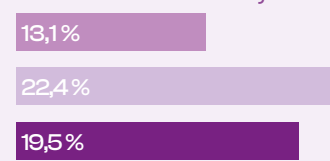

Thuis taal niet-Nederlands

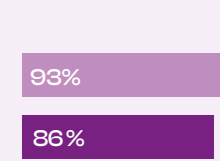
Basisonderwijs

Secundair onderwijs

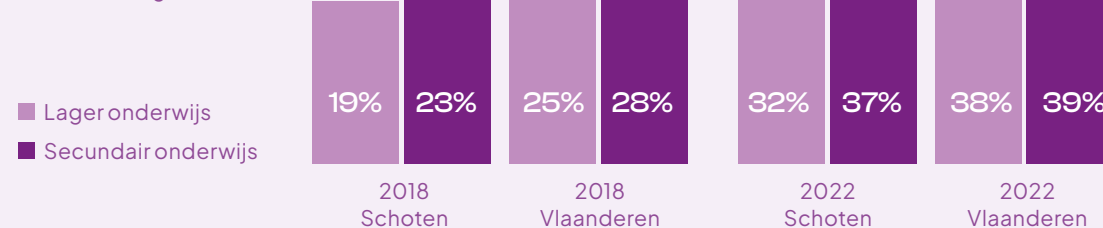
Tevredenheid over schoolvoorzieningen

■ Schoten ■ Provincie ■ Vlaanderen

Kansarmoede

Aandeel kinderen die recht hebben op een schooltoeslag:

In 2023 werden alle Schotense basis en secundaire scholen aangeschreven rond het thema radicalisering. Vanuit verschillende scholen kwamen signalen rond toenemende radicalisering en **polarisering** onder hun leerlingen. Deze trend is ook merkbaar in scholen uit andere gemeentes.

Levenslang leren en arbeidsmarkt

Het stijgend aantal vroegtijdige schoolverlaters maar ook **ongekwalificeerde** (oudere) werklozen vragen om alternatieve vormen van leren om hen een betere toeleiding tot de arbeidsmarkt te bieden. Volwassenenonderwijs kan hier ook een partner in zijn.

Elk kind en elke jongere, maar ook volwassene, heeft ook recht op **kunstonderwijs**. **Levenslang leren** om mentaal bij te blijven, zich verder te bekwamen, ontspanning en ontmoeting te hebben is niet meer weg te denken.

Op een zomerschool kunnen leerlingen hun leerachterstand verkleinen en is er ruimte voor beweging en ontspanning.

Aanbevelingen

1

Met als doel onze **regierol binnen het flankerend onderwijsbeleid te versterken**, zijn volgende acties mogelijk:

- We gaan via het scholenoverleg op frequente basis **in dialoog met de scholen** met het oog op samenwerking en ondersteuning op het vlak van specifieke actuele thema's
- We brengen de inhoud, maar ook de grenzen van onze **flankerende regierol** duidelijk in kaart en communiceren deze ook.
- We ondersteunen **vzw KIOS** in de organisatie van de voor- en naschoolse opvang.

2

Met als doel in te zetten op **participatie en inclusief onderwijsbeleid**, zijn volgende acties mogelijk:

- We onderzoeken de mogelijkheden tot de inrichting van een **zomerschool**.
- We zorgen voor de inrichting van **voldoende studieplekken**.
- We zetten de **UiTPAS** met kansentarief in om de deelname aan naschoolse kinderopvang te ondersteunen.

3

Met als doel een **brede leeromgeving** te creëren en **voldoende onderwijscapaciteit** te voorzien, zijn volgende acties mogelijk:

- We zetten in op het stimuleren en ondersteunen van een **gedeeld gebruik van schoolinfrastructuur**.
- We gebruiken de mogelijkheden van het BOA-decreet om de **'brede school'** vorm te geven.
- We werken **samen met lokaal bestuur Brasschaat** rond capaciteitsdossiers.
- We nemen onze rol op in het **digitale aanmeldsysteem** in samenwerking met Brasschaat.

4

Met als doel een **veilige schoolomgeving** te creëren voor onze kinderen en jongeren, zijn volgende acties mogelijk:

- We intensifiëren de samenwerking met de scholen door het evalueren en optimaliseren van het **'Route to school-project'**.

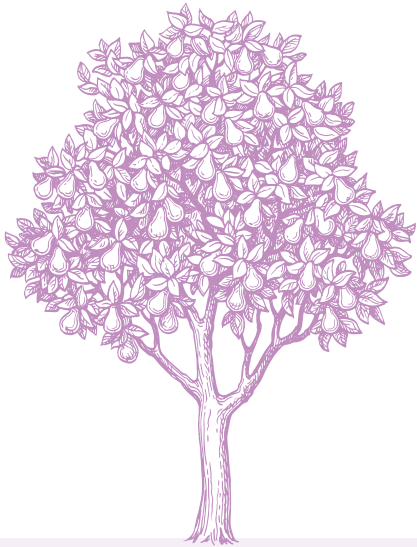
5

Met als doel **gelijke gezondheidskansen en mentaal welbevinden** bij de schoolgaande jeugd te bevorderen, zijn volgende acties mogelijk:

- We bundelen de verschillende partners in een **doorverwijsgids** zodat we scholen beter kunnen ondersteunen.
- We evalueren het project **jongerencoaches** in samenwerking met het CAW.

Erediensten

| Cijfers

België
Periode 2017 - 2022

Eigenaars
kerkelijke en
parochiale
gebouwen

Aandeel Belgen dat
zich katholiek noemt

Aantal parochies in
Schoten

Lokaal bestuur
eigenaar van

- Sint-Cordulakerk
- 2 pastorieën

Eigenaars
jeugdlokalen

- Vicariaat Kempen: **5**
- Kerkfabriek Heilig-Hart: **1**
- Kerkfabriek Sint-Cordula: **1**
- Katholieke basisscholen: **1**
- Lokaal bestuur: **1**

Eigenaars
parochiezalen

- Vicariaat Kempen: **4**
- Kerkfabriek Sint-Cordula: **1**

| Maatschappelijke ontwikkelingen en trends

Er is nog steeds een **dalende trend** vast te stellen in het aantal Belgen dat zich katholiek noemt en in het aantal praktiserende Belgen, die minstens maandelijks een eredienst bijwonen.

In 2023 werd **boeddhisme** officieel als niet-conventionele levensbeschouwing erkend. Zij hebben daardoor ondertussen ook recht op een federale dotatie. Ook de protestantse kerk is momenteel actief in Schoten en huurt hiervoor een private feestzaal. We dienen er rekening mee te houden dat ook deze levensbeschouwingen een aanvraag kan indienen voor subsidiëring.

Vanaf 1 januari 2025 wijzigt de **premieregeling** van het Agentschap Onroerend Erfgoed voor gebouwen bestemd voor de erkende eredienst. Om in aanmerking te komen voor een verhoogde erfgoedpremie van 60% moet een rooms-katholiek eredienstgebouw aangeduid zijn voor een ruimer gebruik dan louter de eredienst, bijv. medegebruik, nevenbestemming of herbestemming. Als het gebouw uitsluitend gebruikt wordt voor de eredienst, geldt een basispremie van 40%.

| Aanbevelingen

1

Bij de opmaak van een **nieuw kerkenbeleidsplan en meerjarenplan voor de kerkfabrieken** kan het bestuur volgende ideeën meenemen:

- We **evalueren de bestaande overeenkomsten** (afsprakennota en reglement investeringssubsidies) tussen lokaal bestuur en de kerkfabrieken en sturen bij waar nodig.
- We streven binnen de visie op herbestemming van kerken naar een **efficiënt ruimtegebruik**. Zowel voor de kerken als voor de jeugdlokalen en feestzalen hier rond liggen hier mogelijkheden. Het ondersteunen van en investeren in gedeeld gebruik kan een andere manier zijn om de ruimtes optimaal te laten renderen voor onze inwoners. We verliezen daarbij het aspect van de gemeenschap en gemeenschapswerking rond de kerken niet uit het oog.

2

Voor het **patrimonium waarvan het lokaal bestuur zelf eigenaar is**, zien we dat er een onderhoudsachterstand is en dat er meer mogelijkheden zijn rond het ruimtegebruik. Volgende acties zijn mogelijk:

- We overwegen om pastorijen met een grote onderhoudsachterstand beschikbaar te stellen voor **concessies of erfpacht**. Zo kunnen de nodige investeringen gedaan worden om het vastgoed in stand te houden. Het lokaal bestuur blijft daarbij haar verplichting nakomen om te zorgen voor de huisvesting van de pastoor.
- We starten voor de Sint-Cordulakerk de volgende restauratiefases op.
- We kijken naar alle beschikbare ruimtes binnen dit type vastgoed en onderzoeken of en waar deze optimaler gebruikt en ingezet kan worden in het kader van dienstverlening aan de burger.

Interne omgevings- analyse

05

5.1. Patrimonium, materiaal en vloot

Onze organisatie heeft momenteel grote noden wat betreft het patrimonium, de werkmiddelen en de vloot. Het lijkt ons van groot belang om de komende jaren de werkpunten op deze domeinen aan te pakken. Zo zorgen we ervoor dat we ons patrimonium op een planmatige manier beheren en dat onze medewerkers steeds over juiste en veilige middelen en voertuigen beschikken.

Patrimonium

Ons eigen vastgoed kan opgedeeld worden in vier types. Deze dienen op vlak van gebouwenbeheer op een verschillende manier benaderd te worden, bijv. omwille van verschillen in wetgeving. Deze types zijn:

- Gebouwen voor eigen personeel
- Publieke gebouwen
- Erfgoedgebouwen met historische waarde
- Gebouwen om mensen te huisvesten

Het lokaal bestuur Schoten heeft een grote vastgoedportefeuille. Het opmaken van een **strategische vastgoedvisie** om deze portefeuille optimaal te beheren is dan ook een noodzakelijke opdracht. Hierin bepalen we hoe we omgaan met ruimtegebruik, hoe we het vastgoed maximaal inzetten voor de burgers, hoe we de waarde van onze gebouwen behouden,... Hierbij dienen we rekening te houden met maatschappelijke trends zoals het nieuwe werken, duurzaamheid, veiligheid, toegankelijkheid en circulaire economie.

Op dit moment ligt de focus bij beslissingen over investeringen in gebouwen (renoveren, restaureren en nieuwbouw) op het bouwen zelf en de daarbijhorende kosten. De administratie wil in de toekomst ook de **exploitatiekosten** (onderhoud, schoonmaak, facilitair beheer, nutsvoorzieningen, ed.) **die volgen na de oplevering van het gebouw** in kaart brengen. Op dit moment beschikken we nog niet over de hulpmiddelen om deze budgettaire impact correct in te schatten. Daarom willen we een model ontwikkelen dat dit mogelijk maakt.

We zien wijzigende wetgeving rond veiligheid en welzijn (bv. aanpassingen AREI, asbest,...) in gebouwen en engagementen vanuit overheden (bv. energiezuinige gebouwen, duurzaamheid, EPC-certificaten,...). Om hierin een voorbeeldrol te kunnen opnemen is het belangrijk dat er een **goed zicht is op de toekomstvisie voor elk gebouw**. Op vlak van duurzaamheid is de werkwijze momenteel te vaak ad hoc. En ondanks een goede monitoring van ons energieverbruik laten we ons te snel leiden door individuele keuzes en is de motivering te weinig onderbouwd. Dit moet omgezet worden in een langetermijnvisie en planning waarbij onderhoud en beheer de focus leggen op duurzame, veilige hedendaagse gebouwen

Verder is het belangrijk te weten wat **de conditiestaat van ons vastgoed** is, zodat we een concreet en gedetailleerd beeld van de onderhoudsachterstand in ons vastgoed krijgen. Het maakt het mogelijk om prioriteiten te bepalen bij het wegwerken van deze achterstand. De dag van vandaag worden we te vaak geconfronteerd met curatieve oplossingen en interventies die gebeuren op vraag van de gebruikers, zonder objectieve (af)weging. Het is onze ambitie om de vastgoedportefeuille te gaan benaderen vanuit een langetermijnvisie zodat kleinere ingrepen en herstellingen veel minder vaak nodig gaan zijn.

Materialen

Vanuit Facilitair Beheer is het noodzakelijk om onze diensten te voorzien van hedendaagse middelen om een goed en correct operationeel en budgettair beheer te garanderen.

Vandaag zien we echter een andere realiteit: onze facilitaire middelen (materialen en gereedschappen) zijn onvoldoende afgestemd op de huidige behoeftes van onze organisatie. Er is geen modern stock- en magazijnbeheer waardoor medewerkers niet altijd hedendaagse materialen ter beschikking hebben. Daarnaast is er door het ontbreken van een kader rond assetmanagement onvoldoende ingezet op een proactief vervangingsplan en aankoopbeleid. Daardoor vallen gereedschappen en middelen uit of werken ze niet naar behoren en dienen er regelmatig dringende herstellingen te gebeuren.

Het is dan ook belangrijk om **een overzichtelijk, digitaal en gebruiksvriendelijk systeem voor stockbeheer op te zetten op maat van lokaal bestuur Schoten**. We moeten ervoor zorgen dat er voor alle materialen die dagdagelijks gebruikt worden (gaande van papier tot vijzen) goede raamovereenkomsten zijn. Dit biedt administratieve vereenvoudiging bij het bestellen van deze materialen. Maar het zorgt er ook voor dat we dienstverleningsvereisten kunnen opnemen inzake levertermijnen (bv. vandaag besteld, morgen in het magazijn). Materialen die niet dagelijks gebruikt worden, moeten door middel van planning van opdrachten proactief besteld worden zodat deze beschikbaar zijn wanneer nodig. Zodra dit systeem gerealiseerd is, kan er ook ingezet worden op monitoring en het proactief bijsturen van noden van de organisatie.

Er moet een inventaris opgemaakt worden van alle middelen en gereedschappen zodat er een duidelijk beeld is van waar er prioritair op vervangingen ingezet moet worden. Daarnaast is het belangrijk om in het kader van het gebruik, beheer en onderhoud van deze middelen en gereedschappen een visie uit te werken. Om een voorbeeld te geven:

- Welke gereedschappen krijgt een medewerker in zijn/haar persoonlijke gereedschapskist (bv. schroevendraaier, hamer, boormachine)
- Welke gereedschappen en materialen moeten aanwezig zijn in de voorziene voertuigen zodanig dat een medewerker maximaal op locatie kan werken (rijdende magazijntjes)
- Welke gereedschappen gebruiken medewerkers enkel in kader van specifieke opdrachten die gepland worden zodat deze centraal uitgeleend kunnen worden?

Op dit moment wordt er reactief gereageerd bij defecten, maar dan is de dagelijkse werking eigenlijk al verstoord.

Door op basis van deze vragen voor elke dienst een overzicht te maken en te registreren wat wanneer is aangekocht en wie het beheert, is het gemakkelijker om periodieke vervangingen te plannen in plaats van te reageren wanneer iets kapot is. Daarnaast biedt dit kader ook de mogelijkheid om voldoende controle te voorzien op oneigenlijk gebruik.

Tot slot is het, zeker voor gereedschappen, belangrijk om in te zetten op **onderhoud** en een plan rond periodieke keuringen en onderhoud op te maken, een informatiefiche op te slaan voor elk gereedschap of machine en regelmatige opleidingen te organiseren in het kader van **veilig werken**.

De Vloot

De vloot van het lokaal bestuur Schoten **is groot en divers en omvat drie types**:

Voertuigen

personenwagens, lichte
bedrijfswagen en vrachtwagens

Aanhangwagens en werktuigen

(tractor, vorklift)

Fietsen

We hebben nood aan een **vloot die voldoet aan onze noden, maar waarbij we ook onze voorbeeldrol opnemen in kader van verduurzaming**. Er is een gedetailleerde inventaris gemaakt van de volledige vloot. Op basis daarvan is er een vervangingsplan voor de volgende jaren opgesteld waarbij volgende zaken in rekening zijn gebracht:

- Waar liggen de prioriteiten om te vervangen?
- Waar kunnen we optimaliseren?
- Waar kunnen we verduurzamen?

Het is op basis van dit plan duidelijk dat onze vloot verouderd is en dat een modernisering noodzakelijk is via een **proactieve vervangingsplanning**. Daarbij moet gekeken worden naar welke taken de diensten opnemen en of de frequentie van deze taken het noodzakelijk maakt om een voertuig zelf aan te kopen, extern te huren of te delen.

Vandaag de dag zijn onze voertuigen toegewezen aan een dienst en die heeft het uniek gebruik ervan. Daardoor staan voertuigen en fietsen vaak stil. Anderzijds zien we dat er niet altijd als een goede huisvader wordt omgegaan met deze middelen. Om hierop in te spelen, willen we voor dienstvoertuigen die niet ingezet voor operationele taken worden een **centrale pool van voertuigen en fietsen** voorzien. Hierdoor kunnen we optimaliseren in de vloot (in aantal en beschikbaarheid) maar ook proactief onderhoud mogelijk maken.

Wat moeten we hiervoor doen:

- Een kader voor het gebruik opstellen voor medewerkers.
- Medewerkers stimuleren om slim om te gaan met verplaatsingen en voor korte afstanden sneller te voet te gaan of de fiets te nemen
- Een systeem voor reservatie en registratie voorzien met sleutelkasten

Daarnaast zijn er **voertuigen** die toegewezen zijn aan een dienst omdat het gebruik ervan specifieke expertise vraagt (bv. hoogwerker) of omdat het ingezet wordt om specifieke taken op te nemen (bv. huisvuilwagen). Voor deze voertuigen is het noodzakelijk dat er een proactieve planning van het onderhoud en keuring komt zodanig dat de dagdagelijkse werking niet in het gedrang komt.

Als laatste is het voor de vloot ook belangrijk om te blijven kijken naar **nieuwe ontwikkelingen** op de markt. Welke nieuwe zaken kunnen ook voor het lokaal bestuur nuttig zijn, zoals bijvoorbeeld de inzet van stints?

1. Noden patrimonium

- strategische vastgoedvisie
- exploitatiekosten in kaart
- conditiestaat vastgoed
- toekomstvisie per gebouw

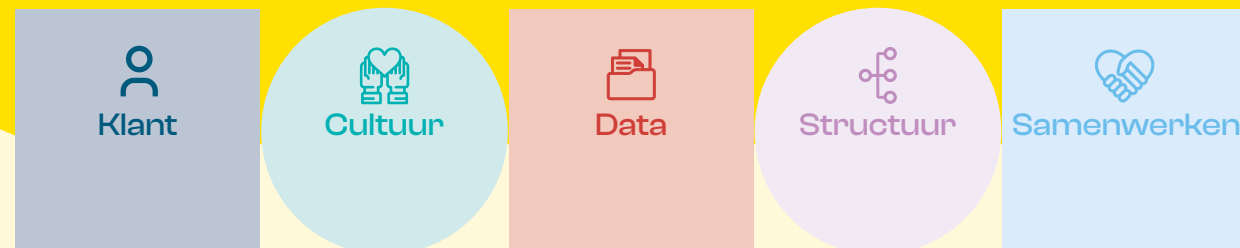
2. Noden materialen

- stockbeheer
- raamovereenkomsten
- vervangingsplanning
- periodiek onderhoud

3. Noden vloot

- verduurzaming
- vervangingsplanning
- centrale pool
- periodiek onderhoud

5.2. Vijf doelstellingen

Een terugblik op de voorbije zes jaren

In 2019 stond de maximale integratie van gemeente en OCMW op de agenda van onze organisatie. Onze prioriteiten waren

- het werken aan één organisatiestructuur
- het uniformiseren van processen
- het uitbouwen van een nieuwe identiteit
- het samenbrengen van verschillende organisatieculturen

De afgelopen jaren hebben we dan ook hard gewerkt aan deze integratie en is er een stevige basis gelegd voor onze gezamenlijke organisatie: het lokaal bestuur Schoten.

We trappen een open deur in als we stellen dat **de voorbije legislatuur de ene na de andere crisis de normale werking van ons lokaal bestuur verstoorde**. De uitbraak van COVID-19 in 2020 zorgde ervoor dat onze focus volledig op de bescherming van inwoners en medewerkers en de ondersteuning van onze partners kwam te liggen. Na deze pandemie brak er oorlog uit in Oekraïne, en werd het opvangen en begeleiden van vluchtelingen uit dat land plots onze prioriteit. Hierop aansluitend zorgde de energiecrisis dan weer voor de nodige uitdagingen.

Niet alleen globale crisissen troffen ons: in 2023 ondervonden we de impact van een lokale crisis, nl. de brand in de kelders van de assistentiewoningen Schuttershof. Andermaal werd heel wat veerkracht van onze organisatie gevraagd en getoond.

Dankzij onderlinge afspraken en samenwerkingen tussen diensten **bleef onze dienstverlening steeds gegarandeerd**, ook wanneer er ten gevolge van deze crisissen veel man- en vrouwkracht werd weggetrokken uit hun gewone werkomgeving.

Waar staan we vandaag?

Als we de afgelopen zes jaar evalueren, komen we tot de conclusie dat er de afgelopen jaren een stevige fundering is gelegd om ons huis verder op te bouwen.

Op basis van de verslagen organisatiebeheersing van de voorbije jaren en een organisatiebrede analyse van het managementteam, maakten we een SWOT-analyse van onze organisatie.

S

STERKTES

- De Schotenaar is bovengemiddeld tevreden over digitale dienstverlening, loketvoorzieningen, communicatie en consultatie.
- Het lokaal bestuur en de lokale politie zijn financieel gezond. Bestel- en betalingsprocessen en de opvolging ervan, zijn goed georganiseerd.
- Tijdens beleidsdagen overleggen diensthoofden en beleidsmedewerkers met elkaar en het MAT over beleidsthema's.
- Geplande projecten worden vaker effectief opgeleverd o.w.v. de verhoogde aandacht voor project- en proceswerking.
- COVID-19 leidde tot de versnelde invoering van werken op afspraak, telewerken, digitale vergaderingen,... Dit is intussen volledig ingeburgerd in de organisatie.
- De vernieuwing van de IT-infrastructuur, de vooruitgang qua informatieveiligheid en een efficiënte ICT-helpdesk.
- De beheersing van de beleidsplanningscyclus en -rapportage zorgt voor transparant en betrokken beleid en de uitvoering ervan.
- Het leiderschapstraject zorgde voor een betere aansturing binnen ons bestuur.
- De samenwerking met de lokale politie is geïntensifieerd en waar mogelijk werden processen op mekaar afgestemd.
- Vacatures raken ingevuld door een modern wervings- en selectiebeleid. Het kader voor teambuilding zal bijdragen tot een betere op de diensten.

W

ZWAKTES

- Geïntegreerd werken is nog te weinig een basisreflex binnen onze organisatie. Hierdoor verliezen we tijd aan het bepalen van verantwoordelijkheden en taakverdelingen binnen een project. Dit gaat ten koste van de tijd die aan het realiseren van het project zelf kan worden besteed.
- De ondersteunende diensten worden nog te weinig proactief betrokken door interne partners. Tegelijkertijd hebben deze ondersteunende diensten nog geen kader rond dienstverlening uitgewerkt voor hun interne klanten.
- Door onduidelijkheid over rollen, verantwoordelijkheden en bevoegdheden is er een kwetsbaar evenwicht tussen MAT, bestuur en diensten.
- Een tekort aan dialoog, openheid en feedback leidt bij momenten tot zelfredzaamheid bij de diensten, waarbij voorbijgegaan wordt aan de overkoepelende visie of doelstelling.
- Hoewel onze medewerkers dagdagelijks hun uiterste best doen om onze inwoners te dienen, ontbreekt er binnen onze organisatie een overkoepelende visie op klantgerichtheid.
- Er wordt nog onvoldoende gebruik gemaakt van data bij het adviseren van beleidsbeslissingen en te weinig gestuurd op data.
- De interne informatiedoorstroming ontbreekt soms of verloopt niet uniform waardoor niet iedere medewerker maximaal geïnformeerd is.

O

OPPORTUNITeiten

- Er ontstaan op steeds meer gebieden intergemeentelijke samenwerkingen die een meerwaarde kunnen bieden voor onze organisatie.
- Tal van samenwerkingsverbanden kunnen nog verder uitgediept worden zodat ze een grotere meerwaarde opleveren voor onze organisatie.
- Een verdere digitalisering en automatisering van processen kan onze efficiëntie verhogen.
- Uitbreiding van monitoringcapaciteiten om meer beleidsinzicht te verkrijgen en besluitvorming te verbeteren.
- Een wendbare organisatiestructuur uitbouwen die duidelijk is voor iedereen.
- Het implementeren van een centrale frontoffice kan onze dienstverlening stroomlijnen.
- Door gebruik te maken van bestaande inclusieve technologieën kunnen we de toegankelijkheid van onze diensten verbeteren en onze inwoners beter betrekken en dienen.
- De ondersteunende processen organiseren vanuit een faciliterende en klantgerichte rol.

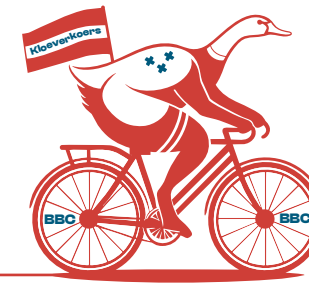
T

BEDREIGINGEN

- De instabiliteit binnen het MAT en de nog te weinig wendbare organisatiestructuur kunnen ons vermogen om effectief te reageren op veranderingen belemmeren.
- Er is een risico op een spreidstand tussen de actor- en regiefuncties die onze organisatie en haar medewerkers opnemen.
- De groeiende uitdagingen op het gebied van informatieveiligheid.
- De onderhoudsachterstand in het vastgoed, materialen en de vloot.
- Nieuwe wetgeving vanuit hogere overheden overvalt ons vaak en vraagt dan inspanningen om ons hierop te organiseren.
- Onverwachte crisissen met grote impact op onze organisatie.
- We functioneren in een snel evoluerende maatschappij en een steeds complexer wordende omgeving.
- De vergrijzing van de bevolking.

Blik op de toekomst

Zoals eerder vermeld is er een stevige fundering gelegd waarop verder aan onze organisatie gebouwd kan worden. Aan de hand van de interne evaluatie werden vijf prioritaire doelstellingen geformuleerd die ons de komende zes jaar in staat kunnen stellen om verdere stappen te zetten bij het bouwen van een stevig huis.

Deze vijf doelstellingen zijn samen te vatten in vijf kernwoorden: klant, data, cultuur, structuur en samenwerken.

DOELSTELLING 1 **Het uitbouwen van een klantgerichte dienstverlening dichtbij de burgers en op maat van hun noden.**

Wat willen we met deze doelstelling bereiken?

- Iedere medewerker werkt binnen hetzelfde kader rond klantgerichtheid en een uniforme dienstverlening.
- Een inclusieve, laagdrempelige en efficiënte dienstverlening die toegankelijk is via meerdere communicatiekanalen.
- Klanten in staat stellen om op elk moment en vanaf elke locatie toegang te krijgen tot diensten en informatie.
- Het continu verbeteren van onze dienstverlening door middel van klantenfeedback.

De organisatie definieert hiervoor volgende projecten:

- Het opmaken van een kader voor klantgerichte dienstverlening.
- Het implementeren van een klantcontactcentrum met een duidelijk onderscheid tussen frontoffice en backoffice en tussen eerstelijnscontact en tweedelijnscontact.
- Het implementeren van een klantbeheerssysteem (CRM) om meldingen, vragen, suggesties,... op te volgen.
- Het verder ontwikkelen van een gebruiksvriendelijke en vlot doorzoekbare website.
- Digitale toepassingen zoals mobiele apps aanbieden die het mogelijk maken om info te krijgen (bv. aanvragen van documenten) of te bezorgen (bijv. meldingen).
- Het ontwikkelen van een methodiek voor het periodiek analyseren van klantenfeedback en de verbetering van bestaande dienstverlening en processen.
- Het herbekijken van het ruimtegebruik van de administratie voor het administratief gebouw OCMW en het gemeentehuis in functie van bereikbaarheid.

DOELSTELLING 2

Het creëren van een open en enthousiaste organisatiecultuur met oog voor het welzijn van de medewerkers waar vertrouwen heerst en ondernemen en creativiteit gestimuleerd worden.

Wat willen we met deze doelstelling bereiken?

- Creëren van een gedeelde visie en waarden die een open en positieve werkcultuur bevorderen.
- Bevorderen van transparantie en open communicatie binnen de organisatie.
- Ontwikkelen van leiderschapsvaardigheden die vertrouwen, ondernemerschap en creativiteit bevorderen.
- Continu verbeteren van de organisatiecultuur door middel van feedback van de medewerkers.
- Stimuleren van samenwerking en innovatie door medewerkers van verschillende diensten en zelfs entiteiten (bv. politiezone Schoten) samen te brengen.

De organisatie definieert hiervoor volgende projecten:

- Het verder implementeren van de waarden van het lokaal bestuur Schoten in het DNA van de organisatie.
- Het uitvoeren van een HR-scan om samen met de resultaten van de tevredenheidsenquête 2024 de prioriteiten te bepalen en een actieplan rond preventie en welzijn op te maken.
- Het verder uitwerken van de interne communicatie:
 - Het communiceren van succesverhalen en goede praktijken in de organisatie.
 - De digitale werkplek optimaliseren en beschikbaar stellen voor alle medewerkers.
- Het vormen van een netwerk van leidinggevendenden die regelmatig opleiding krijgen, mogelijkheden bieden tot intervisiesessies,...
- Creëren van fysieke en digitale innovatiehubs waar medewerkers samen kunnen werken aan nieuwe ideeën.
- Het inrichten van inspirerende projectruimtes voor projecten waarbij een geïntegreerde aanpak noodzakelijk is.
- Het vormingsaanbod moderniseren op maat van de noden van de medewerkers.
- De jaarlijkse feestdagen (Sinterklaas, Pasen, personeelsfeest...) koppelen aan het vieren van successen binnen de organisatie.
- Een jaarlijkse cyclus opstarten voor interne netwerking en creëren van mogelijkheden tot brainstormen, innoveren, feedback geven en evalueren.
- Het verder uitrollen van werkplekdelen zodat medewerkers op basis van hun taken een werkplek kunnen kiezen en iedereen toegang heeft tot een ergonomische werkomgeving.

DOELSTELLING 3

Een datagedreven organisatie vormgeven die inzet op digitale transformatie en informatie delen.

Wat willen we met deze doelstelling bereiken?

- Vaststellen van richtlijnen en verantwoordelijkheden voor data- en documentbeheer en datagebruik binnen de organisatie.
- Faciliteren van datagedreven besluitvorming door middel van geavanceerde analysetools.
- Uniform en gebruiksvriendelijk beheer en gebruik van data en documenten in de organisatie.
- Verhogen van de datavaardigheden en kennis van medewerkers.
- Stimuleren van efficiënte informatie-uitwisseling binnen en buiten de organisatie.

De organisatie definieert hiervoor volgende projecten:

- Het niveau van digitalisering (data en processen) op dienstniveau opmeten.
- Het inventariseren van het applicatie- en datalandschap.
- Het bepalen van rollen en verantwoordelijkheden rond applicatie-, data- en documentbeheer en het gebruik ervan.
- Het implementeren van een centraal data management platform zodanig dat datasystemen en -bronnen maximaal geïntegreerd worden (bv. datawarehouse).
- Ontwikkelen van interactieve dashboards en rapportages om te rapporteren, monitoren en te sturen op maat van de gebruikers.
- Ontwikkelen van een vormingsprogramma rond data-analyse en data-gedreven werken.
- Ontwikkelen van een intern kennismanagementsysteem.

DOELSTELLING 4

Een flexibele organisatiestructuur opzetten die beweegt naargelang de noden om doelstellingen te realiseren en waarin we talenten koesteren en kansen geven.

Wat willen we met deze doelstelling bereiken?

- Creëren van mogelijkheden voor medewerkers om binnen de organisatie van rol te veranderen en te groeien.
- Invoeren van een wendbare organisatiestructuur die snel kan inspelen op veranderende omstandigheden. Medewerkers met specifieke vaardigheden en kennis kunnen tijdelijk worden ingezet op projecten of diensten waar extra capaciteit of expertise nodig is.
- Faciliteren van effectieve samenwerking en communicatie binnen een flexibele structuur.

De organisatie definieert hiervoor volgende projecten:

- Het implementeren van talentenmanagement zodat medewerkers kansen krijgen en groeimogelijkheden hebben in de organisatie.
- Creëren van multidisciplinaire teams die zelfstandig kunnen werken.
- Het uitwerken van een nieuwe methodiek voor organisatiebeheersing zodanig dat het een werkinstrument wordt voor het beheersen van ondersteunende processen in plaats van enkel een methodiek om te rapporteren. Met de focus op het regelmatig uitvoeren van SWOT-analyse.
- Het implementeren van competentie management en het verbeteren van functieomschrijvingen.
- Een transversale aanpak voor beleidsthema's over de grenzen van de diensten heen uitwerken waarbij er duidelijkheid is over de rollen, timing, afspraken en opvolging bij de uitvoering.
- Invoeren van een intern vacaturebord voor openstaande vacatures.
- Het verder aanmoedigen van digitale samenwerkingstools.
- Het implementeren van geïntegreerd projectmanagement (2.0) met duidelijke rollen, verantwoordelijkheden en een gebruiksvriendelijke, eenvoudige werkmethodek.

DOELSTELLING 5

We groeien met een blik op de buitenwereld en weten waar en wanneer we samen sterker zijn.

Wat willen we met deze doelstelling bereiken?

- Continu inzicht krijgen in de omgeving en de interne organisatie om strategische beslissingen te ondersteunen.
- Opbouwen en onderhouden van sterke relaties met belanghebbenden, burgers en partners.
- Identificeren en aangaan van samenwerkingsverbanden die groei en innovatie stimuleren.
- Actief betrekken van alle relevante belanghebbenden bij de strategische besluitvorming en uitvoering (bv. lokaal integraal veiligheidsbeleid, bestuurlijke handhaving, armoede).
- De samenwerking tussen de diensten van ons lokaal bestuur wordt een vanzelfsprekende gewoonte en het samenwerken aan gemeenschappelijke doelen wordt deel van ons DNA.

De organisatie definieert hiervoor volgende projecten:

- Een regelmatige update van de interne en externe omgevingsanalyse opmaken.
- Organiseren van evaluatiesessies met medewerkers en management om interne processen te bespreken.
- Ontwikkelen van dashboards en rapportagetools die real-time inzicht geven in relevante externe en interne informatie.
- Een geïntegreerde aanpak voor projecten en dagelijkse werking om ervoor te zorgen dat we kennis, mensen en expertise maximaal delen.
- Een maximale samenwerking met onze bevoorrechte partners namelijk politiezone Schoten en Woonzorggroep Voorkempen en dit op zowel strategisch, tactisch en operationeel niveau.
- Identificeren van alle interne en externe belanghebbenden.
- Evalueren van partnerschappen en het meten van gezamenlijke succesfactoren om op basis daarvan een partnerstrategie uit te werken.
- Medewerkers stimuleren om een netwerk uit te bouwen met andere lokale besturen en partners.

Financieel profiel

06

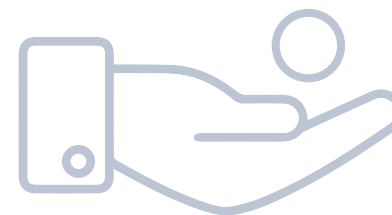
Om de staat van onze organisatie op te maken en te bekijken welke prioriteiten de komende bestuursperiode gelegd worden is het uiteraard noodzakelijk om ook een beeld te krijgen van het financiële profiel van het lokaal bestuur en de externe omstandigheden die hier de komende jaren impact op zullen hebben.

↓ Inkomsten

Waar komen onze middelen vandaan?

63 miljoen euro

Totale ontvangsten

35 miljoen

Aandeel belastingen en boetes

- Aanvullende personenbelasting (APB): **16,6 miljoen**
- Gemeentelijke opcentiemen (OVV): **14,1 miljoen**
- Andere belastingen en boetes: **4,3 miljoen**

28 miljoen

Andere ontvangsten

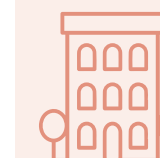
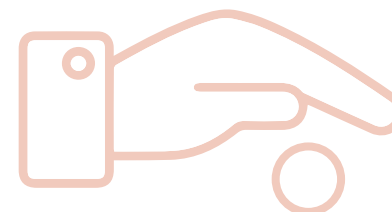
- Werkingssubsidies (hogere overheid): **18,94 miljoen**
- Recuperatie individuele hulpverlening: **0,72 miljoen**
- Ontvangsten uit de werking: **4,64 miljoen**
- Andere operationele ontvangsten: **1,84 miljoen**
- Financiële ontvangsten: **1,86 miljoen**

↑ Uitgaven

Waar aan wordt het geld uitgegeven?

60,4 miljoen euro

Totale uitgaven

53,2 miljoen

Exploitatie

- Personeelsuitgaven: **27,8 miljoen**
- Werkingssubsidies: **10 miljoen**
 - Brandweer: **1,3 miljoen**
 - Politie: **6,3 miljoen**
 - Andere: **2,4 miljoen**
- Werking lokaal bestuur: **15,4 miljoen**

7,2 miljoen

Investerings

Investerings lokaal bestuur

28 miljoen totaal in de periode 2020 tot 2023
= gemiddeld 7 miljoen euro/jaar (jaarrekeningen 2020 – 2023)

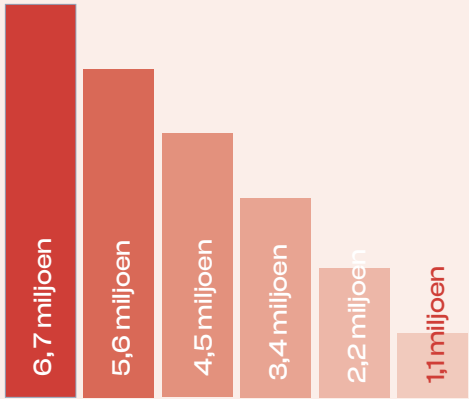
	JR 2020	JR 2021	JR 2022	JR 2023	TOTAAL GEREALISEERD	GEMIDDELDE
BELEVEN & ONDERNEMEN	385.795	346.977	114.862	188.363	1.035.998	259.000
BURGER & WELZIJN	41.578	47.993	36.848	22.315	148.733	37.183
ONDERSTEUNING	366.640	836.371	536.096	452.835	2.191.941	547.985
OPENBARE RUIMTE	5.006.111	4.006.891	2.988.980	2.585.500	14.587.482	3.646.870
STRATEGISCHE PROJECTEN & PATRIMONIUM	1.321.306	946.672	3.886.870	3.962.830	10.117.679	2.529.420
TOTAAL	7.121.430	6.184.904	7.563.655	7.211.844	28.081.833	7.020.458

1

Hoe evolueert onze autofinancieringsmarge met gelijkblijvend beleid?

Jaarrekening: 8,7 miljoen
Meerjarenplan 2020 – 2025:
• 2024: 2,4 miljoen
• 2025: 4 miljoen

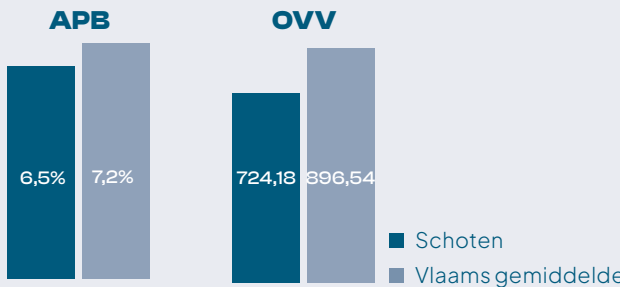
Eris financieel ruimte is om leningen aan te gaan voor investeringen bij gelijkblijvend beleid op exploitatie.

2026 2027 2028 2029 2030 2031
Evolutie autofinancieringsmarge bij gelijkblijvend beleid (investeringen 7 miljoen per jaar):

2

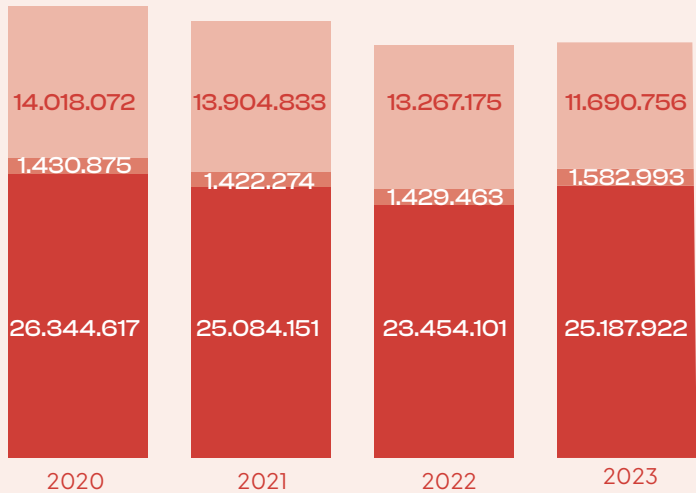
Welke fiscale druk willen we binnen het lokaal bestuur

3

Hoe gaan we om met onze uitstaande schuld

- Financiële schulden op lange termijn
- Financiële schulden op lange termijn die binnen het jaar vervallen
- Obligatielening Schuttershof

4

Het normale investeringsniveau om het patrimonium in stand te houden:

100 gebouwen
43 voertuigen

2 miljoen euro per jaar aan investering nodig om noodzakelijke vervangingsinvesteringen te doen om achterstand in te halen.

Hoe positief is het beschikbaar budgettair resultaat?

Er is altijd een verschil tussen planning en realisatie

Jaarrekening 2023:
• 47,1 miljoen
• 1.372 EUR/inwoner
Meerjarenbudget 2020 – 2025:
• 22,6 miljoen
• 662 EUR/inwoner
Bij gelijkblijvend beleid (gemiddelde realisatie van 7 miljoen investeringen per jaar) 2031:
• 1,1 miljoen
• 32 EUR/inwoner

Dit betekent dat er genoeg geld op de spaarrekening staat om jaarlijks 7 miljoen aan investeringen in te plannen met gelijkblijvend beleid op exploitatie

5

Planning versus realisatie

Een meerjarenplan voor een periode van zes jaar opmaken is een uitdaging voor ieder lokaal bestuur. We zien dat er in het planningsproces altijd een **kloof** ontstaat **tussen de verwachte uitgaven en ontvangsten** ten opzichte van de **effectief gerealiseerde uitgaven en ontvangsten**. Hierdoor worden er in het planningsproces steeds op voorhand keuzes gemaakt die achteraf niet nodig bleken. Daarnaast maakten de afgelopen jaren duidelijk dat **onvoorziene gebeurtenissen** de budgettaire planning helemaal overhoop kunnen halen. Dit toont nogmaals aan dat een lokaal bestuur altijd geconfronteerd kan worden met uitdagingen die flexibiliteit vragen in het planningsproces. **Realistisch ramen en plannen** waarbij niet alleen de financiële capaciteit maar ook de personeelscapaciteit in rekening worden gebracht, is een essentiële voorwaarde om het evenwicht te bewaren en een realistische blik op de financiën van het lokaal bestuur te geven.

De wereld rondom ons heeft impact op het lokaal bestuur

De afgelopen periode zijn we geconfronteerd met verschillende crisissen die hun impact hadden op de financiën: **COVID-crisis**, energiecrisis, inflatie, oorlog in Oekraïne. Dit heeft geleid tot:

- Prijsstijgingen
- Lange levertermijnen
- Beperkte inschrijvers op aanbestedingen

Inflatie treedt op als er sprake is van een algemene stijging van de prijzen van goederen en diensten. Dit kan leiden tot een **overschrijding van de spilindex**. In 2022 is de spilindex in totaal vijf keer overschreden. Gecumuleerd betekent dit dat alle aan de index gekoppelde uitgaven tussen december 2021 en eind 2023 met 17 % zijn toegenomen en dat we vanaf 2022 een structurele verhoging zien van de exploitatie-uitgaven.

Het lokaal bestuur Schoten moet dus rekening houden met volgende zaken op de exploitatie-uitgaven:

- **Stevige groei in de personeelsuitgaven**
Inflatie leidt tot indexatie van de lonen. Afgelopen legislatuur zijn er 10 overschrijdingen van de loonindex geweest.
- **Inflatie heeft impact op sociale uitkeringen**
Voor de individuele hulpverlening zien we ook een stijging in de uitgaven, niet alleen omwille van de indexatie maar ook omwille van een stijging van het aantal inwoners dat hulp nodig heeft.
- **Kosten nutsvoorzieningen verhogen structureel**
De energie-uitgaven zijn niet meer zo hoog als tijdens de energiecrisis in 2022, maar we zien wel een structurele stijging van deze uitgaven ten opzichte van 2019.
- **Algemene structurele prijsstijgingen**
Deze omstandigheden hebben niet alleen effect op de exploitatie-uitgaven, maar ook bij de investeringen zien we de effecten van de prijsstijgingen bij de gunning van opdrachten.

Financieel evenwicht

Een lokaal bestuur heeft geen directe impact op deze omgevingsfactoren. Maar de verwachting is wel dat deze zaken **de nodige uitdagingen** gaan stellen aan het lokaal bestuur **om een financieel evenwicht te behouden**. De prioriteiten waar het lokaal bestuur de komende jaren voor staat om dit financieel evenwicht te behouden en de opgelegde normen van de BBC-regelgeving te realiseren zijn de volgende:

- Het onder controle houden van de personeelskosten, zonder dat de organisatie haar daadkracht verliest. Inzetten op de juiste persoon op de juiste stoel, met de beschikbare financiële middelen, zodanig dat de organisatie haar opdrachten kan realiseren,
- Het beter inschatten van de exploitatie-ontvangsten en uitgaven,
- De haalbaarheid van de geplande investeringsportefeuille blijvend evalueren.

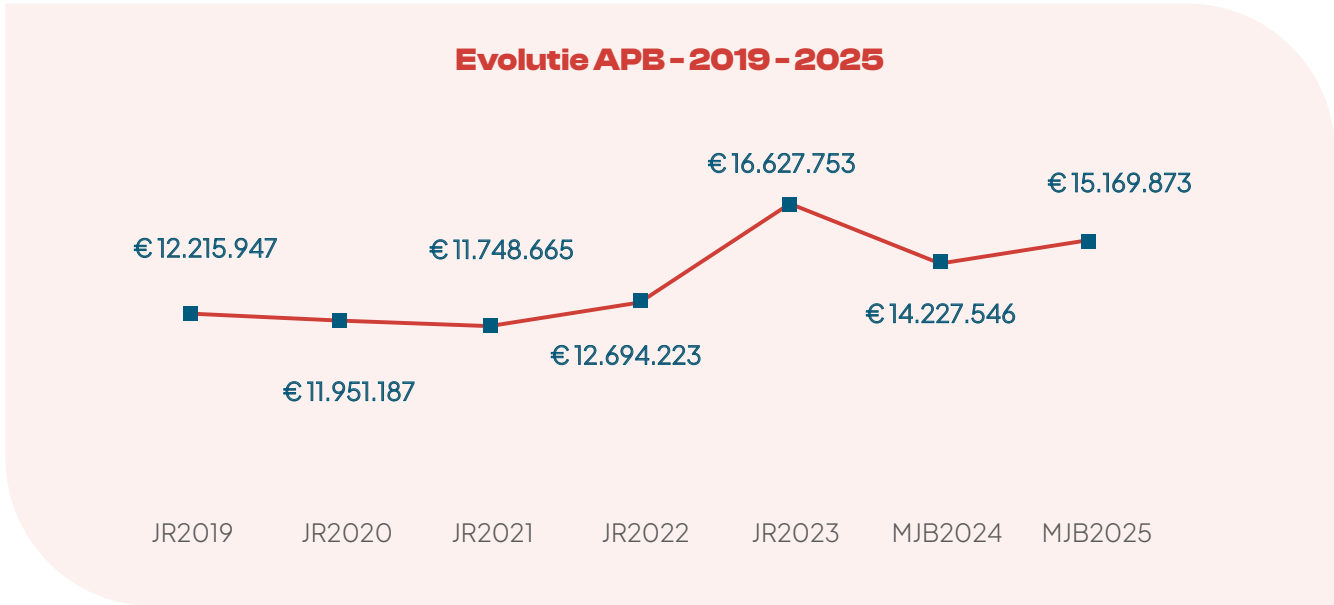
Indien we ondanks deze inspanningen, geen financieel evenwicht kunnen behouden, zal er bekeken moeten worden of het nodig is om belastingtarieven te verhogen.

Ontvangsten uit aanvullende personenbelasting (APB)

Deze inkomsten zijn afhankelijk van de conjunctuur, de levensstandaard en de samenstelling van de inwoners in Schoten. Specifiek voor Schoten is de verwachting dat we tegen 2030 een daling in deze ontvangsten zullen zien van 14,3% naar aanleiding van de dalende actieve bevolking (vergrijzing). Demografie is een belangrijke indicator voor inschattingen van deze ontvangst en maakt dat er verschillende scenario's mogelijk zijn in de toekomst.

Als we kijken naar de evolutie van deze ontvangst de afgelopen legislatuur zien we nog niet onmiddellijk de impact van de vergrijzing:

Bij deze evolutie moeten wel twee kanttekeningen gemaakt worden:

- In 2023 is er uitzonderlijk een jaar uitbetaald van 14 maanden wat een exponentiële verhoging veroorzaakt in de ontvangst.
- Vanaf 2024 is de impact van de indexeringen (in 2022 is deze vijf keer overschreden) op deze ontvangst zichtbaar en zien we een verhoging van 12%. De volledige indexatie-impact is 17%. Dus je kan er vanuit gaan dat er sinds 2024 effectief een daling zichtbaar wordt als je abstractie maakt van de impact van de indexering.

Het lokaal bestuur Schoten moet rekening houden met alle externe omgevingsfactoren die positieve en negatieve effecten op deze ontvangst kunnen hebben. Wanneer de prognose van de vergrijzing zichtbaar wordt, zal het nodig zijn om ook de uitgaven hieraan aan te passen en zullen er keuzes gemaakt moeten worden. Anderzijds kan de groei van het bevolkingsaantal in Schoten een positief effect hebben op de ontvangst.

Opcentiemen op onroerende voorheffing (OOV)

Alle gebouwde en ongebouwde goederen enerzijds en materiaal en outillage anderzijds hebben een kadastraal inkomen (KI). Op basis van dit KI ontvangt het lokaal bestuur opcentiemen.

Deze opbrengst:

- Is afhankelijk van het gezamenlijk kadastraal inkomen van de gebouwen en woningen op het grondgebied Schoten en het aantal bedrijven en bedrijfspanden (ook op deze gebouwen wordt onroerende voorheffing geheven).
- Wordt negatief beïnvloed door vrijstellingsmaatregelen door de Vlaamse overheid.
- Wordt positief beïnvloed door het aantal woningen in de gemeente: bij nieuwe verkavelingen worden gronden met een laag kadastraal inkomen omgezet naar bebouwde percelen met een hoger kadastraal inkomen.

Hierbij de evolutie van de ontvangst OOV met gegevens van jaarrekening (2019 – 2023) en de opgenomen nieuwe ramingen 2024 – 2025:

Dé uitdaging voor volgende legislatuur: de hogere pensioenbijdragen voor vastbenoemd personeel

De lokale besturen betalen voor het statutair personeel een basispensioenbijdrage en eventueel een responsabiliseringsbijdrage.

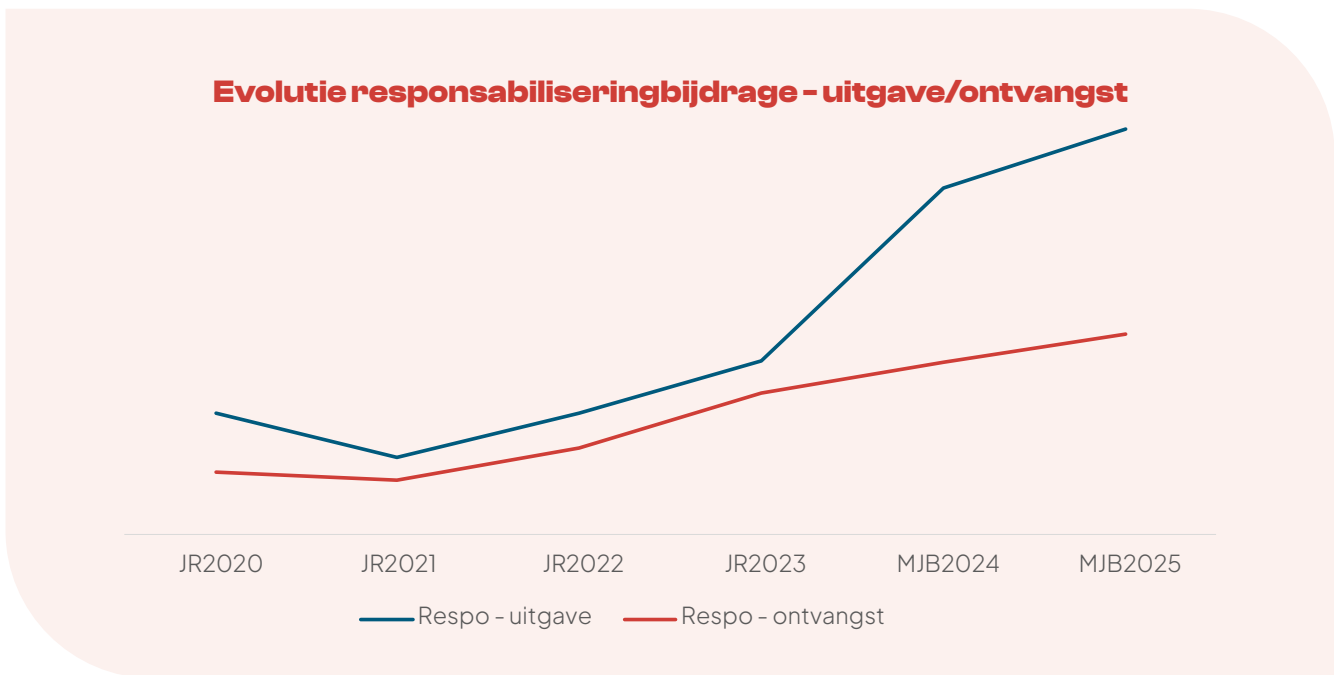
De **basispensioenbijdrage** bestaat uit twee onderdelen:

- Een persoonlijke bijdrage van 7,5%
- Een werkgeversbijdrage, deze wordt berekend bovenop het brutosalaris van diezelfde actieve statuten.

De persoonlijke bijdrage is constant gebleven, de werkgeversbijdrage is de voorbije jaren alleen maar toegenomen en zal ook de komende tijd blijven stijgen.

De **responsabiliseringsbijdrage** betaalt een lokaal bestuur als in hetzelfde jaar de basisbijdragen op het salaris van de actieve statuten niet volstaan om de pensioenen uitbetaald aan ex-statutairen van hetzelfde bestuur te financieren. De responsabiliseringsbijdrage is dan gelijk aan het verschil tussen de door het bestuur betaalde basisbijdrage en de pensioenlast van dat bestuur, vermenigvuldigd met een responsabiliseringscoëfficiënt. Die bedraagt vandaag 50%.

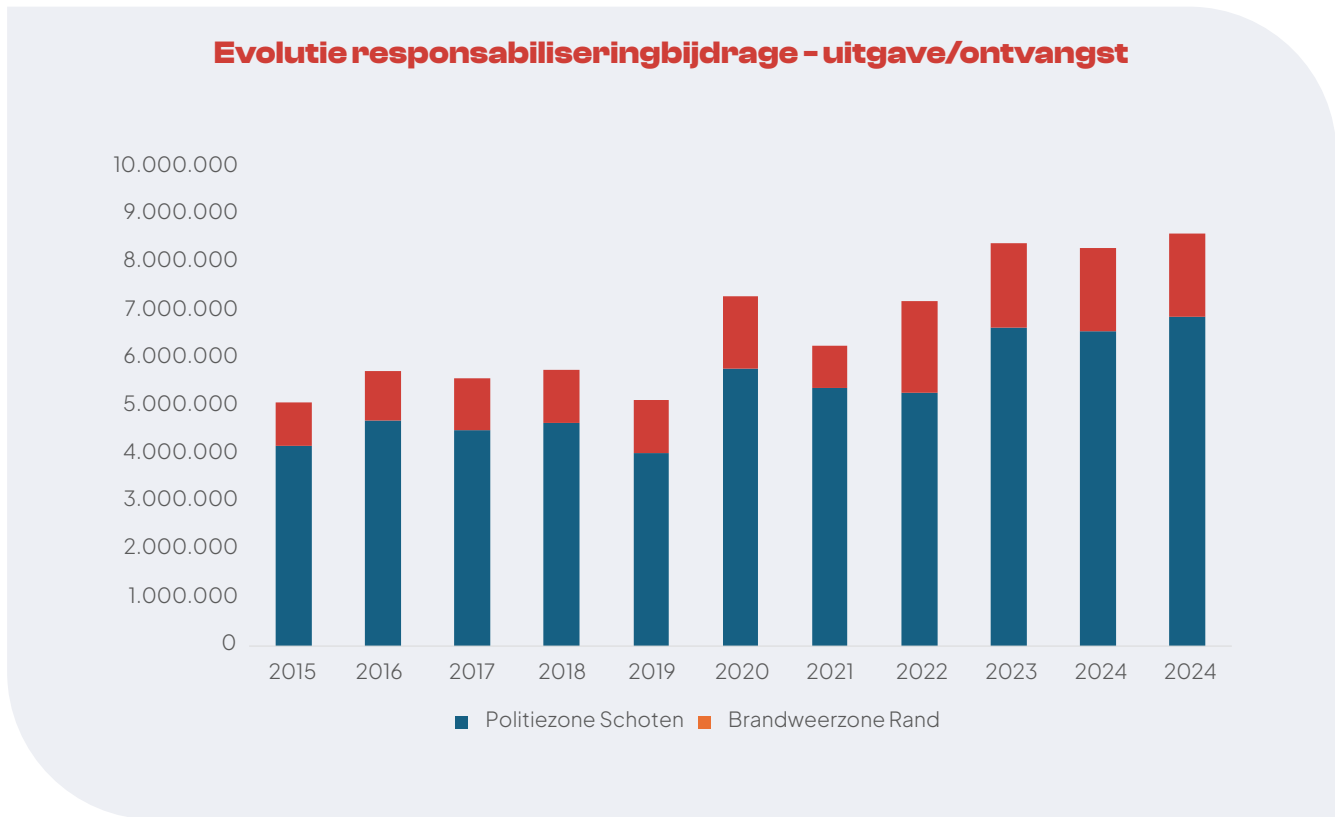
Hierbij de evolutie van de ontvangst en uitgave responsabiliseringsbijdrage met gegevens van jaarrekening (2019 – 2023) en de opgenomen nieuwe ramingen 2024 – 2025:

Het is aangewezen dat het lokaal bestuur komende legislatuur inzet op het verder opbouwen van **een pensioenfonds voor statuten** om zich klaar te maken om de pensioenlast in de toekomst te kunnen blijven dragen.

Dotaties politie- en brandweerzone

De inflatie heeft uiteraard niet alleen impact op het lokaal bestuur maar ook op de entiteiten die een toelage krijgen. Brandweerzone Rand en lokale politie Schoten zijn daarvan de voornaamste. Ook daar zien we een exponentiële verhoging in de toelage, met de personeelsuitgaven als één van de voornaamste factoren. Ook de uitkomst van het financieringsmodel van de politiezones (aandeel lokaal bestuur en hogere overheid) zal impact hebben in de toekomst.

Klimaataanpassing en energietransitie

In een bevraging van Belfius in 2024 bij alle financieel directeurs komt dit thema als één van de grote uitdagingen voor de toekomst naar boven. En dit heeft drie aspecten:

- Het lokaal bestuur staat voor de uitdaging om zelf te investeren in haar patrimonium (gebouwen, voertuigen, ed.) om een duurzame portefeuille te hebben die voldoet aan de wettelijke context.
- Er wordt vaak naar de lokale besturen gekeken om taken en rollen op te nemen in nieuwe initiatieven rond klimaat en milieu.
- Het lokaal bestuur wordt op haar grondgebied zelf ook geconfronteerd met de gevolgen van de klimaatopwarming (wateroverlast, stormen, ed.).

Deze drie aspecten vereisen een aanzienlijke mobilisatie van budget en personeel bij het lokaal bestuur. Het wordt dus cruciaal om te kijken welke mogelijkheden er zijn om subsidies aan te vragen en een concreet actieplan te hebben om de financiële gevolgen te kunnen inschatten en waar mogelijk slim te spreiden in de tijd.

Eindrapport decentralisatie Vlaamse overheid

De Vlaamse overheid heeft in 2023 haar 'eindrapport decentralisatie' voorgelegd. In dit rapport staan aanbevelingen voor verschillende decentralisatiemaatregelen binnen alle beleidsdomeinen. Van de 61 decentralisatievoorstellen op de longlist werden 53 voorstellen weerhouden: 43 zoals initieel opgenomen op de longlist, 10 na beperkte aanpassing van de scope. Voor 8 voorstellen werd, in consensus, besloten om niet te decentraliseren.

De concrete uitwerking hiervan is nog niet gekend en dus weten we ook nog niet wat de financiële gevolgen zijn voor het lokaal bestuur. Gaan de middelen mee gedecentraliseerd worden? Worden er werkingssubsidies voorzien? Moeten de lokale besturen de middelen zelf voorzien?

VVSG geeft dan ook in haar memorandum 2024 volgende aanbeveling:

"Geef bij het opleggen van nieuwe taken (bv. voor handhaving) of het toekennen van bijkomende bevoegdheden aan lokale besturen altijd ook de nodige financiering en laat die mee-evolueren in de tijd op basis van de inflatie, de evolutie van de betrokken problematiek, enz. Houd rekening met het feit dat lokale besturen vaak beter dan centrale overheden de noden detecteren, zodat gedecentraliseerde opdrachten vaak een grotere doelgroep bereiken en daardoor meer kosten. Laat handhavingsinkomsten terugvloeien naar het overheidsniveau dat die inkomsten genereerde, zodat ook lokale besturen vergoed worden voor hun inspanningen."

Een mogelijkheid voor lokale besturen is om hierbij zoals bijvoorbeeld voor handhaving of noodplanning schaalvoordelen op te zoeken door in te zetten op intergemeentelijke samenwerking binnen de vooropgestelde regio.

Belang- hebbenden

Belanghebbenden

Schoten telt heel wat raden die instaan voor adviesverlening aan het lokaal bestuur.

Al deze adviesraden werden aangemoedigd om een memorandum op te stellen. Hierin bepalen ze binnen hun beleidsdomein krachtlijnen en adviezen die ze aan de verschillende politieke partijen wensen mee te geven in aanloop naar de verkiezingen.

Dit zijn dus zeer nuttige, aanvullende teksten op deze omgevingsanalyse.

De memoranda van volgende adviesraden en bestuursorganen, zijn te raadplegen op www.schoten.be/memoranda-adviesraden of op te vragen via een mailtje naar dominiek.dilien@schoten.be

- Jeugdraad
- Cultuurraad
- Erfgoedraad
- Beheerraad bibliotheek/gebruikers
- Bestuur Cultuurcentrum/gebruikers
- Sportraad
- Seniorenadviesraad
- Raad voor personen met een handicap
- Duurzaam Schoten
- Kindergemeenteraad

v.u. Rony Lejaeghere, algemeen directeur - Verbertstraat 3, 2900 Schoten

Teksten: gemeentelijke administratie
Eindredactie: Dominiek Diliën, adviseur organisatie

Fotografie: Dieter Daniëls - Grafische vormgeving en opmaak: Cut The Mustard - Druk: Artoos

